

კამლეთ

დანიის პრინცი

სუმოქაქაბაიანი
გრაფია

მომხმედნი პირნი:

კლავდიუს, დანიის ხელმწიფე.

ჰამლეტ, უწინდელის ხელმწიფის შვილი და ეხლანდელის ძმისწული.

პოლონიუს, პირველი პირი სასახლეში.

ჰორაციო, ჰამლეტის მეგობარი.

ლაერტ, პოლონიუსის ძე.

გოლტიმანდ,

კორნელიუს,

როზენკრანც,

გილდენსტერნ,

ოსრიკ.

} ჯარისკაცი.

კიდევ ერთი ჯარისკაცი.

პასტორი.

მარცელუს,

ბენარდო.

} ოფიცრები.

ფრანცისკო, ჯარისკაცი.

რეინალდო, პოლონიუსის მსახური.

ასისტავი.

ელჩი.

აჩრდილი ჰამლეტის მამისა.

ფორტინბრას, ნორვეგიის პრინცი.

გერტრუდა, დანიის დედოფალი და დედა ჰამლეტისა.

ოფელია, პოლონიუსის ასული.

დიდებულნი, მათი ცოლები, ოფიცრები, ჯარისკაცი, აქტორები,

მესაფლავენი, მეზღვეურნი, შიკრიკნი და სხვანი.

სანახავი ელსინორაშია.

ს უ რ ა თ ი I

ელსინორა. ტერასი ციხე-დარბაზის წინ.

(ფრანცისკო დარაჯადა სდგას. ბერნარდო შემოდის).

ბერნარდო

მანდ ვინა დგახარ?

ფრანცისკო

თითონ ვინ ხარ? მითხარ ნიშანი.

ბერნარდო

დღეგრძელი იყოს მეფე ჩვენნი!

ფრანცისკო

ბერნარდო, თქვენა?

ბერნარდო

ჰო, ბერნარდო ვარ.

ფრანცისკო

თქვენს ვადაზედ მოხვედით სწორედ.

ბერნარდო

დროა, ფრანცისკო, დაიძინო, — თორმეტი დაჰკრა.

ფრანცისკო

დიდად გმადლობთ, რომ გამომცვალეთ დანიშნულს დროზედ; საშინლად მცივა და აქ დგომა მომწყინდა კიდევ.

ბერნარდო

ხომ არაფერი არ მომხდარა, რაც დარაჯად ხარ?

ფრანცისკო

ასე გასინჯეთ, თავესაც კი არ გაუბრუნია. .

ბერნარდო

წადი, მშვიდობით! ჰორაციო და ან მარცელუს
თუ სადმე შეგხვდენ, უთხარ, ჩქარა ჩემთან მოვიდენ.
ერთადა გემართებს დარაჯობა დღეს მე და იმათ.
(შემოდინ ჰორაციო და მარცელუს).

ფრანცისკო

აი, მგონია, მათი ხმაა. აქ ვინ მოდიხართ?

ჰორაციო

მოყვარენი ვართ.

მარცელუს

ქვეშევრდომნი დანიის მეფის.

ფრანცისკო

თქვენ ბრძანებულხართ? გამარჯვება!

მარცელუს

შენც` გაგიმარჯოს.

ვინ გამოგცვალა? უნეს მაგივრად ვინა დარაჯობს?

ფრანცისკო

ბერნარდო არის ჩემს ალაგას. ღამე მშვიდობის!
(გადის).

მარცელუს

ეი, ბერნარდო!

ბერნარდო

ჰორაციო, მგონი შენა ხარ?

ჰორაციო

მგონი, ისა ვარ.

ბერნარდო

მეგობრებო, თქვენა ყოფილხართ?

რასა იქო, ჩემო ჰორაციო, ან შენ, მარცელუს?

მარცელუს

წუხანდელსავით ხომ აღარას გამოუვლია?

ბერნარდო

დღეს არაფერი არ მინახავს.

მ ა რ ც ე ლ უ ს

იცი, რა გითხრა:

მე ჰორაციო არ მიჯერებს და მეუბნება,
მოჩვენებაა უბრალოო, რაც ჩვენ ზედიზედ
საზარლის სახით ორჯერ თვალწინ გამოგვეცხადა.
ამისთვის ვთხოვე ჩვენთან ერთად დადგეს დარაჯად
და თავის თვალით ნახოს, რადგან ჩვენი არ სჯერა.
თუკი მოვიდა ამაღამაც, ეს ეტყვის რასმე.

ჰორაციო

ნეტა რას ამბობთ, აბა ეგ რა ესაჯერია?

ბერნარდო

მოდით აქ დაჯექ, მოთმინებით მოგვიგდე ყური;
თუმც არ ენდობი ჩვენს ნათქვამსა, მაგრამ მაინც კი
უნდა გიამბოთ, რაც ორ ღამეს აძბავი ვნახეთ.

ჰორაციო

კარგი, აქ დავსხდეთ და ბერნარდომ გვიამბოს ყველა.

ბერნარდო

წუხანდელ ღამეს, როდესაც კი ჩრდილოთ-ვარსკვლავმა
სხივი მოჰფინა ცის იმ კიდეც, სად ეხლაც ნათობს,
როცა საათმა დაჰკრა ერთი, მე და მარცელუს...

მარცელუს

გაჩუმდი! ჰხედავ, კიდეც მოდის! ჩუმადა-მეთქი!
(შემოდის აჩრდილი).

ბერნარდო

მიცვალებულის ხელმწიფისა მზგავსია სწორედ!

მარცელუს

უთხარი რამე, ჰორაციო, შენ სწავლული ხარ.

ბერნარდო

მეფეს არა ჰგავს, ჰორაციო? შეჰხედე ერთი!

ჰორაციო

მართლა ის არის! ვკვირობ და თან შიშით ვკანკალებ.

ბერნარდო

მგონია, უნდა, რომ ხმა გავცეთ.

მარცელუს (ჰორაციოს)

რაღას უყურებ?

ჰორაციო

მითხარ, ვინა ხარ, რომ დადინხარ ამ წყვილიად ღამეს
ისე ამაყად, მედიდურად, ვით ჩვეულებრივ
მიცვალებული მეფე ჩვენი იარებოდა.
გაფიცებ ცასა, სთქვი, ვინა ხარ!

მარცელუს

გგონებ, ეწყინა.

ბერნარდო

ჰხედავ, წავიდა!

ჰორაციო

სთქვი, სთქვი-მეთქი.

(აჩრდილი გადის).

მარცელუს

გაჰქრა, წავიდა.

ბერნარდო

რადა კანკალებ, ჰორაციო, რაზედ გაფითრდი!
როგორ გგონია, ეხლაც მხოლოდ მოჩვენებაა?

ჰორაციო

ღმერთს გეფიცებით, არას დროს არ დავიჯერებდი,
ჩემის თვალითვე ასე ცხადად რომ არ მენახა.

მარცელუს

მეფეს ჰგავს, განა?

ჰორაციო

ისე, როგორც შენ შენს თავს ჰგავხარ,
სწორედ მაგგვარის ჯაჭვ-ჯავშანით მორთულ იყო,
როს დაამარცხა თავგასული ნორვეგიელი;
სწორედ მაგგვარად ჰქონდა მასაც წარბი შეკრული,
როს პოლონელი მარტოდმარტომ ყინულზედ დასცა.
ფრიად მაკვირვებს.

მ ა რ ც ე ლ უ ს

ეს მესამედ არის დღეს სწორედ,
რაიც რომ მამლის ყვილის დროს წინ ჩვენსა დარაჯს
გაუვლის ხოლმე მამაცურის, ნელის ნაბიჯით.

ჰ ო რ ა ც ი ო

დაბეჯითებით კი ვერ ვიტყვი, მაგრამ მგონია,
ეს ამბავი მტრის შემოსევას მოასწავებდეს.

მ ა რ ც ე ლ უ ს

ერთი ჩამოვსხდეთ და მითხარით, თუ იცით ვინმე,
წესად რად დასდევს ეს სასტიკი მოდარაჯობა,
რომ ღამეც კია მოსვენება არავისა აქვს?
ან რისთვის ასხმენ ზარბაზნებსა ყოველ დღე და ჟამ?
რად მოაქვთ ომის საჭურველი უცხო ქვეყნიდამ?
და ან გემების-მკეთებელთ რად ამუშავენ
ისე საჩქაროდ, რომ კვირადღეც არ გააჩნიათ
და დღეს ღამისგან დაქანცულთ არ არჩევიანებენ
ვინ მეტყვის ამას?

ჰ ო რ ა ც ი ო

მე გაიმბობთ, რაც კი მსმენია.
თქვენ კარგად იცით, რომ ხელმწიფე მიცვალებული,
რომლის აჩრდილმა ეხლა ჩვენს წინ გამოიარა,
ნორვეგთა მეფემ, ფორტინბრასმა, ბრძოლად გაიხმო,
შურმა და ჯიბრმა მას ეს საქმე გააბედვინა.
იმ ომში მოჰკლა ფორტინბრასი ჩვენმა ხელმწიფემ,
რომელს სახელი ვაჟკაცობის განთქმული ჰქონდა.
სიკვდილის წინად ნორვეგთ მეფეს აღთქმა დაედო
და შეემოწმა ბეჭდის დასმით, ხელის მოწერით:
თუ დამამარცხე, შენ გქონდესო ჩემი სამეფოც;
ჩვენი ხელმწიფეც ბადალსავე დაჰპირებოდა —
პირობის ძალით ხომ ჩვენ დაგვრჩა იმის ქვეყნები.
ფორტინბრასის შვილს ეს ამბავი არაფრად მოსწონს,
მას ეხლა ძლიერ უდუღს სისხლი სიჭაბუკისა,
აგროვებს თურმე აჭა-იქ მთელს ნორვეგიაში
უმიწაწყლოთა, სრულად თავზედ ხელაღებულთა,

რომელთაც ოლონდ ლუკმაპურს კი წუ გამოუღვე
და თუნდა ქვეყნის კილისავენ წამოგყვებიან.
მას უნდა თურმე ის ქვეყნები ძალით წაგვართვას,
რაიც დაჰკარგა იმის მამამ. მე ასე ვგონებ,
ეს არის ჩვენის მომზადების სწორი მიზეზი;
ესეთი ცხარე მისვლა-მოსვლაც ამის ბრალია.

ბ ე რ ნ ა რ დ ო

მეცა მგონია, რომ რაცა სთქვი, ეგ უნდა იყოს.
სწორედ ამისთვის საჭურველით წინ გაგვიარა
საზარო ჩრდილმა უბედურის ჩვენს მეფისამ, —
მაინც ის იყო და ის არის ომის მიზეზი.

ჰ ო რ ა ც ი ო

გონების თვალის შესაზარად ეს მოგვევლინა:
როდესაც რომი ბრძანებლობდა მთელს ქვეყანაზედ,
ყოვლად ძლიერის, დიდ კეისრის სიკვდილის დღის წინ
მკვდარნი საფლავით ამოვიდენ შესუდრულები
და მათი კვნესა გაისმოდა რომის ქუჩებში.
გარსკვლავნი სჩანდენ ცეცხლის კუდით და სწვიმდა სისხლი;
შავი გადეკრა ზოგან მზესა და თვით მთოვარეც,
რომელს ნებტუნის სამფლობელო ემორჩილება,
დაბნელდა ისე, თითქო წარღვნის დღე ყოფილიყო!
ეხლაც საშინელ მოვლენათა ნიშნები მოჩანს:
ცამა და მიწამ პირი მისცა დღეს ერთმანეთსა,
რომ გვაუწყონ ჩვენ, რაც მოელის ხალხს და ქვეყანას.

(ა ჩ რ დ ი ლ ი კ ი დ ე ვ შ ე მ ო დ ის)

ჩუმად! შეჰხედეთ! კიდევ მოდის! წინ გადვუფგები,
თუნდა რომ კიდეც გამათავოს და მტერად მაქციოს.
გაჩერდი მანდვე, მოჩვენებავ! თუ შეგიძლიან,
ხმა ამოიღო; თუ ენა გაქვს, მითხარი რამე!
მითხარ! — თუ არის იმისთანა კეთილი საქმე,
რომელს შეეძლოს შენის სულის შემსუბუქება;
მითხარ, თუ იცი ამ შენეულ სამეფოს ზვედრი,
რომლის აცდენა წინდაწინვე შეიძლებოდეს;
იქნება სადმე შიწას გქონდეს ჩაფლული განძი,
მოგროებული ძალადობით, რომლისთვის აჩრდილთ,

ამბობენ, ღამე სიბრუელი სასჯელად გმართებთ.

(მამალი ჰყივის)

მითხარი რამე; დადგე, დადგე! მითხარი რამე! —
არსად გაუშვა ეგ, მარცელუს!

მ ა რ ც ე ლ უ ს

მახვილი დაგკრა?

ჰ ო რ ა ც ი ო

თუ არ გაჩერდეს, დაჰყარ!

ბ ე რ ნ ა რ დ ო

აგერ!

ჰ ო რ ა ც ი ო

აგერ აქ არის!

(აჩრდილი გადის).

მ ა რ ც ე ლ უ ს

აკი წავიდა. დავაშავეთ, რომ მოვინდომეთ
ძალით შეპყრობა ეგეთისა დიდებულ სახის.
როგორც ჰაერსა, ისე მაგას ვერას დავაკლებთ
და ხმლის შეხებით დავამტკიცებთ ჩვენს უღონობას.

ბ ე რ ნ ა რ დ ო

მამალს კი რომ არ დაეყვილა, იტყოდა რასმე.

ჰ ო რ ა ც ი ო

რა რომ მოესმა იმისი ხმა, ააჯანკალა,
ვით განკითხულსა დამნაშავეს. გამიგონია,
რომ როდესაც კი განთიადზედ მამალი ჰყივის
და მაღალის ხმით გვატყობინებს გათენებასა,
იღვიძებს მაშინ ღმერთი დღისა, — მამლის ყვილზედ
სულნი მყის მათის სამყოფისკენ ეშურებიან,
თუნდ იყვნენ ზღვაში, თუნდ ჰაერში, ცეცხლში, მიწაში;
ამის სიმართლეს ეს მოვლენაც ცხადად გვიჩვენებს.

მ ა რ ც ე ლ უ ს

მართლა, რომ სწორედ გაჰქრა იგი მამლის ყვილზედ.
ზოგნი ამბობენ, რომ მამალი მთელ ღამეს ჰყივის,
როცა დგებოა დღე მაცხოვრის დაბადებისა.

ვერც ერთი სული მაშინ გარეთ ვერ ევლის თურმე;
მთელი ღამეა უშიშარი და დალოცვილი,
აღარც კუდიანს აქვს რამ ძალა, არც ჯადოსნობას.

ჭო რ ა ც ი ო

მეც სწორედ ეგრე გამიგია და ცოტად მჯერა. —
შეჭხედეთ, როგორ ვარდისფერსა საბურველსავით
დილის რიჟრაჟი ეფინება მთის წვერზედ ცის ნამს;
დროა, წავიდეთ და ამაღამ რაც კი რამ ვნახეთ,
ყოველისფერი მალე ჰამლეტს შევატყობინოთ.
გეფიცებით, რომ თუმცა ჩვენთვის აჩრდილი მუნჯობს,
იმის წინ ენას ამოიდგამს. რას იტყვით, ვუთხრათ?
ამას ვალად გვდებს სიყვარული და ერთგულება.

მ ა რ ც ე ლ უ ს

ეგრე მოვიქცეთ, გთხოვთ მე დიდად, და ხვალ დილითვე
შევიტყობთ სწორედ, იმის ნახვა სად შეგვიძლიან.
(გადაიან).

ს უ რ ა თ ი II

იგივე ალაგი. სახელმწიფო დარბაზი სასახლეში.

(შემოდიან ხელმწიფე, დედოფალი, ჰამლეტ, ჰო-
ლონიუს, ლაერტ, ვოლტიმანდ, კორნელიუს,
დიდებულნი და ამალა).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

თუმცა ძვირფასის ჩვენის ძმისა მიცვალების დღე
ჯერ თვალწინ გვიდგას და გვმართებს, რომ მწუხარედ
ვიყოთ —

მთელ სახელმწიფოს, ვით ერთ კაცსა, გლოვა ეკუთვნის,
მაგრამ გონება ჩვენი იბრძვის მწუხარებასთან
და სხვა ვალსაც გვდებს — ჩვენს თავზედაც უნდა ვიზრუნოთ.
ჩვენ აღვირჩიეთ და და რძალი ჩვენი მეუღლედ
და ამ განთქმულის სახელმწიფოს მბრძანებელადა.
ჩვენ ვიქორწინეთ მწუხარების სიხარულითა, —

როს ცალი თვალი იცინოდა, ცალი სტიროდა;
 თუმც სიხარული არად გვიჩნდა ჩვენის ძმის შემდეგ,
 მაგრამ კი მაინც მწუხარება მით განვიქარვეთ;
 გავათანაბრეთ სულთ სასწოროზედ სევდა და ლხინი
 და თქვენც ამ საქმეს ბრძნულის რჩევით დაეხმარებით;
 გმადლობთ ამისთვის. — ახლა სხვაზედ ვილაპარაკოთ:
 ფორტინბრასის შვილს განუზრახავს ჩვენგან წართმევა
 იმ ქვეყნებისა, რაიც მისმა მშობელმა მამამ
 თვით ჩვენს დიდებულ ძმას დაუთმო სრულის კანონით.
 ეტყობა, იმან ძლიერება ჩვენი არ იცის,
 ან ჰგონებია, რომ ჩვენის ძმის სიკვდილის შემდეგ
 ამ ქვეყანაში სუფევს მხოლოდ უთანხმოება;
 ან ცრუ ოცნებას, ცრუ ანგარიშს გაუტაცნია,
 რომ კაცსა კაცზედ ჰგზავნის ამგვარ მონდობილობით.
 თქვენ დღეს შეგყარეთ, რომ გაცნობოთ, რაც განვიზრახეთ:
 ჩვენ წერილსა ვწერთ ფორტინბრასის მოხუცსა ბიძას,
 რომელიც მუდამ ავადმყოფობს და შესაძლოა,
 თავის ძმისწულის საქმე ჯერედ არც კი იცოდეს;
 ვწერთ, დაუშალოს, — ეს იმისთვის ძნელი არ არის,
 რადგან ჯარს და ხარჯს აგროვებენ მის სამეფოში. —
 თქვენ, კორნელიუს და ვოლტიმანდ, ჩვენ აღვირჩიეთ
 ამ წერილისა და სალამის ჩვენის მიმართმევად
 ნორვეგთ მეფესთან. სხვა უფლება თქვენ არა გაქვთ-რა
 იმას გარდა, რაც აქ სწერია. წადით, მშვიდობით.
 აბა, სისწრაფით ერთგულება მე დამიმტკიცეთ.

კორნელიუს და ვოლტიმანდ
 მზავართ ყოველთვის, აღვასრულოთ ბრძანება თქვენი.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მაგისი ეჭვი მე არა მაქვს; ღმერთი გიძლოდეთ. —

(გაღიან ვოლტიმანდ და კორნელიუს).

ახლა გვაუწყე, შვილო ლაერტ, შენ რა გწადიან?
 რაღაც გაქვს ჩვენთან სათხოვნელი, და ეს იცოდე
 გონიერს თხოვნას ცუდად ჩვენ შენ არ ჩაგიტარებთ.
 ან რას გვთხოვ ისეთს, უთქმელადაც არ აღვისრულოთ?
 ხელნი პირისთვის არ არიან ისე ერთგულნი

და გულის გონება ისე ახლო არ ეთვისება,
ვით ჩვენი ტახტი ერთგულია მამიშენისთვის.
მიხარ, რა გინდა?

ლ ა ე რ ტ

ხელმწიფეო, მე ამასა გთხოვთ,
ნება მიბოძოთ საფრანგეთში დაბრუნებისა.
მე ვალად მედო, თქვენს დიდებულ ტახტზედ ასვლის დღეს
აქა გხლებოდით, მორჩილება გამომეცხადა;
რაკი ეს ვალი შევასრულო, უწინდელგებრივ
გუდიც, გონებაც მიმიწვევენ საფრანგეთისკენ.
გთხოვთ, არ შემრისხოთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მამაშენმა კი ნება დაგროო?—
აბა რას იტყვი, პოლონიუს, რა პასუხს აძლევ?

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

დიდის ვედრებით ძლივს დამტყუა მე ნებისდართვა
და მწუხარების ბეჭედიც ზედ დამასმევინა.
მეც გთხოვთ აგრეთვე, ხელმწიფეო, ნება უბოძოთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მაშ წადი, ლაერთ, და დმერთსა ვთხოვ, ბედი გიძლოდეს
ეცადე, შენი ჭაბუკობა კარგად წარმართო, —
ახლა შენ, ჰამლეტ, ჩემო ძმის-ძევ და ჩემო ძეო...

ჰ ა მ ლ ე ტ (თავისთვის)

ნათესაობით ახლონი ვართ, სხვაფრივ... არ ვიცი.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

აბა რად გაკრავს შუბლზედ კიდეც ჭმუნვის ღრუბეღო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაგას რად ბრძანებთ, მე მზე მეტად ნათლად მინათებს,

დ ე ლ ო ფ ა ლ ი

ნუ ჩავარდნილხარ, შვილო ჰამლეტ, მწარსაგონებელს
და მეგობრალა იგულებდე დანიის მეფეს.
ნუ ჩასცქერიხარ დედამიწას, თითქო ეძებდე

დიდებულისა მამიშენის დაკარგულ კვალსა.
შენც კარგად იცი, ეგე წესი საერთო არის:
რაც ცოცხალია, ყველა კვდება და მიწას სტოვებს
საუკუნოსთვის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დიალ, დიალ, საერთო არის.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მაშ ეს ამბავი გასაოცრად რაღად სჩანს შენთვის?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჩემთვის კი არ სჩანს, იგი არის. მე როდი ვიცი,
ჩენა რას ჰქვია; ჩემ გულისთქმას ვერ გამოაჩენს
ვერც ეს მეღონისფრად შეღებილი წამოსასხამი,
ვერც მგლოვიარედ წესისამებრ ძაძებში ჯდომა,
ვერც ქარიშხალებრ აღმოსული კვნესა გულისა,
ვერცა თვალთაგან მომდინარე ცრემლთა წყარონი,
ვერც პირისახე მწუხარების გამომეტყველი
და სხვა ამგვარი წესი, რიგი, მართებულობა.
ყველა ესე „სჩანს“, ყველას ძალუძს მათ მითვისება!
მაგრამ მე გულში მაქვს რაღაცა; გარწმუნებთ, იგი
არ საჭიროებს მწუხარების მოკაზმულობას.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მოსაწონია, შვილო ჰამლეტ, რომ ეგრედ იხდი
შენის ძვირფასის მშობლისადმი გლოვისა ვალსა,
მაგრამ ხომ იცი, მამაშენმაც მამა დაჰკარგა,
იმის მშობელმაც თვისი მამა და აქ ღარჩენილთ
მართებთ დროებით მწუხარება შვილთ კვალობაზედ;
სიკერპით გლოვა ხანგრძლივი კი ღვთის გმობა არის,
როდი შეჰფერის ეგე ვაჟაცს; ვინც მაგას სჩადის,
ის მხოლოდ ზეცას გაარისხებს და თან ამტკიცებს
თვის გულბილობას, უმეცრებას, მოუთმენლობას;
რადგან ცხადია, რაც კი ჰხდება ყოველ დღე და ჟამ,
უთქმელად უნდა ავიტანოთ, არ ვიუცხოვოთ.
აქ ჯიუტობა ზეცის მიმართ ცოდვა იქნება,
ცოდვა წინაშე ბუნებისა, მკვდრისა წინაშე,

წინაშე თვითონ სიბრძნისა და გონიერების,
რომელსაც მარტივ წესად უღევს მშობელთ სიკვდილი,
და პირველ კაცის გარდაცვლილამ დღევანდელ დღემდე
ამას ამბობს და იმეორებს: „ეს ასე იყოს!“

გთხოვთ, უნაყოფო მწუხარებას თავი არიდო
და მამაშენად მე მიგულო. ყველას ვუცხადებთ,
რომ შენზედ უფრო მახლობელი ჩვენს ტახტს არ უვის,
და როგორც მამა შეიყვარებს თავის ღვიძლ შვილსა,
ჩვენ არა ნაკლებ შენ გვიყვარხარ. — შენ კიდევა სთქვი,
რომ ვიტენბერგში სწავლისათვის წასვლას აპირობ;
ეგ ჩვენს ნებასა და სურვილს არ შეეფერება.
გთხოვთ, რომ აქ დარჩე ჩვენს ნუგეშად, ჩვენს თვალის ჩინად,
როგორც პირველი კარისკაცი და როგორც შვილი.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

დედის თხოვნაზედ, იმედი მაქვს, უარს ვერ იტყვი;
მეც მაგასა გთხოვ, — ვიტენბერგში რომ არ წახვიდე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე თქვენს ბრძანებას არ გადავალ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

აი, პასუხი

სასიამოვნო, სიყვარულის გამომეტყველი.

იყავ შენ, ჰამლეტ, დანიაში თანასწორ ჩვენდა. —

ეხლა წავიდეთ, დედოფალო. გულზედ შუქსა მფენს
ამის თანხმობა, წარმოთქმული თავის ნებითვე.

მის სადღეგრძელოდ ხელთ ავიღოთ სავსე ფიალა
და ზარბაზნის ხმამ ეს აცნობოს მადლა ღრუბელთა,
რომ ცის ქუხილმა ბანი მოსცეს დედამიწის ხმას,

(გაღიან ხ ე ლ მ წ ი ფ ე, დ ე დ ო ფ ა ლ ი, პ ო ლ ო ნ ი უ ს,
ლ ა ე რ ტ, დ ი დ ე ბ უ ლ ნ ი და სხვ.).

ჰ ა მ ლ ე ტ (მარტო)

რად არ მეშლება ეს სხეული ესრედ მაგარი?

რად არ გადნება და ცის ნამად რად არ იქცევა!

ან შემოქმედი თავის მოკვლას ნეტა რად გვიშლის?

ოჰ, ღმერთო, ღმერთო! ყველა საქმე ამ წუთის სოფლის

როგორ ფუჭია, უნაყოფო, დაობებული.
თითქო ქვეყანა იყოს ბალი გაუმარგლავი,
რაშიაც ხარობს მხოლოდ ღვარძლი, ცუდი ბალახი.
ეგეცა ვნახეთ?! ორი თვეა, რაც ის მკვდარია...
მაგრამ ორი თვე ჯერ სად არის! მერე რა მეფე!
ის ამას ჰგავდა, ვით სატირსა ჰიპერიონი.
როგორ უყვარდა დედაჩემი, ვით პატივს სცემდა,
ნელს ნიავსაც კი მის სახეს არ მიაკარებდა.
ოჰ, ცაჲ და მიწავ! ვითომ კიდევ ღირს მოგონებად!
ესეც მას როგორ ეხვეოდა, თავს ეგლებოდა,
თითქო გულისთქმას გულისთქმითა ასაზრდოებდა,
და მხოლოდ ერთს თვეს! ოჰ, ნულარა, ნუ მაგონდები
არარაობავ, დედაკაცი უნდა გერქვას შენ!
ჯერედ ერთი თვე ძლივს გასულა, არ გასცვეთია
ჯერ ფეხსაცმელი, რომლით იგი ცრემლის მფრქვეველი
მისდევდა კუბოს უბედურის მამიჩემისას!
და ეხლა კია დაქორწინდა, — ოჰ, ზეცის მადლო!
უჭკვო პირუტყვი იგლოვებდა უფრო ხანგრძლივად.
დაქორწინდა და მერე ვისთან? ბიძაჩემთანა!
თვით მამიჩემის ღვიძლსა ძმასთან! თუმცა ძმა არის,
მაგრამ ისე ჰგავს თავის ძმასა, ვით მე ჰერკულებს.
ეს სულ ერთს თვესა, დიად ერთს თვეს! არ შეშრობია
გარდმონადენნი მის ცბიერთა თვალთავან ცრემლნი
და ქმრის საწოლი შეაგინა სისხლის შერევით!
ცუდ ამბებს ვხედავთ, კვლავაც უნდა ცუდს მოველოდეთ.
გაიპე გულო, რაკი ენა უნდა დადუმდეს.
(შემოდინან ჰორაციო, ბერნარდო და მარცელუს).

ჰორაციო

მშვილობა თქვენი ნახვა, ჩემო ბატონისშვილო!

ჰამლეტ

მოხარული ვარ, რომ კარგად და ჯანმრთელად გხედავთ.
მგონი, შენა ხარ, ჰორაციო.

ჰორაციო

დიალ, ბატონო,
მე თვით გახლავარ თქვენი მონა, მოსამსახურე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაგას ნუ მეტყვი, მეგობარი მიწოდე შენი.

რად წამოსულხარ, ერთი მითხარ, ვიტენბერგიდამ? —
მარცელუს, შენა?

მ ა რ ც ე ლ უ ს

მე მიბრძანებთ?

ჰ ა მ ლ ე ტ

შენ რაღასა იქ? — (ჰორაციოს)

არა, სთქვი სწორედ, რად მოხვედი ვიტენბერგიდამ?

ჰ ო რ ა ც ი ო

მიზეზი გახლავთ სიზარმაცე, ხელმწიფისშვილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაგვარსა სიტყვას შენს მტერსაც კი არ მოვუწონებ
და შენს თავზედვე შენგან ცილსა როგორ მოგიომენ!
ვიცი, ზარმაცი შენ არა ხარ, მაგრამ არ ვიცი,
ელსინორაში რას აკეთებ; ეს კი იცოდე,
ვიდრემდე წახვალ, ღვინის სმაში კარგად გაგწვრთნიან.

ჰ ო რ ა ც ი ო

მე გაიხელით მამითქვენის დამარხვისათვის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ნუკი დამცინი, მეგობარო! მე ეს მგონია
შენ დედიჩემის ქორწილისთვის უფრო მოხვედი.

ჰ ო რ ა ც ი ო

ერთი მეორეს, მართალს ბრძანებთ, თითქმის თან მოჰყვა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

თავიანთ სარჩოს, ჰორაციო, უფროთხილდებიან;
მომზადებული დასამარხად საჭმელ-სასმელი
ცივად მიართვეს ქორწილის დღეს; — ოჰ, ნეტა ის დღე
მე არ მენახა და თუნდ ზეცას თვით ჩემს მოსისხლეს
მტერს შევხვედროდი. — მამაჩემი... თითქო მას ვხედავ.

ჰ ო რ ა ც ი ო

სადა, ბატონო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე ვხედავ მას გონების თვალით.

ჰ ო რ ა ც ი ო

კეთილი სული ბრძანდებოდა, მეც კი მინახავს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ის კაცი იყო, ვით შეჰფერის კაცსა კაცობა...
მე ველარ ვნახავ იმის მზგავსსა ჩემ სიცრუხლემში

ჰ ო რ ა ც ი ო

წუხელის, ვგონებ, ვნახე იგი, ხელმწიფისშვილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ვინ იგი ნახე?

ჰ ო რ ა ც ი ო

მამათქვენი, ჩვენი ხელმწიფე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მამაჩემიო?

ჰ ო რ ა ც ი ო

გთხოვთ, რომ ჯერედ არ გაიკვიროთ
და მომისმინოთ, რასაც მე თქვენ სასწაულს გეტყვით;
აი ესენიც ჩემ სიმაართლეს დაამტკიცებენ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

სთქვი, თუ ღმერთი გრწამს, სთქვი, სთქვი, ჩქარა!

ჰ ო რ ა ც ი ო

შულამის დროს,

როდესაც სრული მყუდროება ჩამოვარდნილა
და ერთად მდგარან დარაჯებად ეს ყმაწვილები,
ზედიზედ ორსა ღამეს მისი სახე უნახავთ.
მამათქვენსაებრ შეჰჭურვილი ყოფილა იგი
თავით ფეხამდე და ნელიად, ხელმწიფებურად
სამჯერ ზედიზედ გაუვლია ზარდაცემულთ წინ
სკიპტრის მანძილზედ. ამათ შიშით ძარღვებში სისხლი
გაჰყინვიათ და სიტყვა ველარ შეუბედნიათ.
ესე ყოველი საიდუმლოდ შემატყობინეს

და შათთან ერთად მე დავყავი მესამე ღამე.
როგორც წიამბეს, მეც ნამდვილად იგივე ვნახე:
იგივე სახე, იგივე დრო, იგივე ადგილი;
და მამათქვენსა ისე ჰგავდა ის მოჩვენება,
როგორც რომ ერთი ხელი ჩემი მეორესა ჰგავს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ხად მოჰხდა ვეა?

ჰ ო რ ა ც ი ო

იმ ტერასზედ, სადაც ვდარაჯობთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ხმა არ გაეცით?

ჰ ო რ ა ც ი ო

როგორ არა, ხელმწიფისშვილო,
მაგრამ პასუხი არ მომიგო, თუმცა ერთხელ კი
თავი აიღო, თითქო სურდა ხმის ამოღება;
ამ დროს მამალმა დაიყვილა და მის ყივილზედ
მსწრაფლ გაეშურა, მიგვეფარა იგი თვალთავან.

ჰ ა მ ლ ე ტ

საოცარია!

ჰ ო რ ა ც ი ო

გვერწმუნეთ, რომ რაც მოგახსენეთ,
მართალი არის ყოველივე და ვალად გვედო,
გვეუწყებინა.

ჰ ა მ ლ ე ტ ი

კარგი... მაგრამ... ფრიად მალეღებებს
მე ეს ამბავი — ამალამაც თქვენ იდარაჯებთ?

მ ა რ ც ე ლ უ ს და ბ ე რ ნ ა რ დ ო
ღიად, ბატონო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

საჭურველი ესხა, თუ არა?

მ ა რ ც ე ლ უ ს და ბ ე რ ნ ა რ დ ო
შეჭურვილი იყო, როგორ არა.

ჰამლეტ

თავით ფეხამდე?

მარცელუს და ბერნარდო

თავით ფეხამდე.

ჰამლეტ

პირის-სახე მამ არ გინახავთ?

ჰორაციო

ენახეთ, ბატონო, საბურველი ახდილი ჰქონდა.

ჰამლეტ

მრისხანედ ხომ არ გიყურებდათ?

ჰორაციო

იმის სახეზედ

უფრო მოჩანდა მწუხარება, ვიდრემდე რისხვა.

ჰამლეტ

გაწითლებული იყო იგი, თუ ნაცრისფერი?

ჰორაციო

მთლად ნაცრისფერი.

ჰამლეტ

თქვენ გიმზერდათ?

ჰორაციო

თვალგაშტერებით.

ჰამლეტ

ოჰ, ნეტავი კი მაშინ თქვენთან მეც ვყოფილიყავ.

ჰორაციო

შეშინდებოდით.

ჰამლეტ

შესაძლოა... რატომ... იქნება. —

დაჰყო რამ ხანსა თქვენ წინაშე?

ჰორაციო

ვიდრემდე ასსა

აუჩქარებლივ დაითვლიდეთ.

მარცელუს და ბერნარდო

უფრო დიდხანსა.

ჭორაციო

შე რომ აქ ვიყავ, მეტ ხანს აღარ გაჩერებულა.

ჰამლეტ

თეთრი წვერი ხომ არა ჰქონდა?

ჭორაციო

აჲ, შავ წვერში
ჭალარა ჰქონდა გარეული, ვით სიცოცხლის დროს.

ჰამლეტ

ამალამ მეც არ დავიძინებ; იქნება კიდეც
გამოიაროს.

ჭორაციო

სიტყვას გაძლევთ, რომ გამოივლის.

ჰამლეტ

თუ მამიჩემის სახედ მოვა, ვეტყვი მე რასმე,
თუნდ ჯოჯოხეთმა პირი ჰქნას და ხმა ჩამიწყვიტოს.
მხოლოდ ამას გთხოვთ, თუ აქამდის ეგე ამბავი
არსად არ გითქვამთ, დღეიდამაც ნურავის ეტყვიოთ, —
და ამალამ თუ მოხდეს რამე, გულს ჩაიჩნიეთ,
მაგრამ სიტყვა კი არსად წაგცდეთ. ესლა, მშვიდობით.
სამაგიეროს გადაგიხდით ერთგულებისთვის.
ტერასზედ მოვალ მე უთუოდ შუალამის დროს.

ყველანი

თქვენს სამსახურად მზად გახლავართ.

ჰამლეტ

სამსახურს არ გთხოვთ,
თქვენ მიმეგობრეთ ისე, როგორც მე თქვენ გმეგობრობთ.

(გადიან ჭორაციო, მარცელუს და ბერნარდო).

სული უნახავთ აღჭურვილი მამიჩემისა...

ეს უცნაური ამბავია; მგონი, აქ რალაც
თვალთმაქცობაა. ნეტა როდის დადგება ღამე!
დაღამებამდის, სულო ჩემო, დადეგ, დაწყნარდი!
ბოროტი საქმე დღის სინათლეს ვერსად წაუვა,
თუნდ დასამალად დედამიწა გადაეფაროს.

(გადის).

ოთახი პოდონიუსის სახლში.

(შემოდინა ლაერტი და ოფელია).

ლაერტი

მშვიდობით, დაო! ჩემი ბარგი ხომალდზედ არის
და მეც მზადა ვარ წასასვლელად; მხოლოდ ამას გთხოვ,
როდესაც მგზავრსა ზურგის ქარი ჩემკენ ჰგზავნიდეს,
თავს ძილს ნუ მისცემ და შენს ამბავს მომაწოდებდე.

ოფელია

განა ეჭვი გაქვს?

ლაერტი

ჰამლეტისა აბა რა გითხრა.

მისი გიჟმაჟი არშიყოფა ისე მიიღე,
ვით სხვების ბაძი, ვით ჭაბუკის სისხლის სიცელქე,
ვით გაზაფხულზედ ნაადრევად გაშლილი ია,
რომელიც გვატკბობს მხოლოდ ერთ წუთს სუნით და ფერით.

ოფელია

მხოლოდ ერთ წუთსა?

ლაერტი

სწორედ ერთ წუთს. იცოდე ჩემგან,
დიდი ბუნება მარტო ტანით არ არის დიდი,
მაღალ ტაძარში მაღალია სულის კვეთებაც.
იქნება ჰამლეტს შენ ამჟამად უყვარდე კიდეც, —
ჯერ სიცრუე და ორპირობა არ დასჩნევია
მის სათნო სურვილს, მაგრამ შიში კი უნდა გქონდეს:
მას, ვით მეფის შვილს, თვის სურვილზედ არ აქვს უფლება,
იგი მორჩილებს თავის სისხლს და შთამომავლობას.
მას როდი ძალუძს ის შეერთოს, ვისაც ისურვებს,
როგორც ეს ჩვენთვის შესაძლოა. მის არჩევანზედ
ფუძნდება მთელის სახელმწიფოს შვება-დიდება
და ეს არჩევა უნდა მოხდეს ქვეყნის თანხმობით,
რომლისაც თავი იგი არის. მაშ თუ კვლავ კიდეც

სიტყვა გაგიბა სიყვარულზედ, იმდენად ენდე,
რამდენად ძალუძს მან ეს სიტყვა საქმედ აქციოს
და რამდენადაც უყაბულებს ამას დანია.
იფიქრე კარგად, რა ელის შენს უმანკო სახელს,
თუ გულდანდობით ყურს დაუგდებ მის ტკბილ გალობას,
ან თუ უბიწო განძს ხელთ მისცემ გრძნობას მღელვარეს.
ფრთხილად მოიქეც, ოფელია, ჩემო ძვირფასო,
და მოერიდე გულის თქმასა, ვნებათ ღელვასა.
მარტო მთვარეს რომ ვადუშალოს ქალმა გულმკერდი,
უბიწოებას თვისას იგი მითაც შებღალავს, —
თვით სათნოებას ვერ ასცდება ცილისწამება.
გაზაფხულისა ყვავილთ მატლი ხშირად მაშინ ღრღნის,
როდესაც ნორჩნი კოკორნი ჯერ არ გაფურჩქენიათ
და სიყმაწვილის დილის უამსა ზეციერს ნამზედ
უფრო მავნეა გესლიანის ქარისა ბერვა.
'შიშობდე-მეთქი, 'შიშს თან მოსდევს უდარდელობა,
და სიყმაწვილე, თუ სხვა არ მტრობს, თავის თავს ებრძვის.

ო ფ ე ლ ი ა

მაგ დარიგების კეთილ სიტყვებს გულს ჩავისახავ
ერთგულ დარაჯად, მაგრამ, ძმაო, მეც ამასა გთხოვ,
რომ არ მიჰბაძო ფარისეველ სულიერ მამებს,
რომელნიც ჩვენ კი გვაყენებენ ეკლიან გზაზედ
და ჯილდოდ ზეცას გვპირდებიან, მაგრამ თითონვე,
მზგავსად თავგასულ გარყვნილების, ბეჯითად სტკეპნენ
გულმწიფიყობით ყვავილოვანს ცოდვის ბილიკსა.

ლ ა ე რ ტ

მაგას ნუ 'შიშობ. — რად გავჩერდი ნეტა ამდენ ხანს.
აგერ აქ მოდის მამაჩემიც.

(შემოდის პოლონიუს).

ოჰ, მამაჩემო!

ორჯერ დალოცვას თან მოჰყვება ორკეცი მადლი;
თვითონ შემთხვევა მიწვევს, ორჯერ გამოგესალმით.

პოლონიუს

ლაერთ, ჯერ კიდევ აქ ყოფილხარ? რაღას გვიანობ?
ქარმა დაჰბერა იალქნებს და შენღა გელიან.

(თავზედ ხელს დაადებს)

წინ მიგინდოდეს ჩემი ლოცვა და ეცადე, რომ
ესე მცირედი დარიგება გულს ჩაიბეჭდო:
ენით ნუ იტყვი, რასაც აზრობ; ნურც შეასრულებ
შეუფერებელს აზრსა რასმე. იყავ ყოველთვის
თავაზიანი, თავს კი ნურგის ნუ გაუყადრებ;
ვინც კი მეგობრად მიგაჩნია, გამოგიცდია,
ფოლადის ჯაჭვით მიიჭედე; მაგრამ იცოდე,
ხელს ნუ გაისვრი იმისთანა ახალგაზრდებთან,
რომელთ დედის რძე ჯერ ტუჩებზედ არ შემრობიათ.
შფოთს მოერიდე, მაგრამ თუკი მოგიხდა სადმე,
ისე მოიქეც, რომ შენ სხვანი გერიდებოდნენ;
ბევრი ისმინე, მაგრამ ცოტა ილაპარაკე,
ყური მიაპყარ სხვების აზრსა, შენი დაჰფარე;
ტანისამოსი შეიკერე ჯიბის შესაფერ
და ეცადე, რომ იყოს კარგი, მდიდრად მორთული,
მაგრამ ერიდე მობრწყინვალე ზიზილ-პიპილებს —
ტანისამოსზედ შეეტყობა კაცს მის ღირსება.
დიდნი კაცნი იქ, საფრანგეთში, დიდის სიფრთხილით
და გემოვნებით ტანთსამკაულს ირჩევენ ხოლმე.
ფულს ნურც სხვისაგან ისესხებ და ნურც შენ ასესხებ,
რადგან სესხებით ფულსაც ჰკარგავ და მეგობარსაც,
და თუ ისესხებ, შენს საქმეებს აურდაურევ.
ყველაზედ მეტად ეს გახსოვდეს, რომ შენსა სიტყვას
არ უღალატო, მაშინ სხვასაც არ უღალატებ, —
ეს მართალია ისე, როგორც ღამე დღეს მოსდევს.
ჩემმა დალოცვამ ჩაგინერგოს გულში ეს რჩევა!

ლ ა ე რ ტ

უმორჩილესად გეთხოვებით, ძვირფასო მამავ.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ღროა, წახვიდე, მსახურებიც იქ მიგელიან.

ლ ა ე რ ტ

მშვიდობით, დაო, რაც კი გითხარ, არ დაივიწყო.

ო ფ ე ლ ი ა

ლაერტ, რაც მითხარ, გულში მაქვს მე ღრმად ჩაკეტილი,
და მის გასაღებს თან გაგატან.

ლ ა ე რ ტ

იყავ მშვიდობით!
(გაღის).

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ერთი ეს მითხარ, ლაერტ შენ რას გეუბნებოდა?

ო ფ ე ლ ი ა

ბატონო ჩემო, პრინცს ჰამლეტზედ ვლაპარაკობდით.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ეგ შენ მე კარგად მომაგონე; მე ყური მოვკარ,
რომ ამ ბოლოს დროს ხშირად იგი გესაუბრება
და მის საუბარს ისმენ თურმე სიამოვნებით;
მე ეს მითხრეს და გამაფრთხილეს; თუ მართალია,
სჩანს, ვერ აფასებ ვერც შენ თავსა, ვერც შენ ღირსებას
ისე, როგორც ჩემს ასულს უნდა ეკადრებოდეს.
ნამდვილი მითხარ, რა ამბავი მოხდა თქვენ შორის?

ო ფ ე ლ ი ა

ბატონო ჩემო, ამ ბოლოს დროს მან რამდენჯერმე
აღერსიანი სიტყვა მითხრა.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

აღერსიანი

სიტყვა მითხრაო!.. მე მგონია, ბავშვი აღარ ხარ
და განსაცდელი სადაც ბუდობს, უნდა გესმოდეს.
მერე გჯერა, რომ ნამდვილია მისი აღერსი?

ო ფ ე ლ ი ა

რა მოგახსენოთ?

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მაშ კარგია, მე მოგახსენებ:

“შენ ბავშვის მზგავსად ყალბი სიტყვა ნაღდი გგონია.
უფრო ძვირფასად დააფასე შენ შენი თავი,
თორემ მაგკვარის ქცევით ლამის ჭკვიდამ შემშალო.

ო ფ ე ლ ი ა

მან მოკრძალებით სიყვარული გამომიცხადა.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მოკრძალებითა!! ვიცი, ვიცი ეგ მოკრძალება.

ო ფ ე ლ ი ა

თვისი სიტყვები დაამტკიცა სასტიკის ფიცით.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ეგ მახე არის მწყერთ საჭერი; მე კარგად ვიცი,
როცა სისხლი სდუნს, ენა ფიცით არ იღალემა.
ნულარ მიიღებ ცეცხლად მაგ ალს, რაიც ანათებს,
მაგრამ არ ათბობს და სიტყვებთან ერთადა ჰჭრება.
მორიდებული იყავ-მეთქი, ამ დღეის შემდეგ,
შენთან ლაპარაკს ნულარავის გაუადვილებ.
ჰამლეტს კი ენდე შენ იმდენად, როგორც შეპფერის
მის სიჭაბუკეს; და ამასაც ნუ დაივიწყებ, —
თავისუფლება კაცს მეტი აქვს ვიდრემდე ქალსა.
სხვა რაღა გითხრა, — ნუ ენდობი შენ იმის ფიცსა,
იგი არ არის იმ ფერისა, რა ფერისაც სჩანს:
თუმც არა-წმინდა გულისთქმათა მოუგზავნიათ,
მაგრამ წმიდანობს, რომ ადვილად მოხიბლვა შესძლოს —
პირდაპირ გეტყვი, ოფელია, დღევანდელ დღიდან
აღარ გაბედო ლაპარაკი ხელმწიფის შვილთან.
მე შენ გიბრძანებ, გეყურება?! ეხლა წავიდეთ.

ო ფ ე ლ ი ა

როგორც მიბრძანებთ, მზა გახლავართ, ისე მოვიქცე.

(გადიან).

ს უ რ ა თ ი ი V

ტერასი.

(შემოდინ ჰამლეტ, ჰორაციო და მარცელუს).

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, როგორ ცივა და მსუსხავი ქარიც უბერავს!

ჭორაციო

მართლა რომ ისე სუსხავს, თითქო იკბინებაო.

ჰამლეტ

ეხლა რა დროა?

ჭორაციო

ჯერ არ არის, მგონი, თორმეტი.

მარცელუს

როგორ არ არის, დაჰკრა კიდეც.

ჭორაციო

დაჰკრა კიდეცა!

მე ვერ გავიგე. მოახლოვდა მაშ ეხლა ის დრო,
როცა აჩრდილმა იცის ხოლმე აქეთ გამოვლა.

(შოსიმის საყვირისა და ზარბაზნის ხმა).

ეს ხმაურობა რასა ნიშნავს, ხელმწიფისშვილო?

ჰამლეტ

ამაღამ დიდი ნადიმი აქვს ჩვენს ხელმწიფესა;
მთელ ღამეს უნდა სვან და ცეკვით დრო გაატარონ,
და როდესაც კი ის მიირთმევს სადღეგრძელოსა,
სამადლობელად ზარბაზნის ხმა, საყვირ-წინწილნი
ულოცვენ თურმე ტკბილ ღვინოზედ გამარჯვებასა.

ჭორაციო

წესი ეგრეა?

ჰამლეტ

დიაღ, წესი ეგეთი არის,
მაგრამ მგონია, თუმც შეზრდილი ვარ მე მაგ წესთან
მის მტკიცედ დაცვას მივიწყება ემჯობინება.
მუდამ მეჯლიში, სიმთვრალე და დროს-გატარება
უცხო ხალხთ თვალში თავსა გვჭრის და სახელსაც გვიტეხს;
ჩვენ გვეძახიან ლოთებს და სხვას კიდეე უარესს
და ჩვენს ქველ საქმეს, ყველგან განთქმულს ჩვენსა დიდებას
ფასიც, ღირსებაც უმცირდება ღვინის წყალობით.
ხშირად მოხდება ცხოვრებაში, რომ რამე ნაკლი,
თუნდ იყოს იგი დაბადებით თანდაყოლილი
და მისი ბრალი ეკუთვნოდეს მხოლოდ ჩვენ სხეულს;

თუნდ ჭკვისშემრყევი სისხლის ღელგა მიზნად ჰქონდეს,
ან ჩვეულება ზრდილობისა უარყოფელი, —
რომ იგი ნაკლი ბუნებისა, თუ ჩვენის ბედის
აღგვეტყდავს ხოლმე სხვათა თვალში თავისის ბეჭდით
და შეუპოვრად ჩვენს სულის განძს უბრალოდ ბღალავს,
თუნდ იგი განძი იყოს წმიდა, მიუწდომელი, —
ძიმწარის წვეთი ტკბილ ფიალას სიმწარით ავსებს.
(შემოდის აჩრდილი).

ჰორაციო

აგერ აჩრდილი მოდის კიდევ, ხელმწიფისშვილო!

ჰამლეტ

კეთილნო სულნო, ანგელოზნო, თქვენ გვფარველობდეთ!
რაც უნდა იყო, წყეული, თუ ნეტარი სული,
ციტ მოსული, თუ ამომძვრალი ჯოჯოხეთიდან,
ბოროტებისა, თუ სიკეთის გულს გამზრახველი, —
ისე საამო სახე გძევს, რომ უნდა გითხრა რამ.
მე შენ გიწოდებ: ჰამლეტს, მამას, დანიის მეფეს, —
ოჰ, მიპასუხე, ნუ მომაკვდენ იმ ნიულობით!
მითხარ, მაგ შენმა წმიდა ძველ რისთვის დახიეს
მათი სულარა? და ან მძიმე, ღრმა აკალდამამ,
სადაც მშვიდობით განგასვენეთ, რადა ჰქნა პირი
და მარმარილოს სამყოფიდან ზე ამოგტყორცნა?
გვითხარ, რას ნიშნავს, რომ მკვდარ სხეულს, სრულად
შეჭურვილს

მოგსურვებია მთვარის სხივის დანახვა კვალად
და ღამის მწყვდიადს სამიშარ ჰხდი? ან გვითხარ კიდევ,
სულს და გონებას რად გვირყევ ჩვენ, ბუნების გლახაკთ,
ისეთ ფიქრებით, რასაც ჭკუა ვერ მისწდომია?!
სთქვი, ეს რად არის, ან ჩვენ რა ვქნათ, ან შენ რა გინდა?!

ჰორაციო

გიწვევთ, თან წაჰყვით, თითქო ცალკე უნდა რამ გითხრათ.

მარცელუს

ჰხდავთ, ალერსით განიშნებთ, რომ შორს წაჰყვით სადმე,
მაგრამ ნუ წახვალთ.

ჭორაციო

თქვენი წასვლა როგორ იქნება!

ჰამლეტ

აქ არას ამბობს, უნდა წაყვავე.

ჭორაციო

მაგას ნუ იზამთ.

ჰამლეტ

ვითომ რაღაო, ან რას უნდა ვერიდებოდე!
ჩემი სიცოცხლე ჩალის ფასად არ მიმაჩნია
და ჩემ სულს, უკვდავს მაგასავით, ეგ ვერას უზამს.
ავერ მანიშნებს, წამომყეო; უნდა წავიდე.

ჭორაციო

როგორ იქნება, მერე ზღვისკენ რომ მიგიტყუოთ,
ან აგიყვანოთ თვალთუწდომელ სალის კლდის წვერზედ,
რაიც მალლიდამ მღელვარე ზღვას ძირს დასცქერია,
და იქ მიიღოს კიდეც სხვაფრივ საშიში სახე
და მით გონება დაგიბნელოთ, ჭკვიდამ შეგშალოთ!
აბა იფიქრეთ, ისიც კმარა თქვენს გასაწირად,
რომ უფსკრულიდამ გესმოდეთ ზღვის მრისხანე დრტვინვა.

ჰამლეტ

კიდეც მანიშნებს! კარგი, წადი, აი მეც მოგდევე.

მარცელუს

ვერა, ვერ წახვალთ.

ჰამლეტ

მომეცალეთ!

ჭორაციო

პრინცი, დამშვიდდით,

აბა სად მისდევთ?

ჰამლეტ

ბედისწერა ჩემი იქ მიწვევს,
და ყოველ წვრილ ძარღვს ჩემ სხეულში აძლევს სიმტკიცეს
ნემების ლომის ძარღვის მზგავსად.

(აჩრდილი იწვევს)

მიძახის-მეთქი!

ხელი გაუშვით, ყმაწვილებო! შემოქმედს ვფიცავ,
ვინც კი დამიჭერს, მყის იმასაც აჩრდილად ვაქცევ!
წადი, მოვდივარ.

(ჰამლეტ ხელს ააშვებინებს და აჩრდილს გაჰყვება).

ჰორაციო

ლამის ჭკვიდამ მთლად შეიშალოს.

მარცელუს

ჩვენც უკან გავყვეთ, მორჩილების დრო აღარ არის.

ჰორაციო

უნდა წავიდეთ. — ამ ამბავსა ნეტა რა მოსდევს?

მარცელუს

მგონი, დანიას ელის რალაც უბედურება.

ჰორაციო

ღმერთმა კეთილი ბოლო მისცეს.

მარცელუს

აბა წავიდეთ.

(გაღიან).

ს უ რ ა თ ი V

მოშორებული ადგილი ტერასისა.

(შემოდინ აჩრდილი და ჰამლეტ).

ჰამლეტ

სადაღა მიგყავარ? სთქვი! ამაზედ შორს არ წამოვალ!

აჩრდილი

ყური მომბაყარ.

ჰამლეტ

მე მზადა ვარ.

ა ჩ რ დ ი ლ ი

მოვიდა ის დრო,

როდესაც მალე სატანჯავად უნდა დაგბრუნდე
გოგირდის ცეცხლში.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, საბრალო, ბედკრულო სულო!

ა ჩ რ დ ი ლ ი

ნუკი მიბრალებ, რასაც გეტყვი, ის მომისმინე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

უნდა გისმინო, ვალადაც მდევს; ილაპარაკე.

ა ჩ რ დ ი ლ ი

მოსმენამდის კი მოემზადე შურისძიებად.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რაო, ეგ რა სთქვი?

ა ჩ რ დ ი ლ ი

მე სული ვარ მამიშენისა

და სასჯელად მძევს, ხანსა რასმე ღამე ვიარო.

დღე ცეცხლში ვიწვი, იქ ვმარხულობ და ცეცხლითვე ვწმენდ,
რაც სიცოცხლეში მე ცოდვები მომიქმედნია.

აკრძალული რომ არა მქონდეს და რომ შემეძლოს

გადმოგცე ჩემის საპყრობილოს საიდუმლონი,

მე გიამბობდი ისეთ ამბავს, რომ ამ მოთხრობის

უბრალო სიტყვაც გულსა და სისხლს გაგიყინებდა,

გადმოგიყრიდა ორსავე თვალს თავის ბუდიდამ,

ვით ცის მნათობნი მათ სფერიდამ ცვივიან ხოლმე,

და შენსა ხშირსა, ხუჭუჭს თმასა მიამზგავსებდა

რისხვით გულმოსულ ქვემძრომ ძღარბის აბურძგნულ ეკლებს,

მაგრამ სისხლ-ხორციით ქმნილნი ყურნი ვერ მიჰხვდებიან,

რაც ამბავია საუკუნო განსასვენებელს. —

ჰამლეტ, ეხლა კი მომისმინე, ჰოი, მისმინე!

თუ გყვარებია შენ როდისმე ძვირფასი მამა...

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჰოი, ზეცაო!

ა ჩ რ დ ი ლ ი

იმის მკვლელსა გადაუხადე
მის ავსულობა უბუნებო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

როგორ თუ მკვლელსა?

ა ჩ რ დ ი ლ ი

დიდი ცოდვია კაცის მოკვლა, მაგრამ ეს სხვაზედ
უარესია, უბუნებო, გასაოცარი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჩქარა მაცნობე, ფრთებს შევეისხავ ფიქრზედ უსწრაფესს
და ვით არმიყი გავფრინდები შურისძიებად.

ა ჩ რ დ ი ლ ი

მე მჯერა შენგან, ამ ამბავს რომ შენ არ აღენთე,
მაშინ იმ უმზგავს ბალახად არ ეღირებოდი,
რაც ქვესკნელს ლეთის ნაპირებზედ სიმსუქნით ღებდა.
ჰამლეტ, მისმინე: ხმა გავარდა მთელ დანიაში,
რომ ვითომც ჩემთვის გველს ეკბინოს ბაღში წოლის დროს, —
ჩემი სიკვდილი დააბრალეს ამ შეთხზულ ამბავს.
მაგრამ იცოდე, გულუბრყვილო ყმაწვილო კაცო,
რომ იმავე გველს, მამიშენის სიცოცხლის მომსპობს,
ენლა გვირგვინი მისი ადგას.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, წინაღმგრძნობო

ჩემო გონებავ! მაშ ეგ გველი ბიძაჩემია!

ა ჩ რ დ ი ლ ი

სწორედ იმ მხეცმა, გარყვნილმა და სისხლის შემრევმა,
გრძნეულის ჭკუით, მომხიბლავთა საჩუქართ ძლევეით
დაიყოლია თვალად სათნო მეუღლე ჩემი
და უნამუსოდ სარეცელი შემიგინა მე.
წყვეულმც იყოს ის ჭკუაც და ის საჩუქარიც,
რასაც აქვს ძალი ესრედ გრძნებით მოღორებისა!
ოჰ, ჰამლეტ, ჰამლეტ, ხომ გრძნობ ესეთს თავდამცირებას!
მე მიღალატა, მე, რომელსაც სიკვდილის დღემდე
ისე მიყვარდა, ვით შევფიცე ქორწილის ჟამსა.

23. შექსპირი, წ. 1

შერე გამცვალა იმისთანა ურცხვ არსებაზედ,
რომელს არ ძალუძს შედარება ჩემთან ღირსებით.
მაგრამ როგორც რომ სათნოებას ვერვინ შეაცდენს,
თუნდ გარყვნილება შეიმოსოს ზეცის დიდებით,
ისე ურცხვი რამ თავის საწოლს არ დასჯერდება,
თუნდ მის მეუღლეს ჰქონდეს სახე ანგელოზისა —
ციურს სარეცელს უარჰყოფს და უწმინდურს ეძებს.
მაგრამ გავჩუმდეთ, მგონია, ვგრძნობ დილის ნიაგსა.
მოკლედ გიამბობ: ერთხელ, როცა სადილის შემდეგ
ჩემ ბაღში ვიწექ და მეძინა ჩვეულებრივად,
ჩუმად მოვიდა ბიძაშენი, ფეხმოპარებით,
ლენცოფის წვენით სავსე მინა ეჭირა ხელში
და ის წყეული საწამლავი ყურს ჩამაწვეთა;
ეს ის წვენია, რაიც სწრაფად, ვერცხლის წყალივით
ტანში იბნევა და ადედებს კაცის წმინდა სისხლს,
როგორც რომ რძესა მჟავე წვენი. ჩემზედაც იგი
ძალი იჩინა და სნეულის ლაზარეს მზგავსად
მსწრაფლად გადმეკრა წმინდა კანზედ საზიზღი ქერტლი.
ეგრედ მძინარე ღვიძლმა ძმამ მე გამომასალმა
სიცოცხლეს ჩემსა, ჩემსა გვირგვინს, ჩემსა მეუღლეს!
ის დროც არ მომცა, რომ ცოდვები მომენანა
და გამისტუმრა საშინელის სამჯავროის წინ
უზიარებლად, ზეთ-უკურთხად, უაღსარებოდ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჰოი, საზარო, საშინელო უსჯულოებავ!

ა ჩ რ დ ი ლ ი

თუ კაცი გქვიან, ნუ აიტან შენ ამას, ჰამლეთ;
ნუ მისცემ ნებას, რომ დანიის მეფის საწოლი
სისხლის შერევის, გარყვნილების ასპარეზად ჰყონ.
მაგრამ რა გზასაც აირჩევდე გადახდისათვის,
ნურას გაბედავ დედიშენის წინააღმდეგსა
და ნუ შებღალავ იმით შენს სულს, შენსა გონებას.
იგი თვით ზეცას მიაწებე და მის სინიღისს;
დეე მათ სტანჯონ, მათ მოჰკითხონ. — ეხლა კი წავალ;
ციცინათელას მკრთალსა ნათელს ძალა აკლდება,

ეტყობა, დილა მოახლოვდა. დროა, წავიდე.
მშვიდობით, ჰამლეტ, მიგონებდე, არ დამივიწყო
(გაღს).

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, ზეცის ძალნო, დედამიწავ, რაღა ვთქვა კიდევ?
თუნდ ჯოჯოხეთიც მათთან იყოს! ფუ, ამ სიცოცხლეს!
გულო, დამშვიდდი, და ძარღვებო, ნუ მიჩლუნგდებით, '
უეცრად წელში ნუ მომლუნავთ. მიგონებდეთ?!
საბრალო სულო, სხვას ვის უნდა მოვიგონებდე,
ვიდრე ამ ბედკრულ თავში მაქვს მე მეხსიერება.
შენ გიგონებდე! ჩემის ხსოვნის ფურცლებზედ წავშლი,
რაც კი როდისმე ან მსმენია, ან წამიკითხავს;
წავშლი, რაც კი შიგ ჩაბეჭდილა თვალით ნახული
და აქ დავიცვავე მტკიცედ, ამ ჩემ გულისფიცარზედ
მარტო უნეს ნათქვამს სხვა ამბავთა გაუჩრევლად. —
ჰოი, ავსულო დედაკაცო! ჰოი, ბოროტო,
პირით მღიმარევე, დაწყევლილო, ბოროტო გულით!
კარგი იქნება, აქ ჩავწერო სახსოვარ წიგნში,
რომ ბოროტ კაცსა ღიმილი არ გაუჭირდება.
სხვაგან თუ არა, დანიაში ხომ ასე არის! (სწერს)
ეხლა აქ მყავხარ, ბიძაჩემო! ნიშნად რა მითხრა?
„მშვიდობით, ჰამლეტ, მიგონებდე, არ დამივიწყო!“
მეც ხომ შევფიცე.

ჰ ო რ ა ც ი ო (გარედამ)

პრინცო, ჰამლეტ!

მ ა რ ც ე ლ უ ს (გარედამ)

სადა ბრძანდებით?

ჰ ო რ ა ც ი ო (გარედამვე)

ღმერთო, დაიხსენ!

მ ა რ ც ე ლ უ ს

აგრე იყოს.

ჰ ო რ ა ც ი ო (გარედამვე)

ჰე, სად ბრძანდებით,

ხელმწიფისშვილო?

ჭ ა მ ლ ე ტ

ჰე, ჰე! აქეთ, აქეთკენ მოდღა!

ჩემო მშობინო.

შემოდინ ჰორაციო და მარცელუსი,

მარცელუს

როგორა ხართ, ბატონო ჰამლეტ?

ჰორაციო

აბა რას ბრძანებთ, რა შეიტყუეთ?

ჭ ა მ ლ ე ტ

საოცარი რამ.

ჰორაციო

გთხოვთ, ჩვენც გვაცნობოთ.

ჭ ა მ ლ ე ტ

თქვენ გამამხელთ. მე ვერას გეტყვით.

ჰორაციო

ზეცას ვფიცავ, რომ არ გაგამხელთ.

მარცელუს

მეც არას გეტყვი.

ჭ ა მ ლ ე ტ

მითხარით მაშ მე, კაცისაგან დასაჯერია...

სწორედ არავის არ ეტყვით კი?

ჰორაციო და მარცელუს

სასტიკ ფიცსა ვდებთ.

ჭ ა მ ლ ე ტ

ბოროტი კაცი დანიაშიც ბოროტი არის.

ჰორაციო

მაგის საცნობად რად გვინდოდა აჩრდილის მოსვლა.

ჭ ა მ ლ ე ტ

ეგ მართალია, მართალს ამბობ და მე მგონია,

სჯობს ამ ამბავს არ გამოვუდგეთ და გავიყარნეთ.

თქვენ თქვენს გზას წადით, სადაც გსურთ და გესაქმებოდეთ—

ხომ იცით საქმეც და სურვილიც ყველას თვისი აქვს, —
მე კი ჩემ საწყალ ხვედრს ავყვები, წავალ, ვილოცავ.

ჰორაციო

რად ლაპარაკობთ უცნაურად, ხელმწიფისშვილო?

ჰამლეტ

გულით ვწუხვარ, რომ გაწყენით, ძალიან ვწუხვარ.

ჰორაციო

აბა რას ბრძანებთ, აქ წყენა რა მოსატანია.

ჰამლეტ

წმიდა პატრიკის სახელს ვფიცავ, რომ დიდი წყენა
მოგაყენეთ მე. მოჩვენებას რაც შეეხება, —
პატიოსანი სული არის იგი, — მერწმუნეთ,
მაგრამ ჩვენ შორის რაც რამ მოხდა, მე ვერ გიამბობთ,
ცნობის სურვილი მოიკალით, თქვენვე დასძლიეთ. —
ეხლა მე ერთის სათხოვარით უნდა მოგმართოთ,
როგორც მეგობრებს, ვით ჯარისკაცთ, ვით თანაშემწილთ.

ჰორაციო

რა სათხოვარით? ჩვენ მზადა ვართ, მხოლოდ გვიბრძანეთ.

ჰამლეტ

ნურავის ეტყვით, რაც ამალამ ამბავი ნახეთ.

ჰორაციო და მარცელუს

აბა ვის ვეტყვით!

ჰამლეტ

შემომფიცეთ.

ჰორაციო

ფიცით გარწმუნებთ,

არავის ვუთხრა.

მარცელუს

არც მე ვიტყვი, მეც გაძლევეთ ფიცსა.

ჰამლეტ

ჩემ ხმაღზედ უნდა დაიფიცოთ.

მ ა რ ც ე ლ უ ს

ხომ დავიფიცეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჩემ ხმალზედ-მეთქი, გეყურებათ? ხმალზედ.

ა ჩ რ დ ი ლ ი (ქვეშიდამ)

შეჰფიცეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

აჰ, მეგობარო, მანდ ყოფილხარ? შენც მაგას ამბობ?
გესმით მისი ხმა სარდაფიდან? იფიცეთ-მეთქი!

ჰ ო რ ა ც ი ო

მიბრძანეთ, როგორ დავიფიცოთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დაიფიცეთ, რომ

არავის უთხრათ, რაცა ნახეთ. ხმალზედ იფიცეთ.

ა ჩ რ დ ი ლ ი (ქვეშიდამვე)

შეჰფიცეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჰხედავთ, ვით დაძვრება. იქით გადვიდეთ.
აი ჩემ ხმალსა, ყმაწვილებო, დაადეთ ხელი
და შემომფიცეთ, არსადა სთქვათ, რაც გაიგონეთ.

ა ჩ რ დ ი ლ ი (ქვეშიდამვე)

ხმალზედ შეჰფიცეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეგ, კარგი სთქვი, ჩემო თხუნელა,
ეგრე ჩქარა სთხრი მიწას, განა? ოჰ, რა მუშაა!
გადავინაცვლოთ, მეგობრებო, ერთხელაც კიდევ.

ჰ ო რ ა ც ი ო

დღისა და ღამის გაყრას ვფიცავ, რომ ეს ამბავი
გასაოცებლად უცხო არის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

თუ გეუცხოვა,

ისე მიიღე, ვით უცხოსა შეეფერება.
ბევრი რამ ჰხდება, ჰორაციო, ზეცად და ქვეყნად,
რაც ფილოსოფოსთ სიზმრად არც კი მოლანდებიათ.

ეხლა წავიდეთ. — ეგრემც ზეცის ძალნი გფარვიდეთ,
ეს სათხოვარი შემისრულეთ: იქნება ჩემთვის
საჭირო იყოს უცნაურის სახის მიღება
და ჩემის ქცევის, მიხვრა-მოხვრის სხვაფრივად შეცვლა, —
თუ მნახოთ მაშინ, ნურავის ნუ შეამჩნევიანებთ,
რომ ჩემ შესახებ საიდუმლო ვითომ რამ იცით.
ნურც გულზედ ხელებს შემოიკრეფთ ეჭვიანობით,
ნურც თავს გაიქნევთ, ორაზროვნად ნურაფერს იტყვიოთ,
ამის მზგავსს რასმე: „ვიციოთ, ვიციოთ, ჩვენ კარგად ვიციოთ...“
ან კიდევ ასე: „ჩვენ შეგვეძლო, რომ გვლომებოდა,
რომ შეგვეძლებოდა იმისი თქმა...“ „მე ვიცნობ კიდევ
ამ საქმის მცოდნე ზოგიერთებს...“ — ეს შემომფიცეთ.
ეგრემც ღვთის მადლი გასაჭირში თქვენ მოგფენოდეთ.

ა ჩ რ დ ი ლ ი (ჭვეშიადმ)

შეპფიცეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ ი

ჩუმად! ჩუმად იყავ! ტანჯულო სულო!
ჩემო ერთგულო მეგობრებო, თქვენად მიგულეთ
და ეს გახსოვდეთ, რასაც შესძლებს საბრალო ჰამლეტ,
არას დაზოგავს მეგობრობის დასამტკიცებლად.
ღმერთმა ჰქნას, მალე მისცემოდეს ამის შემთხვევა.
ერთად წავიდეთ. ტუჩზედ ხელი მაგრად გეჭიროთ.
დროთა კავშირი დაირღვა და წყეულმა ბედმა
მე რად მარგუნა მისი შეკვრა! — აბა, წავიდეთ.
(გადიან).

მ ო ქ მ ე ღ ე ბ ა მ ე ო რ ე

ს უ რ ა თ ი I

ოთანი პოლონიუსის სახლში.

(შემოდინ პოლონიუს და რეინალდო).

პოლონიუს

ეს წერილები და ეს ფული ლაერტს მიეცი.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

კარგი, ბატონო.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

კიდევ უფრო კარგი იქნება,
ჩემო ერთგულო რეინალდო, ვიდრე ნახავდე,
სხვებს დაწვრილებით გამოჰკითხო იმის ამბავი.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

მეც ეგ მინდოდა.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

უკეთესი! ეგ კარგადა სთქვი.
ყური დამიგდე: ჯერ შეიტყე, თუ იქ პარიზში,
ჩვენის ქვეყნიდამ ვინ არიან, რას აკეთებენ,
ან როგორს ხალხში ტრიალებენ, რამდენსა ხარჯვენ;
და თუ გაიგე გამოკითხვით, მიხვევ-მონხვევით,
რომ ჩემის შვილის ცნობა ჰქონდეთ, დაუახლოვდი;
თავი აჩვენე ისე, ვითომც შორით იცნობდე;
უთხარ: „დიალ-თქო, დიალ, ვიცნობ მე იმის მამას;
იმის მეგობართ ცნობაცა მაქვს, ცოტა იმისიც“.
ხომ კარგად მიხვდი, რეინალდო?

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

მიხვდი, ბატონო.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

„ცოტა იმისიც“... ნუკი იტყვი „კარგად ვიცნობო“.
ზედ დაუმატე ესეც კიდევ: „ავის ზნისაა,
და ესა-და-ეს ნაკლცა სჭირს“. თან შეგიძლიან
სხვადასხვა ცილიც მოუგონო, მაგრამ ერიდე,
ამ ტყუილებით არ შეეხო იმის ღირსებას.
სთქვი: „გიჟმაჟია, ქარიანი, ავის ქცევისა“,
და წუნი დასდევ იმის სახელს მხოლოდ ისეთი,
რაიც შეჰფერის ყმაწვილობას, თავისუფლებას.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

ვითომ ქალაღდსაც თამაშობდეს...

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

დიალ, ქალაღდსაც,

ვითომც უყვარდეს მას ლოთობა; ჩხუბი და შფოთი,
ვითომც გარყვნილი იყოს იგი, — ესეც კი უთხარ.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

ბატონო, მაგით ხომ შევეხე იმის ღირსებას.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

არა უჭირს-რა, თუ სიფრთხილით შესწამებ ამ ცილს.
მაგრამ ნუ იტყვი, ვითომც იგი გარყვნილებაში
იყოს გართული; ნუკი გაჰხდი სალაპარაკოს.
ჩემი სურვილი ეგ არ არის, მე ეს მწაიდან,
მის ავზნეობა ცოტაოდნად გამოუსახო
ისე, რომ იგი დააბრალონ თავისუფლებას,
თამამის სულით წამოყრილსა ცეცხლებრ ნაპერწკლებს
და მღელვარებას მოუდრეკელ, ურჩის სისხლისას.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

ეხლა, ბატონო...

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

გინდა მკითხო, ეგრე რად ვქნაო?

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

ღიად, ბატონო, რომ მიბრძანოთ, კარგი იქნება.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ჩემს განზრახულსა მოკლედ გეტყვი და მე მგონია,
რომ კაი საფრთხე მოვიგონე. როდესაც კი შენ
ამ მცირე ცოდვებს ჩემ შვილს ლაერტს განგებ შესწამებ
და დაუმატებ, რიგიანად ვერ იქცევაო,
მაშინ შენივე მოსაუბრე, თუკი როდისმე
თვალი მოუკრავს ლაერტის ცუდ ყოფაქცევისთვის,
გეტყვის: „ბატონო, მეგობარო, ჩემო ხელმწიფე“,
ვით წესი არის საუბრის დროს მათ ქვეყანაში.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

მესმის, ბატონო.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ასე იტყვის, ის იტყვის-მეთქი...

ჰო, რას ვამბობდი? დამავიწყდა... წირვის მადლს ვფიცავ,
რალაცა მქონდა მე სათქმელი... რაზედ გავჩერდი?

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

თქვენა ბრძანებდით, ვით წესია, ოსე გეტყვისო.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მართლა, მანდ ვიყავ. დიალ, დიალ, სწორედ მანდ ვიყავ.
გეტყვის: „მე ვიცნობ იმ ყმაწვილსა, გუშინაც ვნახე,
თუ გუშინწინა, ამ დღეებში, აქა და აქა,
ამა და ამ კაცს თან მისდევდა, თქვენ მართალი ხართ;
იქ თამაშობდა, აქ ლოთობდა, იქა ჩხუბობდა
ბურთაობის დროს. თითქმის ესეც შევამჩნიე, რომ
ურიგო სახლში შედიოდა, ან, მოკლედ რომ ვთქვათ,
საროსკიპოში და სხვა და სხვა...“ ახლა მიყურე:
სიცრუის ჩანგლით უნ დაიჭერ სიმართლის თევზსა,
ვისაც გონება გვიჭრის, ყველა ასე ვიქცევით;
მიხვევ-მოხვევით, გამრუდებულ, ოღროჩოღრო გზით
სწორს და პირდაპირს კვალს მივაგნებთ. უნც ლაერტისას
ყველას შეიტყობ, ჩემი რჩევა თუ მოგაგონდა.
გაიგე განა? ხომ მიმიხვდი?

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

მივხვდი, ბატონო.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მამ ღმერთი იყოს უნი შემწე; წადი, მშვიდობით.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

ჩემო ხელმწიფევ...

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

შენვე ყველას ადევნე თვალი.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

მე ეგ ვალად მღევს.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ჰო, მუსიკაც კარგად ისწავლოს.

რ ე ი ნ ა ლ დ ო

მესმის, ბატონო.

(მიდის).

პოლონიუს

კარგი, წადი.

(შემოდის ოფელია).

ოჰ, ოფელია,

აბა რას იტყვი?

ოფელია

ღმერთო ჩემო! შიშით ვკანკალებ.

პოლონიუს

რაო, რას ამბობ, რა შიშითა, ვერ გამიგია?!

ოფელია

მე ჩემს ოთახში საკერავსა, ვიჯექ, ვკერავდი,
ამ დროს იქ ჰამლეტ შემოვარდა გულგაღვლილი,
თავზედაც ქუდი არ ეხურა და გამურული
წინდები ფეხის ქუსლებამდე ძირს ჩახვეწოდა;
იმის პერანგის ფერი ედო იმის სახესაც,
მუხლებს ერთმანეთს ცახცახითა ახლიდა იგი
და ისე ცუდად, შესაბრალოდ იყურებოდა,
თითქოს ეს არის მოსულაო ჯოჯოხეთიდან
და აპირობსო საშინელის ამბისა თხრობას.

პოლონიუს

იქნება შენმა სიყვარულმა ჰკვიდამ შეშალა?

ოფელია

რა მოგახსენოთ, თუმცა ვშიშობ, აგრე არ იყოს.

პოლონიუს

რაო, რა გითხრა?

ოფელია

დამიჭირა ჯერ ხელი მაგრად,

მერე გამშორდა ხელუშვებლად მკლავის სიგრძეზედ,
მეორე ხელი, აი ასე, მუბლზედ დაიდო
და გაშტერებით ჩამაცქერდა პირის-სახეში,
თითქო დახატვა სწადდა ჩემი. დიდხანს სდგა ეგრე,
ბოლოს ხელი ხელს მომიჭირა შეუმჩნეველად,
სამჯერაც თავი ერთმანეთზედ აიღ-დაიღო

და ისე ძლიერ, საცოდავად ამოიკვნესა,
გეგონებოდათ, შეერყაო მთელი სხეული
და თან ამ კვნესას ამოჰყვაო მისი სიცოცხლეც.
მერე გამიშვა, თავი მხრებზედ მოიტრიალა
და თავისი გზა უთვალეზოდ გაიგნო თითქო,
რადგან ვიდრემდე გავიდოდა, მე მიყურებდა.

პოლონიუს

წამოდი ესლავ, ხელმწიფესთან წამომყევ ჩქარა.
ეგ ნიშნებია სიყვარულით აღტაცებისა;
მაგვგვარს ჟინს ძალუძს თავის თავი თვითვე დაღუპოს
და ჭკუის ძალნი დაგვიბნოს განწირულებით;
მანც ყოველთვის ჟინს ავრე სჭირს. დიდადა ვწუხვარ.
მკვახე სიტყვა ხომ შენ იმისთვის არა გითქვამს-რა
უკანასკნელ ხანს?

ოფელია

არა; მხოლოდ, როგორც მიბრძანეთ,
მე ავუკრძალე ჩემთან მოსვლა და წერილებიც
აღარ მივიღე.

პოლონიუს

აი მაგას გადურეგია.
მეტად ვწუხვარ, რომ დღევანდლამდე მე იმის ქცევას
უფრო სიფრთხილით, გულმოდგინედ ყურს არ ვუგდებდი;
მე მეგონა, რომ იგი მხოლოდ გულს აყოლებდა
და მას სცდილობდა, დაეღუპნე. — დასწყევლოს ღმერთმა
ესეთი ეჭვი! როგორც ვატყობ, კაცს სიბერეში
თვის აზრისადმი ჩაცეება ისე სცოდნია,
ვით სიყმაწვილეს გაფრთხილება აკლია ხოლმე.
წამოდი, მომყევ ხელმწიფესთან. ეგე ამბავი
არ უნდა დარჩეს დაფარული. დაფარვას მეტი
ვნება მოჰყვება, ვიდრე წყენა გამხილებასა.

(გადიან).

ოთახი სასახლეში.

(შემოდინ ხელმწიფე, დედოფალი, როზენკრანც, გილდენსტერნი და ამალა).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მშვიდობა თქვენდა, როზენკრანცო და გილდენსტერნი! უნდა გაუწყოთ, ასე მსწრაფლად რად მოგიწოდეთ: იმას გარდა, რომ დიდმა ხანმა განვლო მას აქეთ, რაც არ გვენახეთ, საქმეცა გვაქვს თქვენთან საჭირო. თქვენც გაიგებდით ხომ ჰამლეტის გარდაქმნის ამბავს,— დილ, „გარდაქმნას“ ვუწოდებ მე, რადგანაც იგი არც გარეგნობით, არც შინაგნად ჰამლეტს აღარ ჰგავს. მე არ მგონია, რომ მიზეზი მისის არევის იყოს სხვა რამე, თუ არ იმის მამის სიკვდილი. მე გთხოვთ ორივეს, ვით თანშეზრდილთ ბავშვობიდანვე, ვით მის ზნესთან და ხასიათთან დაახლოვებულთ, დაჰყოთ რამ ხანი სასახლეში და მას ეცადოთ, გაართოთ იგი, გადუყაროთ გულიდამ სევდა. ეგებ შემთხვევით სხვა რამ მიზეზს მიაგნოთ კიდევ მისის ეგეთის განუყრელის მწუხარებისას, რომლის თავიდამ აცილება ჩვენვე შეგვეძლოს.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

იგი მუდმისად, ყმაწვილებო, თქვენ ხსოვნაშია, და ქვეყანაზედ ორი კაცი არ მეგულება, რომელნიც თქვენებრ უყვარდეს მას. ახლა ამას გთხოვთ, რომ ჩვენთან დარჩეთ, შემოგვწიროთ მცირედი ხანი, ხელი შეუწყოთ ჩვენს წადილს და ჩვენსა იმედსა და ჩვენც თქვენს შრომას ხელმწიფურად დავაჯილდოვებთ.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც.

მფარველნო ჩვენნო, თქვენ შეგეძლოთ, გებრძანებინათ; ჩვენ რა ღირსნი ვართ, რომ მეუფეთ თხოვნა მოგვმართონ!

გილდენსტერნ

ჩვენ მზად გახლავართ მორჩილებად შეძლებისამებრ
და სამსახური თქვენს ფერხთქვეშე მოგვირთმევრა.

ხელმწიფე

მადლობელი ვართ, როზენკრანც და ჩემო გილდენსტერნ.

დედოფალი

მადლობელი ვართ, გილდენსტერნ და ჩემო როზენკრანც,
და გთხოვთ ეხლავე წახვიდეთ ჩემს საბრალო შვილთან, —
ვგონებ, ველარც კი იცნობთ იგი:—თქვენც, ყმაწვილებო,
თან იახელით და აჩვენეთ ჰამლეტის ბინა.

გილდენსტერნ

ნეტა ჩვენი ცდა, ჩვენთან ყოფნა კარგად მოუხდეს.

დედოფალი

ღმერთმა გისმინოს.

(გადიან როზენკრანც, გილდენსტერნ, ზოგიერთნი
მსლგებლნი და შემოდის პოლონიუსი).

პოლონიუსი

ხელმწიფეო, თქვენი დესპანნი
ნორვეგიიდან მხიარულად უკან გაიხლნენ.

ხელმწიფე

მანც შენ მუდამ კარგის ამბის მოციქული ხარ.

პოლონიუსი

განა, ხელმწიფე! დამერწმუნეთ, რომ მე თანაბრად
ვემსახურები ჩემს ღმერთსა და ჩემს ხელმწიფესა;
ერთს ვწირავ სულსა, მეორეს კი მოვალეობას.
იცით, რა უნდა მოგახსენოთ კიდევ, ბატონო:
თუ უწინდელგებრ მიჭრის ჭკუა და გულთმისნობა,
ვგონებ, ჰამლეტის ჭკვიდამ შეშლის მიზეზი ვპოვე.

ხელმწიფე

ოჰ, თუ ეგრეა, სთქვი, სთქვი ჩქარა, მწყურის, გავიგო.

პოლონიუსი

ჭერეთ პასუხი მოისმინეთ თქვენთა ელჩთაგან,
შემდეგ ჩემს ამბავს, თუ ინებებთ, ხილად მოგართმევთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

გაშ წადი, შენვე პატივი ეც, შემოიყვანე.

(პოლონიუს გადის).

პოლონიუსმა, დედოფალო, შემატყობინა,
ეთომც ეპოვოს შენის შვილის სენის მიზეზი.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მიზეზი, ვგონებ, არის მხოლოდ მამის სიკვდილი
და სიკვდილს შემდეგ ჩვენი მსწრაფლი დაქორწინება.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მაგას შევიტყობთ. —

(შემოდინ პოლონიუს, ვოლტიმან და

კორნელიუს).

ყმაწვილებო, დაბრუნებულხართ?

კეთილი იყოს თქვენი მოსვლა. აბა, ვოლტიმანდ,
რა ამბავს მეტყვი ჩვენის ძმისა, ნორვეგთ მეფისას?

ვ ო ლ ტ ი მ ა ნ დ

ნორვეგთა მეფემ თქვენ მრავალი მოკითხვა გიძღვნათ.
რამწამს მივედით, მაშინათვე გაგზავნა კაცნი
და თავის ძმისწულს აუკრძალა ჯარის მოკრეფა.
მას ჰგონებოდა პოლონიუს მეფეს ეომებაო,
და რა შეიტყო, რომ ჯარს ჰკრეფდა თქვენ წინააღმდეგ,
ძლიერ შეწუხდა; ბრძანა: აკი დრო შემირჩიეს,
როცა სიბერე ჭირად მჭირს და დავუძღურდიო.
მიაყვანა ფორტინბრასი მყისვე თავისთან,
ფრიად დატუქსა და ეს აღთქმაც დაადებინა,
რომ თავის დღეში ვერ გაბედოს თქვენ წინააღმდეგ
გამოლაშქრება. მოხუცებულს ნორვეგთა მეფეს
მის მორჩილება მეტად ძლიერ ესამოვნა
და თავის ძმისწულს ყოველწლოვით გადაუწყვიტა
სამი ათასი ოქრო ჯილდოდ; თან დაავალა,
რომ მოგროვილის ჯარით პოლონს თავზედ დაესხას.
(ქალაღს მიართმევს)

ამასთან იგი ამ ქალაღდით უმდაბლესად გთხოვთ,
ნება უბოძოთ ნორვეგთ ჯარსა, პოლონს მიმავალს,
თქვენ სამეფოზედ უზად გავლისა, იმ პირობით კი,

რომ თქვენ ქვეშევრდომთ არაფერი არ დაუშავონ.
ეს პირობანი აქ სწერია, ჩემო ხელმწიფევ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

დიდად მიამა ეგ ამბავი. როცა მოვიცლით,
ჩვენ წავიკითხავთ მაგ ქალაღდსა, პასუსსაც მიეცემთ
და მაგ საქმესაც მოვიფიქრებთ. ეხლა კი წადით,
ჯერ დაისვენეთ და მასუკან ერთად ვივანშმოთ.
გმადლობთ, რომ ეგრე შეასრულეთ ბრძანება ჩვენი.
(გადიან ვო ლ ტ ი მ ა ნ დ და კ ო რ ნ ე ლ ი უ ს).

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

კარგად გათავდა ეს საქმეც ხომ. ახლა, ხელმწიფევ
და დედოფალო მწყალობელო, მე რომ მოგიყვეთ,
თუ რასა ჰქვიან ერთგულება, მეფის უფლება,
დღეს დღე რად ჰქვიან, ღამეს ღამე და ან დრო დროსა,
ეგ ხომ იქნება დროს დაკარგვაც, დღისაც, ღამისაც.
მამ მოკლედ ვიტყვი, მოკლე სიტყვა სულია ჰქვისა,
გრძელი სიტყვა კი მხოლოდ მისი სამოსელია.
ჰო, მოკლედ ვიტყვი; თქვენი შვილი გაგიყებულა!
გაგიყებულა, დიად, დიად, გაგიყებულა.
სხვა რა ვუწოდო, მე არ ვიცი, უჭკუო კაცსა.
ეგ არაფერი...

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

სათქმელი სთქვი, ნუ აზვიადებ.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

არ ვაზვიადებ, დედოფალო, ღმერთმა ხომ იცის. —
ის გიყი არის, თქმა არ უნდა, ეს მართალია
და მართალია, რომ ეს მეტად სამწუხაროა
და სამწუხარო არის ისიც, რომ მართალია.
კილოს გამობმა ეხლა კარგად ვერ მოვანერხებ
და არც მცალიან — ვერიდები ვაზვიადებას.
რომ გიყი არის, ხომ დავთანხმდით; ეხლა ეს დარჩა,
ჩვენ ამ მოვლენის მიზეზიცა სწორე ვიპოვოთ,
ან უკეთ რომ ვთქვათ, გავლენისა. ხომ კარგად იცით,
ამ გავლენიან მოვლენასაც თვის მიზეზი აქვს.
მამ ჩვენი საქმე ასე რჩება და დანარჩენზედ

ეხლა ვიფიქროთ. მე ქალი მყავს მოგეხსენებათ;
დიალცა მყავს, რადგან იგი ჩემი ქალია.
აი ამ ქალმა მოწიწებით და მორჩილებით
ეს მე გადმომცა. აბა ერთი ყური დაუგდეთ
და მერე თქვენვე მოიაზრეთ, თქვენვე განსაჯეთ.

(კითხულობს)

„ზეცით გარდმოვლენილს ჩემის სულის ღმერთს,
უუშვენიერესს ოფელიას...“ მეტად უშნო და გაცვეთილი
სიტყვებია: რა არის აბა — „უუშვენიერესს“. აი კიდევ:
„მისს ბრწყინვალე თეთრს მკერდზედ...“ და სხვ. და სხვ.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ეგ ჰამლეტისგან მიუვიდა?

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

გთხოვთ, დედოფალო,
ჩერედ მცირე ხანს დამაცალოთ; ყველას გაუწყებთ.

(კითხულობს)

„თუნდ ნუ ენდობი ვარსკვლავთ სინათლეს,
ნურც ცის სფერაში ტრიალსა მზისას,
თუნდ ნუ ენდობი მართალთ სიმართლეს, —
ენდე ძალს ჩემის სიყვარულისას.

ოჰ, ძვირფასო ოფელია, ლექსების წერა მე არ მეხერხება,
არ შემძლიან ჩემი გულის-კვნესა რითმებისათვის ვთვალთ,
მაგრამ გჯეროდეს, რომ მიყვარხარ, მიყვარხარ ყოვლის უმე-
ტესად. მშვიდობით!

„შენი საუკუნოდ, ვიდრე ამ სუსტ სხეულში სული შემრ-
ჩება, ჰამლეტ“.

ჩემმა ასულმა მორჩილებით მე ეს გადმომცა
და ყველაფერი დაწვრილებით შემატყობინა,
თუ სად გაენდო მას ჰამლეტი, როდის, ან რა გზით.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

თანაუგრძნო კი შენმა ქალმა იმის სიყვარულს?

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ჯერ ეს მიბრძანეთ, რა აზრისა ბრძანდებით ჩემზედ?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ჩვენ გვჯერა შენი ერთგულება, პატიოსნება.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მეც ეგ მინდა, რომ დაგიმტკიცოთ. ახლა რას ჰფიქრობთ თქვენ, ხელმწიფეო, ან რას ჰფიქრობს მეუღლე თქვენი? რა შევიტყე მის სიყვარულის აღფრთოვანება — ეს შევამჩნიე, ვიდრე ჩემი ქალი მეტყოდა — ნუთუ გგონიათ, რომ მე იმათ მოგუყურებდი, გავუზღებოდი წინ-ტაბლად და სახსოვარ წიგნად, დავმუხჯდებოდი, ან თვალს და გულს მოვარიდებდი?! ნუთუ თქვენ მართლა ასე ჰფიქრობთ? არა, ხელმწიფევი! რამწამს შევიტყე, მაშინათვე საქმეს შევვუდეგ და ჩემ ქალბატონს ასე ვუთხარ: „ხომ იცი კარგად, რომ ჰამლეტ შენ წრეს არ ეკუთვნის, სხვა სფერისაა და არ მოხდება, რასაც ჰფიქრობ“. თან დავაარიგე, ჰამლეტის ნახვა იმ უამს იქით არ გაებედნა, აღარც სახსოვრად საჩუქრები მიელო მისგან და აღარც კაცი. ეს რჩევა მას კარგად დაუჯდა; მაგრამ ჰამლეტ კი — მოკლედ ვიტყვი იმის ამბავსა — განდევნის შემდეგ ჯერ მეტისმეტს სევდას მიეცა, მასუკან მადაც დეკარგა, მასუკან ძილიც, მერე სისუსტე მოუვიდა, დიალ შესუსტდა, მერე თანდათან ჭკუაც ცოტა შეუმსუბუქდა, ბოლოს გონებაც დაეკარგა და აი ეხლა იგი გიჟია ჩვენდა გლოვად, ჩვენდა სატირლად.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მაშ შენ მიზეზი ეგ გგონია?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ეგ უნდა იყოს.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მითქვამს როდისმე, გთხოვთ, მიბრძანოთ: „ეს ესე არის“, რომ საქმე ბოლოს ჩემ სიტყვაზედ არ მომხდარიყოს?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

სწორედ არ მახსოვს.

პოლონიუს

რაც ეხლა ვთქვი, რომ არ გამართლდეს,
ეს თავი ამ ტანს მომაშორეთ. თუ კვალს მივაგენ,
მე საიდუმლო ვერას გზით ვერ დამემალება,
თუნდ დედამიწის შუაგულში ბინა დაიდოს.

ხელმწიფე

ეხლა რას იტყვი, აბა, სწორე როგორ შევიტყო?

პოლონიუს

მოგესხენებათ, იგი ხშირად ამ დერეფანში
სეირნობს ხოლმე.

დედოფალი

სწორედ ამბობს.

პოლონიუს

მეც სწორედ ამ დროს
განგებ ჩემს ასულს გამოვგზავნი დერეფანშივე
და ჩვენ, მეფეო, ფარდას უკან ამოვეფარნეთ.
თვალი ადევნეთ მათ შეხვედრას და თუ არ მიხვდეთ,
რომ ოფელის სიყვარულით გაგიჟებულა,
გამომამძევეთ სახელმწიფოს მართვის რჩევიდამ
და გუთნისდედად დამაყენეთ, უბრალო მწყემსად.

ხელმწიფე

კარგი, ეგ ვცადოთ.

(შემოდის ჰამლეტ წიგნის კითხვით).

დედოფალი

საცოდავი! ერთი შეჰხედეთ,
როგორ მწუხარედ, წიგნის კითხვით მოდის აქეთკენ!

პოლონიუს

თქვენ მომეცალეთ, ორნივე ჩქარა გარეთ გაბრძანდით.
მე მარტო მივალ და ლაპარაკს დაუწყებ რასმეტ.

(გაღიან ხელმწიფე, დედოფალი და ამალა).
როგორა ბრძანდებით, ხელმწიფისშვილო?

ჰამლეტ

მადლობა ღმერთს, კარგად გახლავართ.

პოლონიუს

მე ველარა მცნობთ, ხელმწიფისშვილო?

ჰამლეტ

ძალიან კარგადა გცნობ, შენ თევზის ვაჭარი ხარ.

პოლონიუს

არა, ბატონო.

ჰამლეტ

მაშ ნეტა იმისთანა პათიოსანი კაცი იყო.

პოლონიუს

ეგრე ბრძანეთ, ხელმწიფისშვილო, პათიოსანიო?

ჰამლეტ

მე რომ ამ ქვეყნის ტრიალსა ვხედავ, პათიოსანი კაცი მხოლოდ ერთს ათი ათასში გამორჩეულსა ჰქვია.

პოლონიუს

ნამდვილი ბრძანებაა.

ჰამლეტ

არა თუ? თვითონ მზეც კი ძაღლის მძოვრში მატლს აჩენს და, ღვთაებრ ბრწყინვალე, აყროლებულს ლეშს არ ეჩიდე-ბა. — შენ ქალი გყავს?

პოლონიუს

ღიად, ბატონო.

ჰამლეტ

მას მზეზედ წუ ატარებ. მზისგან განაყოფიერება ზეგარდ-მო მადლია, მაგრამ თუ შენმა ქალმა ნაყოფი გამოიღო, მა-შინ უფრთხილდი, მეგობარო.

პოლონიუს

მაგითი რა გნებავთ ბრძანოთ?! (იქით) კიდევ ჩემს ქალს გადასწვდა. პირველად კი ვერ მიცნო, მითხრა, თევზის ვაჭარი ხარო. ძალიან შეუტრია. მეც ჩემს ყმაწვილობაში სიყვარულმა ბევრი ტანჯვა გამომატარებინა. თითქმის მეც ეგრე მომივიდა. აბა ერთი კიდევ გამოგელაპარაკო; — რასა კითხულობთ, ხელ-მწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

სიტყვებს, სიტყვებს, სიტყვებს.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

რა ამბავია მერე, ხელმწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

სად რა ამბავი უნდა იყოს?

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მე მოგახსენებთ, რა ამბავსა კითხულობთ-მეთქი?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ცილისწამებას, ჩემო ბატონო. ერთი ვილაც წუწუკი სატირი-
კოსი გვარწმუნებს, ბერიკაცებს თეთრი წვერი აქვთო, სახე
აქვთო დაჭმუჭვნილი და თვალბში სქელი, ფისის მზგავსი,
ამბრი ჩამოსდითო; ჭკუაზედ თხლად არიან და მუხლებში ღონე
აკლიათო. მე ეს ყველაფერი სრულ ჭეშმარიტებად მიმაჩნია,
მაგრამ გამომქდავნება კი არაფერი პათიოსნებაა. აი შენთვი-
საც ადვილია ჩემსავით გაყმაწვილება, თუ კიბოსავით უკან-
უკან ფოფხვას დაიწყებ.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს (იქით)

თუმცა გიყია, მაგრამ წყობისად კი ლაპარაკობს. (ჰამლეტს)
ქვევით ჩაბრძანებას ხომ არ ინებებთ, ბატონო ჩემო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

საფლავში?

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

მართლა რომ ეგეც ქვევით ჩაბრძანება იქნება. (იქით) ხან-
დისხან რა მოსწრებული სიტყვა აქვს. ზოგჯერ სიგიჟეში კაცი
იმისთანა რამეს იტყვის, რასაც სიჭკვიანეში ვერც კი მოიფიქ-
რებდა. ეხლა კი თავს დავანებებ და ისე მოვახერხებ, რომ ჩემი
ქალი და ეს ერთად შევყარო. — ხელმწიფისშვილო, ნება მი-
ბოძეთ რომ გიახლოთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ისე ადვილად ვერას დავითმობ, როგორც მაგ ნებას, სიტო-
ცხლის გარდა, სიცოცხლის გარდა, სიცოცხლის გარდა!

პოლონიუს

მშვიდობით ბრძანდებოდეთ, ხელმწიფისშვილო.

ჰამლეტ

ოჰ, ეს ჩერჩეტი, გამოტვინებული ბებრები!

(შემოდინ როზენკრანც და გილდენსტერნ).

პოლონიუს

თუ ჰამლეტს ეძებთ, აგერ იქა დგას.

როზენკრანც (პოლონიუსს)

გმადლობთ, ბატონო.

(პოლონიუს გადის).

გილდენსტერნ

ჩემ საყვარელს ბატონს ვახლავარ.

როზენკრანც

ჩემ ძვირფასს ბატონს ვახლავარ უმორჩილესი მონა.

ჰამლეტ

ოჰ, ჩემო ძვირფასო მეგობრებო. რასა იქ, გილდენსტერნ?
შენ რაღასა იქ, ჩემო როზენკრანც? როგორა ხართ?

როზენკრანც

ვახლავართ ისე, როგორც შეეფერება დედამიწის უმნიშვნელო შვილებს.

გილდენსტერნ

ბედნიერნი ვართ იმითი, რომ მეტისმეტად ბედნიერნი არა ვართ და ბედს მაღლა ქოჩრის წვერზედ არ ვაზივართ.

ჰამლეტ

არც ხომ იმის ფეხქვეშა ხართ მოქცეული.

გილდენსტერნ

არა, ბატონო.

ჰამლეტ

მაშ გეტყობათ, სარტყელთან იქნებით, საცა უფრო მოწყალეების გამცემი ალავია.

გილდენსტერნ

დიად, ბატონო, იმისი წყალობა არ გვაკლია.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაშ თქვენ ბედის საიდუმლოს ალაგთან დაახლოვებული ყოფილხართ. ან რა გასაკვირველია, — ის ხომ ნამუსზედ ხელაღებული ქალია. — ახალი ამბავი რა იცით?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

არაფერი, ბატონო, იმას გარდა, რომ ეს ქვეყანა თითქოს უფრო გაპატიოსნდა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაშ მეორედ მოსვლის დღე უნდა მოახლოვებულიყოს; მაგრამ ეგ თქვენგან მოტანილი ამბავი მართალი არ არის; სჯობს, ისევ თქვენი საკუთარი ამბავი ვიკითხო: რა უყავით, მეგობრებო, ბედს ისეთი, რომ აქ, ამ საპყრობილეში გამოგისტუმრათ?

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

საპყრობილეში, ხელმწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

დანია საპყრობილეა.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

მაშ ქვეყანაც საპყრობილე ყოფილა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

სწორედ საპყრობილეა, რომელშიაც ბევრი შენობაა, ბევრი ხერელი, ბევრი ჭურღმული. დანია ერთი უარესი ჭურღმულთაგანია.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

ჩვენ ეგ არა გგონია ხელმწიფისშვილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

თქვენ ეგ არა გგონიათ? შეიძლება. კარგი და ცუდი თავისთავად როდი სადმეა, მას მხოლოდ კაცის გონება შეჰქმნის ხოლმე. ჩემთვის კი დანია საპყრობილეა.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

ეგ თქვენის დიდებისმოყვარეობის ბრალი უნდა იყოს. ენ ქვეყანა მეტად ვიწროა თქვენის ფართო სულისათვის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, ღმერთო ჩემო! მე თუნდა კაკლის ნაჭუჭში მომწყვდეული ვიყო, ჩემი თავი დაუსრულებელის სივრცის მფლობელი მეგონებოდა, ოღონდ ცუდ სიზმრებს არა ვხედავდე.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

კიდევ ეგ სიზმრებია დიდებისმოყვარეობა. დიდების მოყვარე კაცის არსება ჩრდილია სიზმრისა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მერე თითონ სიზმარიც ხომ ჩრდილია.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

მართალსა ბრძანებთ. და დიდებისმოყვარეობაც ისეთი მსუბუქი და ჰაერის მზგავსია, რომ იგი ჩრდილია ჩრდილისა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაშ გლახაკები სხეულნი ყოფილან, ქვეყნის მეფენი და სახელგანთქმულნი გმირნი კი იმათნი ჩრდილნი. არ წავიდეთ აქედამ? დამერწმუნეთ, ეხლა მაგისტანა საგნებზედ სჯა არ მეადვილება.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

მზად გახლავართ თქვენის სამსახურისათვის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

თუ ღმერთი გწამთ, სამსახურისას ნურას მეტყვიეთ. მე არ მინდა თქვენ სხვა ჩემ მხლებელთ დაგადართ. დამერწმუნეთ, როგორც პატიოსან კაცს, თავი მომაბეზრა ამდენმა სამსახურმა. მე თქვენ ისე მეგობრულადა გკითხავთ, რამ მოგიყვანათ ელსინორაში?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

ჩვენ თქვენს სანახავად გიახელით, სხვა საქმე არა გვქონია-რა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

სწორედ გლახაკი ვარ, მადლობის შეძლებაც არა მაქვს. მაგრამ გმადლობთ მაინც, მეგობრებო. მერწმუნეთ, ჩემი მადლობა საკმაოდ ძვირფასია, ნახევარ-ფლური ღირს. მაშ დაბა-

რებული არა ხართ? თქვენ თითონ მოხვედით? თქვენსავე სურვილით? სთქვით, რაღა; ნუ ყოყმანობთ; სწორე მითხარით.

გილდენსტერნ

რა უნდა მოგახსენოთ, ხელმწიფისშვილო?

ჰამლეტ

რაღ გნებავთ, მხოლოდ პასუხი კი მომიგეთ. დაგიბარეს, განა? თქვენივე სახე ამხელს თქვენს საიდუმლოს და გულში იმდენი ეშმაკობა არა გაქვთ, რომ ეგ სახე გადაისხვაფეროთ. მე კარგად ვიცი, თქვენ ჩვენის ღვთისნიერის ხელმწიფისა და მის მეუღლისაგანა ხართ დაბარებული.

როზენკრანც

რისთვის უნდა დავებარებინეთ, ხელმწიფისშვილო?

ჰამლეტ

ეგ თქვენ უნდა ამიხსნათ. გაფიცებთ ჩვენს უწინდელს მეგობრობას, ერთად გატარებულს დროს ჩვენის ახალგაზრდობისას, ჩვენს ერთმანეთის განუქრობელ სიყვარულს, ყოველისფერს ძვირფასს თქვენთვის, რასაც კი ჩემზედ უკეთესი მოლაპარაკე მოიგონებდა, გაფიცებთ-მეთქი ყოველს ამას, — ნუ დამიმაღავთ, სწორედ მითხარით, დაგიბარეს, თუ არა?

როზენკრანც (გილდენსტერნს)

შენ რას იტყვი?

ჰამლეტ (იქით)

გგონიათ თვალი მოგაშოროთ?! — თუ ჩემი სიყვარული გაქვთ, ნუ დამიმაღავთ.

გილდენსტერნ

ღიაღ, ხელმწიფისშვილო, დაგვიბარეს.

ჰამლეტ

მე თითონ გეტყვით, რისთვისაც და თქვენგანვე გამხელას თავი დამ აგაცილებთ; მაშინ ხელმწიფისა და დედოფლის მიერ თქვენდა მონდობილ საიდუმლოს ბეწვიც არ შეემულება. ამ ბოლოს დროს, მე თითონ არ ვიცი რა მიზეზით, მხიარულება მომესპო; ჩვეულ დროს გატარებას თავი დაფანებე; გულს ისე-

თი მიძიმე სევდა შემომაწვა, რომ ეს შევნიერი ქმნილება—დე-
დამიწა ხრიოკ კლდედლა მიმაჩნია; ეს საუცხოვო, ჰაეროვანი
სახურავი, ჩვენზედ გადმოკიდებული ცის კამარა, ეს დიდებუ-
ლი ოქროსფერად ბრწყინვალე ჭერი სულისშემხუთველი,
დაშხამული ბული მგონია. ხომ შევნიერი ხელოვნებაა ადამია-
ნი: ჭკუით დიდებული, სრული ნიჭიერებით, აგებულებით, ახო-
ვანი, მიხვრა-მოხვრით საოცარი, საქმით სწორი ანგელოზისა,
გონიერებით ღვთისა, — და ეს თვალი ქვეყნისა, ეს ცხოველთა
მეფე ჩემთვის მხოლოდ მიწა და მტვერია. მე აღარც კაცის
ნახვა მიამება, აღარც ქალისა, თუმცა ღიმილზედ გატყობ, რომ
ეს ჩემი სიტყვა არა გჯერა.

როზენკრანც

მე ეგ ფიქრადაც არ მომსვლია, ხელმწიფისშვილო.

ჰამლეტ

რად გაიცინე, მაშ, როდესაც ვთქვი, აღარც კაცის ნახვა
მიამება-მეთქი.

როზენკრანც

მე გავიფიქრე, რომ თუ კაცის ნახვა აღარ ვიამებათ, ვერაფ-
რად დაუხვდებით აქტორებს, რომელნიც გზაზედ შეგხვდნენ
და ეს არის ეხლა აქ თქვენდა სამსახურად გაიხლებიან.

ჰამლეტ

რადა? რომელი მათგანიც კი ხელმწიფობას თამაშობს,
მობრძანდეს, ჩემგან მათის დიდებულების შესაფერ ხარკს
მიიღებს. მოგზაურმა რაინდმა თავის მოჩლუნგებული ფარ-
ხმალი იხმაროს; ყმაწვილკაცს ოხვრა ტყუილად არ ჩაუვლის;
ხუმარას ღმერთმა მშვიდობით გაათავებინოს თავისი როლი;
მასხარამ ისინი აცინოს, ვისაც ფილტვებში ელიტინება და ყმა-
წვილმა ქალმა თავის გულისპასუხი თამამად წარმოსთქვას, თუ
ურითმო ლექსებმა გზაზედ არ შეაფერხებს. რომელი აქტორები
არიან ეგენი?

როზენკრანც

რომელნიც თქვენ ისე ძალიან მოგწონდათ. ტრაგიკოსები
გახლავან ქალაქილამ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მერე აქა-იქა წანწალი რად დაუწყევიათ? ხომ ერთ ალაგას
ყოფნა ერჩიათ სახელისთვისაც და შემოსავლისათვისაც.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

მე მგონია, ამის მიზეზი ახალი წესების შემოღებაა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ისევე იმავე პატივისცემაში არიან, როგორც ჩემს ქალაქში
ყოფნის დროს იყვნენ? ხალხი მისდევს?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

არა, ისე აღარ მისდევს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რა მიზეზია, ხომ არ დაჟანგდენ?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

ისინი ისევე უწინდელგებრ შრომობენ, მაგრამ ეხლა ხალხი ვი-
ლაც ბავშვების დასს უფრო უგდებს ყურსა. ეს ახლად-გამოჩე-
კილნი ჭყვირიან, რაც ძალი და ღონე აქვთ აზრის მიუხედავად და
აღტაცებულ ტაშსაც ეღირსებიან ხოლმე. ესენი არიან ეხლა
მოდად მიღებულნი და ისე ავად იხსენიებენ უბრალო მოთამა-
შეებს — როგორც ისინი უწოდებენ — რომ მრავალნი ხმალ-
შემორტყმულნი ბატის კალმის შიშით თეატრში ვეღარ შედიან.

ჰ ა მ ლ ე ტ

როგორ, მართლა ბავშვები არიან? მერე ვინ პატრონობს
იმათ, ან ფულს ვინ აძლევს? განა მაგ საქმეს მართო იმ დრომ-
დე უნდა მისდიონ, ვიდრე ხმა ექნებათ? მასუკან, როცა ეგენიც
უბრალო აქტორები შეიქმნებიან — უბრალონი შეიქმნებიან,
თუკი მაგაზედ მეტი ნიჭი არა აქვთ, რაცა სთქვი — მაშინ რა
მადლობას გადუხდიან იმ მწერლებს, რომელნიც ეხლა მათ მო-
მავალს ბედს სასაცილოდ აგდებინებენ.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

ამ ორ გუნდს ერთმანეთში დიდი უსიამოვნობა აქვს და
ხალხსაც ცოდვად არ მიაჩნია მათი საჩხუბრად წაქეზება. ერთ

დროს ფლურიც არ შემოვიდოდა იმ წარმოდგენაში, რომელ-
შიაც ერთი გუნდის ავტორები და აქტორები მეორე გუნდს
ჩხუბს არ აუტეხდენ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

განა ეგ შესაძლებელია?

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ბევრის თავს მოხვედრია ამ ჩხუბებში.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მერე ბავშვებმა სძლიეს?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

დიალ, სძლიეს; სძლიეს თვით ჰერკულესს თავის დედამიწის
ბურთით.

ჰ ა მ ლ ე ტ

არც ეგ მიკვირს. ბიძაჩემი ეხლა დანიის მეფეა და ვინც მა-
მიჩემის სიცოცხლის დროს მაგას მასხარად იგდებდა, ეხლა
მაგის პატარ-პატარა სურათებში ოცს, ორმოცს, ორმოცდაათს,
ასს დუკატს აძლევს. ამ ამბავში რაღაც არის უცნაური. ნეტავი
ფილოსოფოსთ სწავლას მაინც შეეძლოს ამის მიგნება.

(გარედამ მოისმის საყვირის ხმა).

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

აგერ აქტორები გხლებიან.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ყმაწვილებო, კეთილი იყოს თქვენი მოსვლა ელსინორაში.
მომეციტ ხელი. სტუმრის მიღება ზრდილობითა და თავაზით
უნდა. ნება მომეციტ, მეც ასე მიგილოთ, თორემ იქნება იფიქ-
როთ, რომ აქტორების მოსვლა თქვენს მოსვლაზედ მეტად მე-
სიამოვნა, რადგან ეხლავე გეტყვით, მე აქტორებს ძალიან
ტკბილის ენით მივეგებები. მიამა თქვენი ნახვა, თუმცა მამა-
ბიძაჩემი და ძალუა-დედაჩემი ძალიან შემცდარნი არიან.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

რაში ბრძანდებიან შემცდარნი?

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე ჰკუდიდამ შეშლილი მხოლოდ მაშინა ვარ, როცა ქარი ჩრდილოთ-დასავლეთით უბერავს; სამხრეთის ქარში კი ბაყაყიყლაპიას და ქორს ერთმანეთში კარგად გავარჩევ.

(შემოდის პოლონიუსი).

პოლონიუს

მშვიდობა თქვენი ნახვა, ბატონებო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ყური დაუგდე, გილდენსტერნ და შენც, როზენკრანც. თითო ყურთან თითო მსმენელი მოდის. ამ დიდ ბავშვს ჭერ კიდევ ბავშვის პერანგი არ გამოუცვლია.

როზენკრანც

იქნება მეორედ გაბავშვდა. ასე ამბობენ, ბერიკაცს ბავშვობა ორჯერა აქვს გამოვლილიო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე წინდაწინვე მითქვამს, იმისთვის მოდის, რომ აქტორების ამბავი მაცნობოს. აბა უყურეთ: — თქვენ მართალს ამბობთ, დიად, ეგ ორშაბათ დილით მოხდა.

პოლონიუს

ბატონო ჩემო, მინდა ახალი ამბავი გაუწყოთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ბატონო ჩემო, მეც მინდა ახალი ამბავი გაუწყოთ: „როდესაც რომში როსციუსი აქტორად იყო...“

პოლონიუს

აქტორები გიახლნენ აქ, ბატონო ჩემო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

იქნება მართლა!

პოლონიუს

პატიოსან სიტყვას გაძლევთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

„...ყოველ მათგანსა სახედარი ჰყავდა საჯდომად“

პოლონიუს

მაგათ ქვეყანაზედ აქტორი ვერა სჯობს: ვერც ტრაგედიაში, ვერც კომედიაში, ვერც ისტორიკულ წარმოდგენაში, ვერც იდილიაში, ვერც იდილიკურ-კომიკურში, ვერც ისტორიკულ-იდილიკურში, ვერც ტრაგიკულ-ისტორიკულში, ვერც ტრაგიკულ-კომიკურ-ისტორიკულ-იდილიკურში. მაგათთვის სულერთია, თუნდ სანახავი ერთსა და იმავე ალაგას იყოს, თუნდ იგი იყოს დაუსრულებელი პოემა, სენეკა თავისებურად მძიმე აღარ გვეჩვენება და პლავტუსი თავისებურად მსუბუქი. ოხუნჯობასა და თავისუფალ ლაპარაკში კიდევ მაგათ ვერავინ შეედრება.

ჰამლეტ

„ოჰ, იეფთაე, შენ მსაჯულო ისრაელისა“,
რა ძვირფასის საუნჯის პატრონი ხარ.

პოლონიუს

რა საუნჯესა ბრძანებთ, ხელმწიფისშვილო?

ჰამლეტ

არ იცი?

„მას ერთადერთი შვენიერი ასული ჰყავდა
და განუზომელ სიყვარულით იგი უყვარდა“.

პოლონიუს (იქით)

კიდევ და კიდევ ჩემი ქალი!

ჰამლეტ

ტყუილს ვამბობ, ბებერო იეფთაე?

პოლონიუს

თუ მე მიწოდებთ იეფთაეს, ხელმწიფისშვილო, მართალია, მე ერთი ქალი მყავს და განუზომელ სიყვარულითაც მიყვარს.

ჰამლეტ

ეგ ერთი მეორეს არ მოსდევს.

პოლონიუს

მაშ რა მოსდევს?

ჰამლეტ

მოსდევს, რომ

„ელოდე იმას,
რაც სურს განგებას“.

და ესეც ხომ იცი:

„იგი მოხდება,
რაც გარდაწყდება“.

დანარჩენი ამ ლექსებისა საგალობლის პირველ ტაეპში მოსძებნე, თორემ, ხომ ჰხედავ, მე სიტყვას მაწყვეტილებენ. —
(შემოდის ოთხი, ან ხუთი აქტორი)

გამარჯვება, ყმაწვილებო, გამარჯვება. — ოჰ, მოხარული ვარ, რომ კარგადა გხედავთ. — მობრძანდით; — შენ, ჩემო ძველო მეგობარო, რამ სიდიდე წვერი გამოგსვლია მას აქეთ, რაც არ მინახავხარ. დანიაში ჩემს მოსაბაძად ხომ არ მოხვედი? ყმაწვილო ქალო, შენ ეხლა ზეცას ერთი ქუსლის სიმაღლეზე დაახლოებიხარ. დმერთმა ნუ ჰქნას, რომ შენი ხმა ისე მიწყდეს, როგორც გახეხილი ოქროს წკრიალი. — მობრძანდით, მობრძანდით. აბა ჩვენ ქორით მონადირე ფრანგებივით პირველსავე ნადირს მივესიოთ. თქვენის ხელოვნების ნიმუშად ერთ-ერთი საგრძნობელი ლექსი სთქვით.

პირველი აქტორი

რომელი ლექსი, ბატონო ჩემო?

ჰამლეტ

მე მახსოვს, ამას წინად შენგან ერთი ლექსი გავიგონე. თეატრში იმ პიესის წარმოდგენა არა ყოფილა, თუ მარტო ერთხელ იყო, არ ვიცი. ხალხს არ მოსწონდა. იგი ხიზილალა იყო გემოვნების უქონელთათვის, მაგრამ ჩემის აზრით და სხვების აზრითაც, რომელთაც ამ საქმეში ჩემზედ მეტი ესმით — ჩინებული წარმოსადგენია; შევნიერის ხელოვნებით და სიმარტივით სურათ-სურათად დაყოფილი. მე მახსოვს, ერთი ამბობდა, სიტყვებს მარილი და სანელებელი ცოტა აქვს და თითონ მოთხრობასაც ატყვია, რომ ავტორს გრძნობიერება ჰკლებია, მაგრამ მაინც საკმაოდ მარტივია და უფრო შევნიერია, ვიდრე განგებ გაშვენიერებულიო: მე სხვებზედ მეტად იქ ერთი ლექსი მომწონდა, ენეასის და დიდოს ლაპარაკი, მეტადრე, როდესაც ენეასი უამბობს პრიამის სიკვდილის ამბავს. თუ კიდევ გახსოვს, აბა ერთი ამ სტრიქონიდან დაიწყე — გიტყვი ეხლავე...

„მძვინვარე პიროს, ვითარ მხეცი ჰირკანისა...“
არა, ასე არ არის, მაგრამ პიროსით კი იწყება.
„მძვინვარე პიროსს — აღჭურვილსა შავის ფარ-ხმალით,
მზგავსით მის შავის განზრახვისა და შავის ღამის,
როს იგი იწვა შავბედითის ხის ცხენის გვამში, —
ეხლა თავისი საჭურველი შიშისაღმძვრელი
უფრო საზარელ სამკაულზე გარდაუცვლია:
წითელის სისხლით შეღებილა თავით ფეხამდე,
მამათა სისხლით, დედათ სისხლით, სისხლით ქალ-ვაჟთა;
გამოწრთობილა ფოლადივით ქუჩების ცეცხლში,
რომელთ წილად ხვდათ მამხილებლის, წყეულის შუქით
გზის განათება თავიანთის მეფის მკვლელისა.
პიროს, მძვინვარე ჯოჯოხეთის ცეცხლით და რისხვით,
თვალთ-ნაპერწყლების გამომცემი, სისხლით შესვრილი
ექებს მოხუცის მამათმთავრის პრიამის კვალსა“.
ეხლა შენ განაგრძე.

პოლონიუს

ღმერთს გეფიცებით, ხელმწიფისშვილო, შვენნივრადა ბრძა-
ნეთ, მარტივის კილოთი და საამო გამომეტყველებით.

პირველი აქტორი

„აგერ მიაგნო მოხუცს პრიამს. იგი ამჟამად
უღონოდ ქმნილი ბერძენთა გმირს ველარას აკლებს
და იმის მკლავსა აღარ ერჩის ბებერი ხმალი.
აგერ პიროსი მისწვდა კიდევ გაცოფებული
უძლურსა პრიამს, მოუქნია ხმალი ძლიერად
და მარტო მის ხმლის მიმოქნევის ქარმა, ზუილმა
ლონემიხდილსა მოხუცებულს მუხლი მოჰკვეთა.
ეს იგრძნო თითქო ილიონმა მიყუჩებულმა,
ცეცხლი მოედო მის შენობებს საძირკვლებამდე
და ნგრევის ჭექამ წუთსვე პიროსს სმენა მიჰხადა.
აგერ მის ხმალი, რომლის დაკვრას ლამობდა იგი
მოხუცებულის პრიამისა ჭალარა თავსა,
თითქო ჰაერში დაეკიდოთ. თითონ პიროსი
უძრავადა დგას დახატულის მტარვალის მზგავსად,
თითქო მოესპოთ მისთვის ნებაც და ძლიერებაც.“

გაგრამ ვით ხშირად წვიმა-ავდრის და ქუხილის წინ
ცასა და მიწას მყუდროება მოეფინება,
ჩადგება ქარი და ღრუბელნიც დაწყნარდებიან
და ვით უეცრად საზარელი ჭექა-ქუხილი
გააპობს ხოლმე დედამიწას, — ისე პიროსი
განმეორებით წააქეზა შურისძიებამ
მისის საშინელ განზრახვისა აღსასრულებლად.
ციკლოპს ჩაქუჩი არ დაუკრავს ისე გულგრილად,
როდესაც იგი მარსს უჭედდა მტკიცე საჭურველს,
ვით პრიამს ხმალი სისხლიანი დასცა პიროსმა.
ჰოი, შენ ბედო უნამუსო! ოჰ, ზეცის ძალნო,
ერთად შეკრბენით და წაართვით მას ძლიერება,
მიღეწ-მოღეწეთ მისის ჩარხის სოლი და ფერსო
და მორგვი ზეცით დაუგორეთ თუნდ ქვესკნელამდე“.

პოლონიუს

ეს ძალიან გაგრძელდა.

ჰამლეტ

შენს წვერსავით. ორივეს დალაქი ეჭირვება. — გთხოვ, გა-
ნაგრძო. ეს ან ხტუნვას უნდა უყურობდეს და უმართებულო
ლაპარაკი ესმოდეს, ან სთვლემდეს. განაგრძე, განაგრძე, ჰექუ-
ბაზედაცა სთქვი.

პირველი აქტორი

„ღმერთო, ვინ ნახა დედოფალი მკერდგაღელილი...“

ჰამლეტ

მკერდგაღელილი დედოფალი?

პოლონიუს

ეგ ჩინებულადა სთქვა: „მკერდგაღელილი დედოფალი...“
ჩინებულადა.

პირველი აქტორი

„როს უგზო-უკვლოდ ფეხშიშველი დარბოდა იგი
და ცეცხლის ალთა ჩაქრობასა ცრემლით ლამობდა.
უბრალო მჩვარი ეკრა თავზედ, რომელზედაც მას
დედოფლის ჯილა უნდა სდგმოდა, და გამხდარს მხრებზედ
მანტიის ნაცვლად სახურავი წამოებურა,
რომლისთვის უცებ შიშის ზარით ხელი მოეკლო.“

ვინც კი ნახავდა მისს ამ ყოფას, გამწარებული
გესლაკრეფილის ენით ბედსა შეაჩვენებდა.
თვითონ ღმერთთაც რომ განეცადათ ჰეკუბას სახე,
როდესაც იმან დაინახა, ვითარ პიროსი
თვის შესაქცევად ხმლით ჰკუწავდა მის მეუღლის გვამს,
რომ ეგრძნობთ იმათ აღმოკვენესა მისი საზარი, —
თუ კაცთა საქმეს მოქმედება აქვს რამე მათზე,
მაშინ ისინიც სიბრალულით ცრემლს წამოღვრიდნენ“.

პოლონიუს

შეჰხედეთ ერთი, სახეზედ როგორ შეიცვალა და თვალებში
ცრემლი მოერია. კარგი, კმარა, თუ ღმერთი გრწამს.

ჰამლეტ

ძალიან კარგი, დანარჩენს მასუკან იტყვი. — არ შეიძლება,
ჩემო ბატონო, ეს აქტორები კარგად დააბინავებინო, და
უბრძანო კარგადაც დაუხვდენ, თორემ ხომ იცი: ეგენი ამ
დროის შემოკლებულნი მათიანენი არიან და სიკვდილის შემ-
დეგ საფლავის ქვაზედ ცუდი წარწერა უნდა გერჩიოს, სი-
ცოცხლის დროს მაგათთან ცუდის ხმების დაყრასა.

პოლონიუს

მე ისე მივიღებ მაგათ, ხელმწიფისშვილო, როგორც ეკად-
რებათ.

ჰამლეტ

უცნაურს ამბობ; ბევრად უკეთესად უნდა მიიღო. ყველას
რომ ისე მოექცე, როგორც ეკადრება, არავის არ ასცდება გა-
მათრახება. შენის სახელისა და ღირსების კვალობაზედ უნდა
დაუხვდე მაგათ. რაც უფრო ნაკლების ღირსნი არიან, შენი
სიკეთე მით უდიდესი გამოჩნდება, წაიყვანე.

პოლონიუს

მობრძანდით, ყმაწვილებო.

ჰამლეტ

წაჰყევით მაგას, მეგობრებო, და ხვალ წარმოდგენა გავ-
მართოთ. —

(გაღიან პოლონიუს და რამდენიმე აქტორი).

გამიგონე, ჩემო ძველო მეგობარო, შეგიძლიანთ გონზაგოშ სიკვდილი წარმოადგინოთ?

პ ი რ ვ ე ლ ი ა ქ ტ ო რ ი

შეგიძლიან, ხელმწიფისშვილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მამ ხვალ სადამოხედ გავმართოთ ეგ წარმოდგენა. იქნება მე თორმეტი, თუ თექვსმეტი სტრიქონი დაეწერო და შიგ ჩავუმატო; შეიძლება ისიც გაიზეპიროთ?

პ ი რ ვ ე ლ ი ა ქ ტ ო რ ი

ბატონი ბრძანდებით.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ძალიან კარგი, წაჰყევით მაგ კაცს, მაგრამ სასაცილოდ კი არ აივდოთ.

(აქტორები გადიან)

(როზენკრანცს და გილდენსტერნს) მეგობრებო, ამალამადის თავი უნდა დაგანებოთ. კიდევ და კიდევ მიხარის თქვენი ელსინორას მოსვლა.

როზენკრანც

გმადლობთ, ბატონო. მშვიდობით ბრძანდებოდეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ღმერთმა მშვიდობით გამყოფოთ თქვენც. —

(გადიან როზენკრანცს და გილდენსტერნს)

ძლივს მარტო დავერჩი.

სწორედ მონა ვარ მაწანწალა და ყურმოჭრილი!

ნუთუ არ არის საოცარი, რომ ამ აქტორსა

მხოლოდ ამბავმა მოგონილმა, ცრუ აღლევებამ

სულისკვეთება შეუწონა მისვე ოცნებას,

შეხედულობა შეუშალა, უცვალა ფერი,

თვალთავან ცრემლი გამოსწურა, ხმა მიუსუსტა

და შეუტყუა სრულად მისი აგებულება!

ყველა ეს ვისთვის? ჰეკუბასთვის. მერე რა არის

ჰეკუბა მისთვის, ან თითონ ეგ ჰეკუბასათვის,

რომ ასე ცხარე ცრემლსა ჰღვრიდა? ოჰ, რას იზამდა,

ჩემი ნალველი და ტკივილი რომ გულს ჰქონოდა!

კრემლით წარღვნიდა მაშინ სცენას და მსმენელთ ყურებს
ზარდაცემულთა დაახშობდა; ჭკვიდამ შეშლიდა
ბრალისა მქონეს, შეაკრთობდა თვით უბრალოსაც,
დაიმონებდა ჩვენსა სმენას და მხედველობას.
მე კი უმზგავსი, უგრძობელი, გაუბედავი
საქმეს ვექცევი, თითქო მე არ შემეხებოდეს
და ხმას არ ვიღებ, არ ვიღებ ხმას იმ ხელმწიფისთვის,
რომელს გვირგვინიც და სიცოცხლაც უძვირფასესი
ავაზაკებრივ გამოსტაცეს იმ დაწყევლილთა.
განა მხდალი ვარ? ვნახოთ, აბა, ვის გაქვთ სურვილი,
მოხვიდეთ, ურცხვი დამიძახოთ და თავში ჩამკრათ,
თუნდა ეს წვერი დამაგლიჯოთ, პირს მომაცაროთ,
თუნდა სიცრუის ცილი ძალად მაკისრებინოთ,
თუნდა პირის-სახე შემიგინოთ?... ყველას ავიტან...
ავიტან-მეთქი... ვითომ არა? რა არის ჩემთვის
შეურაცხყოფა? მე ხომ მტრედის გულ-ღვიძლი მიძევს
და არც ნაღველა გამაჩნია, რომ ვიგრძნო რამე.
ეს რომ არ იყოს, ყვავე-ყორანნი ამა ქვეყნისა
იმ მონის მძოვრით აქამდისაც უნდა დამეძლო!
ოჰ, სისხლის მსმელო, ვარყვნილებით აღსავსევე, წუწკო,
პილწო, მურტალო, მოღალატევე. უსინიდიისო!..
სწორედ ჭკუიდამ დავიცალე, — ვიშ ვაჟეცობავე,
ძვირფასი მამა მომიკლეს მე და იმის შვილსა
შურისძიებად მიმიწვევენ ზეცაც, ქვესკნელიც,
მე კი უბრალო ლაპარაკით გულისჯავრს ვიკლავ
და ვიწყევლები, ვიგინები როსკიბ ქალივით.
ფუ, ამ სიცოცხლეს! კმარა, უნდა ჭკვა მოვიკრიფო:
გამიგონია, რომ როდესაც ცოდვიანები
თავიანთ ცოდვის მზგავსსა რასმე თეატრში ნახვენ,
გულდაკოდილნი მყის ამ ცოდვას თვითვე ამხელენ,
კაცის მოკვლასთან თუმც ისპობა მეტყველებაცა,
მაგრამ თვით ცოდვა სასწაულად შეჰქმნის ღალადსა.
მე ამ აქტორებს მამიჩემის მოკვლის მზგავსს რასმე
ბიძაჩემის წინ ვათამაშებ და თვალს ვადევნებ,
წყლულსაც ერთგულად გავუხსინჯავ და თუკი შეკრთა,
მაშინ მე ვიცი, თვით გავიგნებ მაშინ ჩემ გზასა.

იქნება მართლა მე რომ ვნახე, იგი აჩრდილი
ეშმაკიც იყო, და ეშმაკს ხომ, როდესაც უნდა,
შეუძლიან თვით საამური სახე მიიღოს.

იქნება იმან განიზრახა ჩემი დალუპვა,
რადგან ჩემებრივს სევდიან და სუსტ ქმნილებაზედ
მავნედ მოქმედობს ძლიერება ავის სულისა.
სჯობს, რომ საბუთი უფრო მტკიცე მეჭიროს ხელში.
ეს წარმოდგენა მე გამიმხელს მეფის სინიღისს.
(გადის).

მ ო ქ მ ე ღ ე ბ ა მ ე ს ა მ ე

ს უ რ ა თ ი I

ოთახი სასახლეში.

(შემოდინ ხელმწიფე, დედოფალი, პოლონიუს, ოფე-
ლია, როზენკრანც და გილდენსტერნ).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მაშ ვერ შესძელით, ლაპარაკში ვერ შეამჩნიეთ,
თუ რა მიზეზით მიუღია შეშლილის სახე,
და სიგიჟისა ქარტეხილით აღშფოთებული
რისთვის იმწარებს იგი ასე მშვიდსა ცხოვრებას?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

თვისი ჭკვით შეშლა აღვიარა თავის პირითვე,
მაგრამ მიზეზი ვერა ღონით ვერ ვათქმევინეთ.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ისიც შევატყეთ, ხელმწიფეო, რომ ეს გამოცდა
საწყენად დარჩა და ცდილობდა, შორს გავდგომოდა
ჭკვიდამ შეშლილის კაცის ხერხით, როდესაც კი ჩვენ
მას მივიყვანდით თავის სევდის მიზეზის თქმამდე.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

კარგად მიგიღოთ?

როზენკრანც

ჩინებულად, დიდის თავაზით.

გოლდენსტერნ

თუმცა თავის თავს, შევამჩნიეთ, ძალას ატანდა.

როზენკრანც

არა გვიფხრა—რა თითონ, მაგრამ არც ერთ ჩვენ კითხვას უპასუხოდა არ სტოვებდა, ჩემო ხელმწიფევ.

დედოფალი

ხომ არა სცადეთ, რომ გაგერთოთ იგი როგორმე?

როზენკრანც

როდესაც მასთან, დედოფალო, გახლებლით, გზაზედ აქტორებს შევეყარეთ აქ მომავალთა და ეს ამბავი თვით ჰამლეტსაც შევატყობინეთ. ფრიად საამოდ მიიჩნია და მგონი, ბრძანა, რომ ამალამვე წარმოდგენა გაამართვინონ. ის აქტორები სასახლეში გახლავან ეხლა.

პოლონიუს

სწორედ აგრეა და მეც მთხოვა, რომ მოგახსენოთ, ინებოთ და თქვენც წამობრძანდეთ წარმოდგენაზედ.

ხელმწიფე

სიამოვნებით დავესწრები და დიდად ვხარობ, რომ ეგ სურვილი გულს აღძვრია. გთხოვთ, ყმაწვილებო, კიდევაც ეგრე გაართოთ და წაახალისოთ.

როზენკრანც

ღმერთმა სხვაც ბევრი სამსახური შეგვაძლებინოს.

(გაღიან როზენკრანც და გოლდენსტერნ).

ხელმწიფე

წადი, გერტრუდა, სატრფოვ ჩემო, მარტო დაგვტოვე. ჩვენ მოვახერხეთ, რომ ჰამლეტი აქ გამოივლის და ოფელიას ვითომ უცბად წინ შეეყრება. პოლონიუსი და მე აქვე დავიმალებით, როგორც ჯაშუშნი დადგენილნი კანონიერად, —

თვით უჩინარნი, მაგრამ სხვების კარგად მხედველნი.
იმის შეხვედრას და მის ქცევას მყის შეეტყობა,
თუ იგი სენი სიყვარულის სევდის ბრალია.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ეხლავ მივდივარ. — ოფელია, ღმერთმა ინებოს,
რომ მართლა ეგე გულმომტაცი შევნიერება
იმის ჭკვით შეშლის ბედნიერი მიზეზი იყოს.
მაშინ იმედი ეს მექნება, რომ სათნო ქცევით
მას ჩვეულ გზაზედ დააყენებ ორთავ სალხენად.

ო ფ ე ლ ი ა

ღმერთმა ინებოს, დედოფალო, ნატვრა ავიხდეთ.
(დ ე დ ო ფ ა ლ ი გადის).

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

შენ აქ იარე, ოფელია. — ჩემო ხელმწიფევე,
აქეთ მობრძანდით, აქ დადევით. — (ოფელიას) აჰა, ეს წიგნი,
ვითომ კითხულობ. წიგნით ხელში რომ დაგინახავს,
შენი მარტოკა ყოფნა აღარ ეუცხოება.
გასაკიცხნი ვართ თუმც ამისთვის, მაგრამ კი ხშირად
ფარისევლობით, ვითომ-სათნო სახის ჩვენებით
ჩვენს ეშმაკეულ ბუნებასაც წმიდანად ვსახავთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე (იქით)

ოჰ, რასაც ამბობ, მართალია, ყოვლად მართალი!
როგორ მწვავეად ჰკბენს მისი სიტყვა ჩემ სინიდისსა!
ფერუმარილით წათხუპნილის როსკიპის სახე
არ არის ისე საზიზღარი, ვით ცოდვა ჩემი,
გამოხვეული ფერად-ფერად სათნო სიტყვებში.
მძიმე ყოფილხარ, ცოდვის ტვირთო!

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ჩემო ხელმწიფევე,

მგონია, მოდის, შევეფაროთ აი აქეთკენ.
(გაღიან ხ ე ლ მ წ ი ფ ე და პ ო ლ ო ნ ი უ ს. შემოდის ჰ ა მ ლ ე ტ.)

ჰ ა მ ლ ე ტ

ყოფნა?.. არ ყოფნა?.. საკითხავი აი ეს არის.
სულდიდ ქმნილებას რა შეჭფერის? ის, რომ იტანჯოს

და აიტანოს მჩაგრავ ბედის ნეშტრითა გმირვა,
 თუ შეებრძოლოს მოზღვავებულ უბედურებას
 და ამ შებრძოლვით მოსპოს იგი?... მოსპოს სიცოცხლე...
 ბოლო მოუღოს... მიიძინოს... სხვა არაფერი...
 ამ მიძინებით გათავდება ის გულისქენჯნა
 და ათასი სხვა ბუნებრივი უკულმართობა,
 რაიც ხორცშესხმულ ადამიანს წილად ხდომია.
 განა ეს ბოლო სანატრელი არ უნდა იყოს?
 მოვსპოთ სიცოცხლე... დავიძინოთ... რომ დავიძინოთ,
 მერე სიზმრად იქ ვნახავთ რასმე?.. ძნელი ეს არის,
 არ ვიცით მაშინ რა სიზმრები მოგვევლინება,
 როს სიკვდილის ძილს მივეცემით და მოვშორდებით
 მოკვდავთ ცხოვრების მღელვარებას! აი ეს გვიშლის
 და გრძელს ცხოვრებას ჩვენსას იგი გრძელ ტანჯვადა ჰხდის.
 ვინ მოითმენდა უამისოდ უამთა სიმწარეს,
 მტარვალის ჩაგვრას, სიამაყის თავგასულობას,
 ტანჯვასა მწვავსა უარყოფილ სიყვარულისას,
 მართლმსაჯულების გვიანობას, მძლავრთ უკმეზობას,
 შეურაცხყოფას ღირსეულის უღირსისაგან, —
 მშვიდობის პოვნა რომ შეგვეძლოს დანის ერთ დაკვრით?
 ვინა ზიდავდა ჯაფით, კენესით ამ სიცოცხლის ტვირთს,
 რომ არა გვქონდეს იმის შიში, თუ სიკვდილ-შემდეგ
 იქ რა იქნება, იქ, იმ ბნელსა და უცნობ მხარეს,
 სადით არც ერთი მგზავრი უკან აღარ ბრუნდება.
 ეს შიში გვიხშობს ნებისყოფას და უფრო ვრჩევობთ
 შემოჩვეულის და ნაცნობის ჭირის ატანას,
 ვიდრე უცნობის შესახვედრად მისწრაფებასა.
 აი ასე გვხდის ლაჩრად ჩვენზე ცნობიერება,
 გაბედულობას მოსაზრება უსუსტებს შუქსა
 და სასახელო ძლიერ საქმეთ, დიდად განზრახულთ
 წინ ეღობება. — ოფელია! ჩუმიად ახლა კი. —
 მოიხსენიე შენს ლოცვაში, ჰოი, ფერიავ,
 ჩემი ცოდვები.

ო ფ ე ლ ი ა

ამ ბოლოს დროს როგორ ბრძანდებით,
 ხელმწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

დიდად გმადლობთ, კარგად გახლავართ.

ო ფ ე ლ ი ა

მე სახსოვრები რომ მაქვს თქვენგან, დიდი ხანია,
მინდოდა უკან მომერთმია, აი, ინებეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

სცდებით, მე თქვენთვის არაფერი არ მომიცია.

ო ფ ე ლ ი ა

თქვენ კარგად იცით, რომ მიბოძეთ და იმ სახსოვრებს
ამოდ-სასმენი სიტყვებიც თან გამოატანეთ,
რომელთაც ძვირფასს ნივთთ ღირსება გაუასკეცეს.
მდიდარს საჩუქარს სულგრძელისა მიმღებისათვის
ფასი აღარ აქვს, თუ გამცემი გაგულცივდება.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჰაა? მაშ შენ პატიოსანი ქალი ხარ!

ო ფ ე ლ ი ა

ბატონო ჩემო!

ჰ ა მ ლ ე ტ

ლამაზიცა ხარ!

ო ფ ე ლ ი ა

რა გასურთ, ბრძანოთ, ხელმწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ის, რომ თუ პატიოსანი ხარ და ლამაზიც, შენს პატიოსნებას
სილამაზესთან ხელი არ უნდა ჰქონდეს.

ო ფ ე ლ ი ა

სილამაზე პატიოსნებაზედ უკეთესს ამხანაგს როგორ იშო-
ვის?

ჰ ა მ ლ ე ტ

მართალს ამბობ: სილამაზეს უფრო ადვილად შეუძლიან პა-
ტიოსნება გაიმაჭანკლოს, ვიდრე პატიოსნებამ სილამაზე თავის
მზგავსად გარდაქმნას. უწინ ეს დასაჯერებელი არ იყო, მაგრამ
ეხლა კი დრომ მოიტანა. მე შენ ერთხელ მიყვარდი.

ო ფ ვ ლ ი ა

მეც მჭეროდა თქვენი სიყვარული.

ჰ ა მ ლ ე ტ

არ უნდა დაგეჭვებინა; სათნოება ისე ვერ შეეთვისება ჩვენს დაბერებულს ბუნებას, რომ ამ სიბერის ნიშანი მაინც არა დაგვრჩეს—რე. მე შენ არა მყვარებიხარ.

ო ფ ე ლ ი ა

მით უფრო შემცდარი ვყოფილვარ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მონასტერში წადი, მონასტერში. რად გინდა ქვეყანაზედ ცოდვიანები გაამრავლო? აი თუნდ მეც, არა მგონია უპატიოსნო კაცი ვიყო, მაგრამ იმდენი ნაკლულევანება მაქვს, რომ ემჯობინებოდა დედიჩემის მუცლიდან არა ვშობილიყავ. მე მეტისმეტად ამპარტავანი ვარ, ჯავრისგადამხდელი, პატივისმოყვარე: გულში იმდენი ავი განზრახვა მიტრიალებს, რომ გონებაში აღარ მეტევა, თვალთ ვერ წარმომიდგენია და დროც არა მყოფნის მათ შესასრულებლად. რისთვის დაძვრებიან ჩემისთანა სულდგმულები ცისა და დედამიწის შუა? ჩვენ ყველანი ნამდვილი მატყუარები ვართ. ნურც ერთს ნურას დაგვიჯერებ: წადი მონასტერში. — მამაშენი სად არის?

ო ფ ე ლ ი ა

შინ გახლავთ, ხელმწიფისშვილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

კარები მაგრა ჩაუკეტე, რომ თავის სახლს გარეთ მასხარობა ვერსად შესძლოხ. [მშვიდობით.]

ო ფ ე ლ ი ა

ღმერთო მოწყალეო, შენ შეეწიე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

თუ ქმარს შეირთავ, ეს სიმწარე მზითვად გამომიტანებია: ყინულსავით რომ უმანკო იყო და თოვლსავით წმინდა, მაინც ცილისწამება არ აგცდება. გუებნები, მონასტერში წადი. მშვიდობით, თუ მაინცა და მაინც ქმარს შეირთავ, სულელი შეირ-

თე, თორემ ჭკვიანებს კარგად ესმით, რა საშინელებასაც იმათ უმზადებთ. მონასტერში წადი, წადი ჩქარა, მშვიდობით.

ო ფ ე ლ ი ა

ძალნო ციურნო, თქვენ დაუბრუნეთ თავის გონება.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ისიც კარგად ვიცი, რომ თქვენ მხატვრობას ძალიან მისდევეთ. ღმერთმა ერთი სახე მოგცათ და თქვენ მეორეს იკეთებთ. დახტით, თამაშობთ, დაჩურჩულებთ, მეტს სახელს უგონებთ ღვთისგან გაჩენილს ადამიანს და ამ უწესო ქცევის მიზეზად უმანკოებას ასახელებთ. კარგი, ამაზედ ლაპარაკს თავი უნდა დავანებო. კიდევაც ამან გამაგიჟა. მე ვამბობ, ქორწილებს თავი დავანებოთ-მეთქი. ვინც კი ეხლა დაქორწილებულია, ყველამ უნდა იცოცხლოს, ერთის გარდა. სხვები ისე დარჩნენ, როგორც არიან. მონასტერში წადი-მეთქი.

(გაღის).

ო ფ ე ლ ი ა

ოჰ, რა დიდებულს ჭკვა-გონებას ეწია ბნელი!
სასახლის თვალსა, ენამჭევრსა, ვაჟკაცობით სრულს,
იმედსა და ვარდს ამ მშვენიერ სახელმწიფოსას,
სამაგალითოს ზნეობის და ყოფა-ქცევისთვის!
დაემხო იგი და მე უნდა ყოვლად ბედკარული
მას ვუყურებდე, მას, სულგრძელს და გონებამადალს,
ვისგან თაფლივით საამური აღთქმა მსმენია,
ეხლა მაჟღერალს გაბზარულის ზარისა მზგავსად,
შეუღარებელს კოკორს დამზრალს სიგიჟის ქარით.
ვაი ჩემს ყოფას, რას ვხედავდი და აწ რას ვხედავ!
(შემოდინ ხ ე ლ მ წ ი ფ ე და პ ო ლ ო ნ ი უ ს ი).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

არა, ეგ სენი სიყვარულის ბრალი არ არის
და ლაპარაკშიც ვერ შევატყე ჭკუიდან შეშლა,
თუმცა მის სიტყვებს დალაგება ცოტა კი აკლდა.
მაგას რაღაცა სევდის თესლი გულს ჩაბნევია
და სახიფათო უნდა იყოს, ვგონებ, იმ თესლის
აღორძინება. ამ ხიფათის ასაცილებლად,

მე მომივიდა უცებ აზრად, რომ ის საჩქაროდ
გავგზავნოთ ინგლისს ასაკრეფად დარჩენილ ხარკის.
ეგება ზღვებმა, უცხო მხარემ, უცხო საგნებმა
გადაუყარონ უცნაური ეგ გულისდარდი,
რაც მას გონებას უავადებს, ცნობას უკარგავს.
აბა ამისას შენ რას მეტყვი?

პოლონიუს

სრული სიმართლე

ბრძანეთ, ხელმწიფევე, თუმცა კიდევ მე ამას ვგონებ,
რომ დასაწყისი, დასაბამი იმის სევდისა
უარყოფილი, განდევნილი, სიყვარულია. —
რაც პრინცმა გითხრა, ოფელია, ყველა გავიგეთ,
გამეორებით ნულარაფერს გაიმეორებ. —
ჩემო ხელმწიფევე, ვით გნებავდეთ, ისე განსაჯეთ,
მაგრამ მე ვგონებ, თეატრ შემდეგ, კარგი იქნება,
რომ დედოფალმა თვისი შვილი ცალკე გაიხმოს
და მისი საქმე გამოჰკითხოს, თუნდაც დასტუქსოს.
თქვენის ნებართვით მეც იქ ახლო დავიმალები.
თუ დედოფალიც ამ საუბრით ვერას გახდება,
მაშინ, მეფეო, გაისტუმრეთ იგი თუნდ ინგლისს
და თუნდა სხვაგან გადაჰკარგეთ.

ხელმწიფე

ეგრე მოვიქცეთ.

დიდკაცთ სიგიჟეს ეჭირვება მუდამ სიფრთხილე.
(გადიან).

ს უ რ ა თ ი II

ოთახი იმავე სასახლეში.

(შემოდინან ჰამლეტ და რამდენიმე აქტორი).

ჰამლეტ

გთხოვ, ეს ლექსი ისე წარმოსთქვა, როგორც მე თითონ
გაჩვენე, თავისუფლებით და ძალადაუტანებლად, მაგრამ თუ

ისეთი ყვირილი მორთე, როგორც ზოგიერთა ჩვენს აქტორებს ზნედა სჭირთ, სჯობს, ჩემი ლექსები ისევე ქუჩის გზირს ვათქმევინო. ნუ გააპობ ჰაერს, აი ასე, ხელების ქნევით და სიწყნარით მოიქეც. რაც უნდა ვნება ზღვასავით გულში გიღელავდეს, ქარიშხალსავით მრისხანებდეს და მორფესავით ვიტრიალებდეს, მაინც საამო ზომიერება იქონიე. სულს შიწუხებს სწორედ, როდესაც რომელიმე ახმახი და პარიკდახურული მოთამაშე თავის ღრიალით თავისსავე ვნებათღელვას ნაკუწ-ნაკუწად აქცევს; როდესაც იგი ყურებს უჭედავს მდაბალ მაყურებლებს, რომელთაც მოსწონთ მხოლოდ ან გაუგებარი ჟსიტყვო თამაშობა, ან მაღალი ხმაურობა. ამისთანა მოთამაშე სწორედ მათრახით ასაჭრელებელია; იგი ტერმაგონსაც აჭარბებს და იროდსაც. თუ ღმერთი გრწამს, ამას ერიდე.

პ ი რ ვ ე ლ ი ა ქ ტ ო რ ი

თქვენი ბრძანება აღსრულებული იქნება, ჩემო ხელმწიფე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ნურც ძალიან მოდუნდები და შენივ გონიერება მრჩევლად იყოლიე. მოქმედება სიტყვას შეუფერე და სიტყვა მოქმედებას. უფროთხილდი, ჩვეულებრივს სიწყნარეს არ გადახვიდე, თორემ თეატრის მნიშვნელობას ხელს შეუშლი. თეატრის აზრი უწინაც ეს ყოფილა და დღესაც ის არის, რომ ბუნებას სარკედ გაუხდეს, სათნოებას მისი სახისმეტყველება აჩვენოს, ბიწიერებას მისი უმზგავსოება, დროებასა და ხალხს მათი ვითარება და ნაკვალევი. თუ ეს დანიშნულება ვერ შეასრულა, ან თუ გადაამეტა, იქნება რეგენები გააცინოს, მაგრამ გაგებულს ადამიანს კი შეაწუხებს და ერთის გაგებულის შეხედულება უნდა გერჩიოს მთელის თეატრისას. ოჰ, მე მინახვანან აქტორები, რომელნიც სხვებს უქიათ და ძალიანაც უქიათ, მაგრამ, ღმერთო შეგცოდე, არც ლაპარაკის კილო, არც მიხვრა-მოხვრა მათი ადამიანისას არა ჰგვანებია — არც ქრისტიანისას, არც უსჯულოისას. ისე იჭიმებოდნენ და ღრიალებდნენ, გეგონებოდათ ბუნებას შეგირდები ჰყოლია და იმათ შეუქმნიათ ეს ადამიანები, მაგრამ კარგნი ვერ გამოსულან და იმისთვის ისე უმზგავსად ჰბაძვენ კაცობრიობასაო.

პირველი აქტორი

ვგონებ, ბატონო ჩემო, რომ ეგ ჩვეულება საკმაოდ შეეცვალეთ.

ჰამლეტ

შეცვლა რას ჰქვია, სრულიად მოსპეთ, — და თქვენს მასხარებსაც უთხარი, იმაზედ მეტს ნურას ილაპარაკებენ, რაც როლში უწერიათ; თორემ ზოგიერთნი უბრალო მაყურებელთა გასაციანებლად მორთავენ ხოლმე ხითხითს, თუნდა იმ დროს საჭირო იყოს სრული ყურადღება პიესის რომელიმე ძნელი ალაგის გასაგებად. ეგ მეტად უმართებულოა და ამტკიცებს მხოლოდ იმ მასხარების საცოდავ თავმოყვარეობას. წადით, მოემზადეთ. — (აქტორები გადიან. შემოდის პოლონიუს,

როზენკრანც და გილდენსტერნ).

რა ამბავი იცით, ჩემო ბატონო, ხელმწიფე წარმოდგენას დაესწრება?

პოლონიუს

ხელმწიფეც და დედოფალიც ეხლავ აქ ინებებენ მობრძანებას.

ჰამლეტ

მაშ წადი და აქტორები დააჩქარე.

(პოლონიუს გადის).

ძალიან კარგს იზამთ, თქვენც წახვიდეთ და ხელი შეუწყეთ.

როზენკრანც და გილდენსტერნ

გიახლებით, ბატონო ჩემო.

(გადიან როზენკრანც და გილდენსტერნ. შემოდის ჰორაციო).

ჰამლეტ

ოჰ, ჰორაციო, რა ამბავი იცი?

ჰორაციო

მე გიახელით, ხელმწიფის შვილო, თქვენდა სამსახურად.

ჰამლეტ

მერწმუნე, ჩემო ჰორაციო, რომ შენისთანა პათიოსანი კაცი ჭერედ არ შემხვედრია.

ჩემო ხელმწიფევე...

ჰამლეტ

ნუ გგონია, გეფერებოდე.

ან რა მაქვს შენთან საფერაო, რას გამოველი?
 შენი სიმდიდრე არის შენივე გონიერება
 და მხოლოდ იგი გაცმევს, გხურავს და გასაზრდოებს.
 ან ერთი მითხარ, მიფერება ღარიბს რად უნდა?
 დამაქრულ ენამ დეე ლოკოს ფუჭი სიმდიდრე,
 მუხლის თავები ხშირის მოყრით შემოიცვითოს
 იქ, სადაც ლაქუცს სასყიდელი მოელის რამე.
 იცი, რა ვითხარ: იმას აქეთ, რაც ჩემმა გულმა
 თავისუფლება მოიპოვა კაცთ გარჩევისა,
 შენ მიგითვისა და დაგბეჭდა თავისის ბეჭდით,
 შენ, ვისაც ბევრი გიტანჯნია, მაგრამ არ იმჩნევ;
 არ იმჩნევ არცა ბედისწყრომას, არც მისს წყალობას
 და ორივესთვის თანაბრობით მადლობას სწირავ.
 ნეტავი იმას, ვინც აგრეა შეზავებული
 გრძნობით, გონებით; ვინც საკრავად ბედს არ მსახურებს
 და იმის თითებს არ აყოლებს თავის გულისთქმას.
 აბა, მიჩვენე ჯერ ისეთი კაცი მე სადმე,
 რომელიც მონად ვნებათღელვას არ გახდომია
 და მასაც შენებრ აქ ჩავისვამ, აქ, გულის სიღრმეს! —
 გრძლად მომივიდა ლაპარაკი, სხვის თქმა მინდოდა:
 მეფის წინაშე წარმოდგენა არის ამაღამ,
 წარმოდგენენ იმ ამბის მზგავსს, რაც ამას წინად
 მე შენ გაცნობე მამიჩემის სიკვდილ შესახებ;
 და ამასა გთხოვ, ის სურათი რომ დაიწყება,
 განუმორებლად ბიძაჩემზედ თვალი გეჭიროს.
 თუ დაფარული მისი ცოდვა მაშინ ან ენით,
 ან მიხვრა-მოხვრით არ გამხილდა, — უნდა დავრწმუნდე,
 რომ სწორედ ავი სული იყო, რაც ჩვენა ვნახეთ
 და ჩემს ოცნებას მისთვის აკრავს შავი და ბნელი,
 როგორც სამჭედლოს ვულკანისას. შენ ფრთხილად იყავ
 და მეც თვალებით ჩავეჭდობი მისს პირის-სახეს;
 მასუკან იმის ქცევა ერთად ავწონ-დავწონოთ;

პორაცია

მე მზად ვახლავართ და გარწმუნებთ, თუ რომ ის შესძლებს და მოპარვითა თაგის გრძნობას იმ დროს დამალავს, მე მიკისრია და მე გიზღავთ მაშინ ნაპარევს.

ჰამლეტ

აგერ მოდიან, წარმოდგენას უნდა უყურონ.

შენს ალაგს დადგე; არ მინდა, რომ შემატყონ რამე.

(დანის მარშე. საუგორის ხმა მოისმის. შემოდინ ხელმწიფე, დედოფალი, პოლონიუს, ოფელია, როზენკრანცი, გილდენსტერნი და სხვანი).

ხელმწიფე

როგორ იმყოფები, საყვარელო ძმისწულო ჩვეწო?

ჰამლეტ

ძალიან კარგად ვახლავართ. ვიკვებები ქამელეონის საზრდოთი — ვიხლავებთ ჰაერს იმედებით შეზავებულს; ამ საჭმლით თქვენ ვარებთ ვერ დაასუქებთ.

ხელმწიფე

შენი პასუხი ვერ გაგიგე, ჰამლეტ. ეგ სიტყვები მე არ მეკუთვნის.

ჰამლეტ

ეხლა აღარც მე მეკუთვნის. — (პოლონიუსს) შენ, მგონია მითხარი, რომ უწივერსიტეტში ყოფნის დროს სცენაზე გითამაშნია?

პოლონიუს

დიაღ, ხელმწიფისშვილო, მითამაშნია და კარგი აქტორის სახელიცა მქონდა გავარდნილი.

ჰამლეტ

რასა თამაშობდი?

პოლონიუს

მე ვთამაშობდი იულიოს კეისარს და კაპიტოლში მომკლეს. მე მომკლა ბრუტოსმა.

ჰამლეტ

მაშ ის ბრუტოსი სწორედ ბრუტიანი ყოფილა, რომ მაგისთანა ჩინებული ხზო დასაკლავად გამოუმეტნია. აქტორები მზად არიან?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

მზად გახლავან და თქვენს ბრძანებასლა ელიან.

დ ე ლ ო ფ ა ლ ი

აქეთ მოდი, შეილო ჰამლეტ, ჩემს ახლო დაჯეგ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

არა, დედაჩემო, აქ უფრო მიმზიდავი ანდამატია.

პ ო ლ ო ნ ი ე ს (ხელმწიფეს)

ხომ ჰხედავთ!

ჰ ა მ ლ ე ტ (ოფელიას)

ნებას მიბოძებთ, რომ თქვენს კალთას ქვეშ ამოვეფარო?

(წამოწვება ოფელიას ფეხით).

ო ფ ე ლ ი ა

ვერა, ხელმწიფისშვილი..

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე ვამბობ, თავი თქვენს კალთაზედ დავდო-მეთქი.

ო ფ ე ლ ი ა

ეგ კი თქვენი ნებაა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

თქვენ იქნება გგონიათ, გულში ცუდი რამ განზრახვა მქონ-
დეს?

ო ფ ე ლ ი ა

მე არა მგონია-რა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რა კარგია, რომ კაცი ქალის მუხლებთან იყოს წამოწო-
ლილი.

ო ფ ე ლ ი ა

რას მიბრძანებთ, ხელმწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

არაფერს.

ო ფ ე ლ ი ა

თქვენ დღეს მხიარულად ბრძანდებით.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ვინა? მე?

ო ფ ე ლ ი ა

ღიად, თქვენ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

არა თუ? მე ხომ თქვენი მასხარა ვარ, და ან კაცმა სხვა რა გააკეთოს, თუ არ იმხიარულოს? აი ხომ ხედავთ, დედაჩემს სახე როგორ უტყინის და მამაჩემი კი ამ ორის საათის წინად მოკვდა.

ო ფ ე ლ ი ა

რას მიბრძანებთ? რატომ ორჯერ ორი თვე არ არის მას აქეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

იქნება მაგდენი ხანია? მამ ეშმაკმა ჩაიცვას შავი და ბნელი, მე კი ყარყუმის წამოსაბურავით მოვირთობი. დემერთო ჩემო, კაცი ორი თვეა მკვდარია და ჯერ კიდევ არ გამოუგლოვიათ. მამ იმედია, სახელოვანი კაცის ხსენება ნახევარ წელიწადსაც გადააცილებს. მაგრამ, თუ რამდენიმე ეკლესია არ ააშენა, იმის სახელსაც ისეთივე ბედი მოელის, როგორც ჯოხის-ცხენს, რომელზედაც ეს ეპიტაფიაა გამოთქმული:

„ჯოხის ცხენი
მოკვდა ჩვენი,
საუკუნოდ მოსახსენი!“

(მოიხმის ხაყვირის ხმა. უხიტვეო სანახავი).

(შემოდინ აქტორი და აქტრიისა ხელმწიფისა და დედოფლის ტანსამოსში, ერთმანეთს უალერსებენ და ეხვევიან).
დედოფალი დაიჩოქებს და ერთგულებას შეჰფიცებს. **ხელმწიფე** ფეხზე წამოაყენებს და თავს იმის მხარზედ დასდებს. მერე დაწვება ყვავილებით დაფენილ სკამზედ. დედოფალი, ხელმწიფეს მძინარეს რომ დაინახავს, გავა. შემდეგ შემოვა ერთი აქტორი, მოხდის გვირგვინს, ემთხვევა ამ გვირგვინს, მძინარე ხელმწიფეს ყურში საწამლავს ჩააწვეთებს და გადის. დედოფალი შემობრუნდება, ნახავს, რომ ხელმწიფე მკვდარია და მწუხარებას მოჰყვება. მომწამლავი და ორისამი კიდევ სხვა აქტორი შემობრუნდებიან და დედოფალთან ერთად ვითომ სტირიან. ხელმწიფის გვამი გააქვთ. მომწამლავი დედოფალს საჩუქრებს უძღვნის და ცოლად თხოულობს. დედოფალი ჯერ უარზედა დგას, მაგრამ ბოლოს დათანხმდება. გადიან).

ო ფ ე ლ ი ა

ეს რას ნიშნავს, ხელმწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეს ნიშნავს, რომ აქ რაღაც ბოროტებაა დაფარული.

ო ფ ე ლ ი ა

უთუოდ ეს სანახავი წარმოდგენის შინაარსია.

(შემოდის პ რ ო ლ ო გ ი).

ჰ ა მ ლ ე ტ

აი ეს ვაჟბატონი ყველაფერს შეგვატყობინებს; აქტორებს არაფერის დამალვა არ შეუძლიანთ, ყველაფერი უნდა წამო-
როშონ.

ო ფ ე ლ ი ა

მაშ იმასაც აგვიხსნის, თუ ეს სანახავი რას ნიშნავს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

აგვიხსნის, როგორ არა. და თუ თქვენც უჩვენებთ თქვენს
სანახავს, აუხსნელს არც იმას დასტოვებს. ოღონდ თქვენ სანა-
ხავის ჩვენება ნუ შეგვრცხვებათ და ახსნას ეგ არ მოერიდება.

ო ფ ე ლ ი ა

არაფერს არა ჰგავს, ხელმწიფისშვილო, ეგ ლაპარაკი. ნება
მიბოძეთ წარმოდგენას ყური დაეუგდო.

პ რ ო ლ ო გ ი

„მოწიწებითა ვითხოვ მოთმენას
და ტრაგედის თქვენგან მოსმენას“.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეს პროლოგია, თუ ბეჭდის ზედწარწერა?

ო ფ ე ლ ი ა

მართლა რომ ძალიან მოკლეა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

როგორც ქალის სიყვარული.

(შემოდის აქტორი და აქტრისა ხელმწიფისა და დედოფლის
ტანისამოსში).

აქტორი-ხელმწიფე

„ფეხოსის ეტლმა ოცდაათგზის შემოუარა
გარს ნეპტუნისა ზღვათ-სამეფოს და რგვალსა მიწას,

თორმეტმა მთვარემ ოცდაათგზის გადმოგვაყარა
სხივნი, რომელნიც მიუღო შუქს სხვა მნათობისას,
მას აქეთ, რაც ჩვენ, ორთავ ტრფობა გულს დაგვემყარა
და ქვეშ მოგყევით წმინდა უღელს ქორწინებისას“.

აქტრისა-დედოფალი

„ნეტავ მაგდენგზის მოივლიდეს მზე და მთოვარე
კიდევ, ვიდრემდე მოგვესპობა ეს ტრფიალება,
მაგრამ ვწუხვარ, რომ ამ ბოლოს დროს გულს გადიფარე
სევდის ღრუბელი და დაჰკარგე შენივ მზგავსება!
ეს ეჭვს მიბადებს, თუმც ამ ეჭვს ნუ შეუშინდები,
რადგანაც ქალის ეჭვი მოსდევს მხოლოდ სიყვარულს;
ეს ორივ გრძნობა ერთად არის დანაბადები,
ან არარაობს, ან ძალს იჩენს ზომას-გარდასრულს.
ჩემს სიყვარულში ხომ დარწმუნდა აწ გული შენი
და ვით მეზრდება სიყვარული, შიშიც მეზრდება,
დიდ სიყვარულთან ეჭვიც ხდება ძნელმოსათმენი
და შიშთან ერთად სიყვარულიც განძლიერდება“.

აქტორი-ხელმწიფე

„ჰოი, სატრფოო, მალე უნდა გავუდგე შორ გზას,
მე დაუფძლურდი და აღარ მაქვს სხეულში ღონე;
შენ აქ იცხოვრებ, ამ ქვეყანას შვენიერს და მზას
ყოვლის სულისთვის საყვარელი, დარდის არმქონე,
იქნება შეხვდე მალე კიდევ ჩემებრ ერთგულ ქმარს...“

აქტრისა-დედოფალი

„მაგას რას ამბობ! ნუ მაჩვენოს ღმერთმა სხვა ქმარი,
ნუ გამიტაროს ეგ დალატი დაწყლულებულ გულს!
წყუელიმც ვიყო, თუ ოდესმე გიხილო მკვდარი
და სხვა ქმრის შერთვით ვაგნო კიდევ შენს გაწმენდილ სულს!“

ჰამლეტ

ეს აბზინდაა, აბზინდა.

აქტრისა-დედოფალი

„მეორედ ქალი სიყვარულით ვერ გათხოვდება,
მიზეზად მხოლოდ ანგარიში მას უნდა ჰქონდეს; —

ეგ პირველის ქმრის კვალად სიკვდილს ხომ ეგვანება,
რომ მის საწოლში სხვა მკოცნიდეს და მეხვეოდეს“.

აქტორი-ხელმწიფე

„მჯერა, რომ ეხლა გულმართლად სთქვი შენი სურვილი,
მაგრამ ვივიწყებთ ხშირად ჩვენვე ჩვენგან განზრახულს, —
განზრახვა არის ხსოვნისათვის მონა მორჩილი,
იშვის ძლიერი და დაჰკარგავს ბოლოს ძლიერს სულს,
როგორც რომ ხეზედ მაგრად ებას ჯერ მკვანხე ხილი
და მერე მწიფე მოსწყდეს ხესა არც-კი შერხეულს.
ძნელი ეს არის, სამწუხაროდ, რომ გვავიწყდება
ის ვადეუხადოთ ჩვენსავ თავსა, რაცა გვდევს ვალად
და რასაც ვაზრობთ, როცა გული აგვიღელდება,
მლელვარებისა შემდეგ იგი გაჰქრება კვალად.
ჰმუნვა და ლხინი მით იჩენენ თვის ძლიერებას,
რომ თვისთან ერთად სპობენ მყისვე თავიანთ ნაყოფს,
როს ჰმუნვა ჰმუნვობს და როს ლხინი ეძლევა შვებას,
მცირედ მიზეზით შეიცვლიან გრძნობას და სამყოფს.
წუთისსოფელი წუთისაა და რად გვიკვირდეს,
რომ ბედთან ერთად სიყვარულსაც ფერი ეცვლება,
რადგან ჯერ კიდევ საჭიროა, რომ ეს გამხილდეს, —
ბედს მოსდევს ტრფობა, თუ ტრფობასა ბედნიერება.
დიდკაცს დამხობილს მეგობრები შემოეცლება,
ზე აღწეული იმეგობრებს მოსისხლე მტერსა,
დღემდის ხომ ვხედავთ, სიყვარული ბედს თავს ევლება,
და ქონებითა გულს მოუგებ თუნდა მთელ ერსა.
გაჭირვებაში ვინც გამოსცდის ცრუ მეგობარსა,
მტრად გადაიქცევეს. — წელანაც ვთქვი და ვამბობ კვალად:
სურვილი ჩვენი და ბედი ერთს არ მისდევს გზასა,
და ხშირად ჩვენი განზრახული რჩება განზრახვად.
აი ხომ ამბობ: „არ შევირთავ მეორე ქმარსა“,
მაგრამ ეგ აზრი გაჰქრება, როს მნახავ საფლავად“.

აქტორისა-დედოფალი

„მიწამ ნუ მომცეს საზრდოება, ნურც ზეცამ სხივი,
მომესპოს სრულად მოსვენება, სიამოვნება,
განწირულებად შემეცვალოს იმედი ტკბილი

და საპრობილედ გადამექცეს ქვეყნიერება;
დეე შემაშრეს საუკუნოდ პირზედ ღიმილი,
სიხარულის წილ ჩამინერგდეს გულს მწუხარება,
ნურც აქ, ნურც ზეცას გამინელდეს მწვავე სახმილი,
თუ რომ შენ შემდეგ განვიზრახო მე გათხოვება!“

ჰ ა მ ლ ე ტ (ოფელიას)

ეხლა ეს ფიცი რომ გასტეხოს?..

ა ქ ტ ო რ ი-ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

„ემარა ეგ ფიცი, საყვარელო, დამტოვე მარტო!
გულს დამიმძიმდა და მცირედ მსურს ძილს მივცე თავი,
მსურს რომ მოსაწყენს დღესა ამას თვლემით გავერთო“.

ა ქ ტ რ ი ს ა-დ ე დ ო ფ ა ლ ი

„ოჰ, მოისვენე, ღმერთმა ნუ ჰქმნას ჩვენ შორის ავი“.
(გაღის).

ჰ ა მ ლ ე ტ

დედოფალო, როგორ მოგწონს ეს წარმოდგენა?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მე ვგონებ, დედოფალი მეტად მძიმე აღთქმასა სდებს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მართალია, მაგრამ თავის სიტყვას კი შეასრულებს.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

შენ უნდა იცოდე, ჰამლეთ, აზრი ამ წარმოდგენისა. უსიამოვნო ხომ არა არის-რა?

ჰ ა მ ლ ე ტ

არა, სრულიადაც არა, ეგენი ხუმრობენ და ხუმრობითვე სწამლავენ ერთმანეთს. უსიამოვნო არა არის-რა.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

რა ჰქვიან ამ წარმოდგენას?

ჰ ა მ ლ ე ტ

თაგვების მახე, დიად, დიად, მახე სხვა მნიშვნელობით.
მაგისტანა მკვლევლობა ვენაში მომხდარა: გონზავო მთავრის
სახელია, ცოლს ჰქვიან ბაპტისტა. ეხლავე ნახავთ ყველა-

ფერს. — მეტად ავაზაკური საქმეა, მაგრამ რა გვენადვლება! თქვენს დიდებულებასა და ჩვენ სინიღისი წმინდა გვაქვს და ეგ ვერ შეგვეხება. არა? ვისაც ნიორი უჭამია, პირიც იმას დაეწვას.

(შემოდის მეორე აქტორი, ლუციანუსი).

ამას ლუციანუს ჰქვიან, მთავრის ძმისწულია.

ო ფ ე ლ ი ა

თქვენ სწორედ თეატრის დასის მაგიერობასა სწევთ, ხელმწიფისშვილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მგ შემეძლო თქვენსა და თქვენს საყვარელს შორის შუამავლის მაგიერობაც გამეწია, თუ პატარი სათამაშოებს ჩემ თვალწინ ათამაშებდით.

ო ფ ე ლ ი ა

თქვენ მწარედ მახვილობთ, ხელმწიფისშვილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

და თქვენც თუ გინდათ ეს მახვილი დამიჩლუნგოთ, უკვნესლად ვერ გადამიჩნებით.

ო ფ ე ლ ი ა

თანდათან უარესსა ბრძანებთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დიაღ, როგორც თქვენ თანდათან უარესს კმრებს ირთავთ. — დაიწყე, მკვლელო, ანებე თავი მაგ შენი წყეულის სახის პრანჭვას და საქმეს შეუდექე, აბა, ჰა! „ყორანი ჩხავის და მიგვიწვევს შურისძიებად“.

ლ უ ც ი ა ნ უ ს

„ფიქრი მაქვს შავი, წამალიც მზად და დროც საჩვენო, მკლავიც მიჭრის და არც გარსა სჩანს ადამიანი... შემდგარო ღამის ბალახებით, ბედშავო წვენო, შენ, რაც ჰეკათის გრძნებით სამგზის ხარ გესლიანი, გთხროვ, მაგ ბუნების ძლიერებით ეს შეაჩვენო, და გამოსწირო მის სიცოცხლე ტკბილად სვიანი“.

(მძინარეს ყურში საწამლავს ჩააწვეთებს).

ჰ ა მ ლ ე ტ

ბაღში მოსწამლა იმის სახელმწიფოს ხელთ მოგდებისათვის; სახელად ჰქვიან გონზაგო. ეს ამბავი ნამდვილია და ჩინებულის იტალიურის ენით არის დაწერილი. ეხლავე ნახავთ, თუ მკვლელი როგორ მოიგებს გონზაგოს ცოლის გულსა.

ო ფ ე ლ ი ა

ხელმწიფე აბრძანდა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რაღა? მოჩვენებულმა ცეცხლმა ხომ არ შეაშინა!

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

როგორ ბრძანდებით, ხელმწიფეო ჩემო?

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

შეაჩერეთ წარმოდგენა, ჩქარა, ჩქარა!

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

სანათი მოიტანეთ და წავიდეთ აქედამ.

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

სანათი, სანათი, სანათი!

(**ადიან ყველანი, გარდა ჰორაციოსი და ჰამლეტისა**).

ჰ ა მ ლ ე ტ

„დაჭრილ ირემს ცრემლები სდის,

ნუკრი ცქრიალებს,

რა ვუყოთ, რომ ეს ქვეყანა

ასე ტრიალებს!“

აბა ეს ლექსები, შუბლთან ბატის ფრთების ფრიალი და გარდები აჭრელებულ ფეხსაცმელზედ საკმაო არ არის, აქტორების დასში ჩავეწერო, თუკი ჩემმა ქისამ ჩემთან ერთად ფერი იცვალა?

ჰ ო რ ა ც ი ო

რატომ? ნახეარ წილზედ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რადა, სრული კი არ მეკუთვნის?
„დამონ, ქვეყნად ჩააჩუმეს
ზევისის საყვირი,
და ზევისისვე ტანტზე დასვეს
დიდყურა... მხეცი“.

ჰ ო რ ა ც ი ო

განა რითმს ვერ მოაწყობდით?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, ჩემო კარგო ჰორაციო. იმ აჩრდილის თითო სიტყვა
ათასი ოქრო ღირებულა. შენიშნე?

ჰ ო რ ა ც ი ო

ძალიან კარგად, ბატონო ჩემო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

როცა მოწამლვაზე ლაპარაკი დაიწყეს...

ჰ ო რ ა ც ი ო

კარგად შევნიშნე ყოველისფერი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

აა! მობრძანდით, მესალამურენო, ცოტა მუსიკით შეგვაქ-
ციეთ,

რადგან, თუ მეფეს კომედია არ მოეწონა,
ეტყობა იგი არ იამა, გულს განეწონა.
(შემოდინ რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ).
აბა, ცოტა მუსიკა გაგვაგონეთ.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ბატონო ჩემო, ნება მიბოძეთ, ერთი სიტყვა მოგახსენოთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ბატონი ბრძანდები, თუნდა მთელი ისტორია მითხარ.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ხელმწიფე, ბატონო...

ჰ ა მ ლ ე ტ

რაო, რა მოუვიდა?

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ცალკე ოთახში წაბრძანდა და მეტისმეტად უქეიფოდ შეიქნა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ღვინის სმისაგან?

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

არა, ბატონო, ნაღველა აეშალა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მერე მაგდენი მიხვედრა მაინც უნდა გქონდეთ, რომ ექიმი-სათვის მიგემართნათ და არა ჩემთვის. თორემ მე რომ ჩემებური წამალი დავუნიშნო, იქნება იმ წამალმა უფრო დაანადგლიანოს.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ბატონო ჩემო, სჯობს, დალაგებით პასუხი მიბრძანოთ და ჩემს თხოვნას გარე-გარე არ უაროთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

აი, მოვშინაურდი, ბრძანე.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

დედოფალი, დედათქვენი, დიდად შეწუხებულია და თქვენ გაახლათ ჩემი თავი...

ჰ ა მ ლ ე ტ

კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ხელმწიფისშვილო, ეგ ზრდილობა მოსატანი არ გახლავთ. თუ გნებავთ, რიგიანი პასუხი მიბოძოთ, შევასრულებ დედოფლის ბრძანებას! თუ არა, მაშინ კი მომიტევეთ, უკან გაიხლებით და ეს იქნება ჩემდა მონდობილის საქმის დასასრული.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე არ შემიძლიან.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

რა არ შეგიძლიანთ, ხელმწიფისშვილო?

ჰ ა მ ლ ე ტ

რიგიანი პასუხი მოგცეთ; მე გონებით ავად ვარ. მაგრამ რა პასუხის მოცემაც კი შემიძლიან, თქვენთვის ანუ თქვენის სი-

ტყვისამებრ, დედიჩემისათვის მიმირთმეგია. მამ პირდაპირ
საქმეს შევუდგეთ: თქვენა სთქვით, რომ დედაჩემმა...

როზენკრანც

დედათქვენმა ბრძანა, რომ თქვენმა ქცევამ მეტად ააღელვა
და განცვიფრებაში მოიყვანა.

ჰამლეტ

რა საკვირველი შვილი ვყოფილვარ, რომ დედაჩემიც კი
განცვიფრებაში მომყავს! — მერე ეს რომ აღარ მითხარიო, ფუ
რა მოჰყვა დედიჩემის ესეთს განცვიფრებას. — სთქვით.

როზენკრანც

დედოფალსა სურს, ვიდრე მოისვენებდეთ, თავიანთ ოთახ-
ში მოგელაპარაკოთ.

ჰამლეტ

ჩვენ უნდა დავემორჩილნეთ, თუნდა ათჯერაც დედაჩენი
იყოს. გაქვთ კიდევ რაიმე საქმე ჩემთან?

როზენკრანც

ბატონო ჩემო, თქვენ ერთხელ გიყვარდით მე.

ჰამლეტ (თავის ხელებს აჩვენებს)

ვფიცავ ამ მცარცველებს, ამ ქურდებს, რომ კიდევაც მიყ-
ვარხარ.

როზენკრანც

ჩემო ხელმწიფევე, რა არის მიზეზი თქვენის უქეიფობისა?
თუ შეგობარს მწუხარებას არ გაუმხელთ, მაშინ თქვენვე ხელს
შეუშლით თქვენის სენისაგან განთავისუფლებას.

ჰამლეტ

მე სამსახურში კარგ ადგილს არ მაძლევენ.

როზენკრანც

ეგ რა მოსაფიქრებელია, როდესაც თვით ხელმწიფემა
ბრძანა, რომ დანიაში მისი მემკვიდრე თქვენა ბრძანდებით.

ჰამლეტ

მართალია, მაგრამ ხომ იცით, „პავლეს ტყავს გააძრობენ,
სანამ...“ ეს ანდაზა ცოტა დაობებულია.

(შემოდინ აქტორებში და სალამურის დამკვრელნი).

აი, სალამურის დამკვრელნიც მოვიდნენ. — აბა ერთი ეგ სალამური მაჩვენე. — (გილდენსტერს) მაშ თქვენთან წამოვიდე? რად მივლით გარს ისე, თითქო ნადირი ვიყო და მახეში გაბმას მიპირებდეთ?

გილდენსტერს

ბატონო ჩემო, თუ ჩემი მოვალეობა მაკადნიერებს, ჩემი თქვენდამი სიყვარული თითქმის უზრდველობასაც მახედვინებს.

ჰამლეტ

მე კარგად ვერ გავიგე, რა სთქვი. აბა ეს სალამური დაუკარ.

გილდენსტერს

დაკვრა არ ვიცი, ხელმწიფისშვილო.

ჰამლეტ

როგორც იყოს.

გილდენსტერს

გარწმუნებთ, რომ არ ვიცი.

ჰამლეტ

გევედრები, დაუკარ.

გილდენსტერს

ისიც არ ვიცი, ხელი როგორ მოგვიდო.

ჰამლეტ

ეს ისე ადვილია, როგორც სიცრუის თქმა. აი ამ თვლებზედ თითები აათამაშე, პირით სული ჩაჰბერე და ესეც საამოდ-სას-მენელ სამუსიკო ხმას გამოსცემს. აი ხომ ხედავ, როგორ უნდა მოჰკიდო ხელი.

გილდენსტერს

არ შემიძლიან ეგ საამოდ-სასმენი ხმა გამოვაცემინო. მე მაგ საქმეში დახელოვნებული არ გახლავართ.

ჰამლეტ

ეხლა ხომ ჰხედავთ, როგორი უღირსი და არად ჩასაგდები გგონივართ. თქვენ ვინდათ, რომ მე თქვენი საკრავი ვიყო, ჩემი ხელში დაჭერა ადვილად მიგაჩნიათ; ვინდათ, ჩემს საიდუმლოს გული ამოაცალოთ და ჩემის სულის სიმებს სათითაოდ ხმა

ამოაღებინოთ... და ამ მცირე მუსიკის საკრავს კი, რომელიც წყაროა ჰარმონიისა, ამბობთ, ხმას ვერ ამოვადებინებთო. როგორ? თქვენა გგონიათ, მე ამ პატარა სალამურზედ უფრო ადვილი დასაკრავი ვიყო! მიწოდეთ მე, რა საკრავის სახელიც გინდათ, მაგრამ ესეც იცოდეთ, რომ შეგიძლიანთ გამაწვალოთ, რამდენიცა გსურთ, და ჩემზედ დაკვრას კი ვერ მოახერხებთ.
(შემოდის პოლონიუს)

მშვიდობა შენი ნახვა.

პოლონიუს

ბატონო ჩემო, დედოფალს თქვენთან ლაპარაკი სურს და სურს ეხლავე.

ჰამლეტ

ჰხედავ ზეით იმ ღრუბელს, რა საშინლადა ჰგავს აქლემს?

პოლონიუს

წირვის მადლმა, ძალიანა ჰგავს.

ჰამლეტ

მე მგონია, კვერნასა ჰგავს.

პოლონიუს

ზურგი კვერნასი აქვს სწორედ.

ჰამლეტ

თუ უფრო ვეშაპსა ჰგავს.

პოლონიუს

ზედგამოჭრილი ვეშაპია.

ჰამლეტ

ეხლავ მოვდივარ დედაჩემთან. — ლამის ამ ჩაცვიებით მართლა ჰკუილამ შემშალონ. ეხლავ მოვდივარ.

პოლონიუს

მამ ეგრე მოვახსენებ.

(გადის პოლონიუს).

ჰამლეტ

არ გაჭირდება ამისი თქმა: „ეხლავ მოვდივარ“. გთხოვთ, რომ ეხლა კი, მეგობრებო, მარტო დამტოვოთ. —

(გაღიან როზენკრანც და გილდენსტერნ, ჰორაციო და სხვანი).

აწ დადგა ღამის ბნელი ჟამი გრძნეულთ საფერი,
ოდეს საფლავნი პირს იხსნიან და ჯოჯოხეთიც
სნებას ამოხეთქს და შოაფენს დედამიწასა.
ეხლა შემეძლო, თბილსა სისხლსა დავწაფებოდი
და მომეხდინა ისეთი რამ საქმე საზარო,
რომ თვით დღის ნათელს მისის ხილვით თრთოლა მოსვლოდა,
ჩუმაღ! წავიდე დედაჩემთან. ოჰ, გულო ჩემო,
მაგ შენს ბუნებას ნუ დაჰკარგავ, ნუ მისცემ ნებას,
ნერონის გრძნობამ ამა მკერდ ქვეშ დაიბინადროს.
უნდა სასტიკი ვიყო, მაგრამ არა კი უწყალო,
ენით მივმართო იარაღსა და არა ხელოთ,
დავფარვინო გრძნობა ჩემი მეღვარსა სიტყვებს
და თუმც მუქარა, საყვედური ვასმინო ბევრი,
მაგრამ მუქარა იგი საქმით კი არ შესრულდეს.
(გაღიან).

ს უ რ ა თ ი III

ოთახი იმავე სასახლეში.

(შემოდინ ხელმწიფე, როზენკრანც და გილდენსტერნი).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

იმისი ქცევა მე არ მომწონს და საფრთხილოა,
რომ მის სიგიჟეს ვაძლევეთ ამდენს თავისუფლებას.
თქვენ მოემზადეთ მასთან ერთად ინგლისს წასვლისთვის
და მეც ეხლავე გამოვგზავნი ბრძანების ქალაღდს.
ჩვენი ქვეყანა ვერ აიტანს, რომ ისე ახლო
დასტრიალებდეს მას ხიფათი, რაც მის სიგიჟეს
ერთად მოჰყვება და თანდათან უფრო შიშს გვაგდებს.

გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ

ჩვენ შევეუდგებით სამზადისსა, ჩემო ხელმწიფევე;
და ნება დამრთეთ, მოგახსენოთ, რომ ეგე შიში

საკეთილოა და წმიდაა, რადგან თქვენ ზრუნავთ
მთელის ერისთვის, რაიც თქვენით სცხოვრობს,
სულდგმულობს.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

თვით უბრალო და კერძო კაციც მოვალე არის,
ყოვლის თავისის სულისა და ჭკვის ძლიერებით
უბედურების წინააღმდეგ აღიჭურვოდეს
და მით უმეტეს ვალად სდევს მას, ვის სიკეთეზედ
მრავლის-უმრავლესთ დღეგრძელობა დადგენილია.
როდესაც მოდის მეფისათვის აღსასრულის დღე,
მაშინ სიკვდილი მარტო იმას არ კმარობს მსხვერპლად
და თან ჩაითრევს, ვით მორევი, რაც მის ახლოა.
მეფეა მზგავსი მაღალ მთაზედ დადგმულის ჩარხის,
რომლის დიდროვან სოლებს თითქო ზედ აჭედიათ
მრავალ-ათასი უმნიშვნელო, მცირე საგანი.
როს იგი ჩარხი წაიქცევა, მაშინ ამათაც
მოელით ბოლო საშინელი. ოდეს ხელმწიფე
ამოიოხრებს — ხალხს ეს ოხვრა კვნესად ექცევა.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

გთხოვთ, რომ სამგზავროდ მოემზადოთ დაუყოვნებლივ-
სჯობს, ამ შიშს მალე გავუყაროთ ფეხში ბორკილი
და თავისუფლად უწინდელეზრ აღარ ვატაროთ.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ
მოსამზადებლად გიახლებით.

(გადიან რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ. შემოდის
პ ო ლ ო ნ ი უ ს).

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

ჩემო ხელმწიფევე,

ჰამლეტ თვის დედის ოთახისკენ გაიხლათ ეხლა
და თუ ინებებთ, მათ საუბრის მოსასმენელად
დავიმალეები ფარდის უკან. მე თქვენ გარწმუნებთ,
რომ დედოფალი არ დასტოვებს დაუტუქსავსა.
თქვენ თითონ ბრძანეთ, თუ გახსოვთ და კარგადაც
ბრძანეთ, —
კარგი იქნება დედას გარდა სხვაც რომ დაესწროს —

რადგან ბუნებით დედას შვილის მხარე უჭირავს —
და ყური უგდოს ჩუმად სითმე მათ ლაპარაკსო.
მე გიახლებით თქვენთან, ვიდრე მოისვენებდეთ,
და რასაცა ვცნობ, მოგახსენებთ, ჩემო ხელმწიფევ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

დიდადა გმადლობ. —

(პოლონიუს ვალის)

რა საზარი ცოდვა ვიტვირთე,

მას ზეცის მიმართ ასდის კვამლი და იქ ლაღადებს;
იგია, რასაც უძველესი წყევლა ხვდა წილად.
კენის ცოდვა... ძმის სიკვდილი... ლოცვას ვერ ვბედავ,
თუმც სურვილი და ნებისყოფა მისთვის მიმიწვევს, —
ძლიერს განზრახვას მისპობს ცოდვა უძლიერესი
და მზგავსად კაცის, რომელს ორი საქმე ვალად სძევს,
უძრავად ვდგავარ და არ ვიცი, ჯერ რა დავიწყო.
განა ამ წყეულს ხელს ძმის სისხლი ისე სქლად სცხია,
რომ ვერ გაჰბანოს მადლიანის ცის წვიმამ იგი
და თეთრ თოვლივით არ აქციოს? ან თუნდ ეს მადლი
რად არ იკისრებს ცოდვიანის შემსუბუქებას?
მაშ რა ძალა აქვს ლოცვას, თუკი ორსავ ვერ შესძლებს
არ შეგვაფერხებს იგი, ვიდრე შეეცოდებთ რასმე
და ვერ მოითხოვს მოტევენას შეცოდებისთვის!
მაშ ვილოცავ მე, — ცოდვა იგი წარსული არის, —
მაგრამ რა ლოცვა მოუხდება ჩემს შეცოდებას?
„მომიტევე მე საზიზღარი კაცისმკვლელობა!“
ეს არ იქნება, რადგან ეხლაც კიდევ ვმფლობელობ
ყოველსავე მას, რისთვისაც ის ცოდვა ვიკისრე:
ჩემსა დიდებას, ჩემსა გვირგვინს, ჩემსა მეუღლეს.
ვინც სტკება ცოდვით, მიტევენას ვით ეღირსება?
ამა წარმავალს და გარყვნილსა წუთისსოფელსა
ოქროს ვარაყით დაფერილსა ცოდვიანობას
შეუძლიან, რომ უკუთავდოს მართლმსაჯულება
და ხშირად კანონს ჰყიდულობენ ბოროტეულად; —
მაგრამ იქ, მაღლა, სხვაფრივ არის: იქ ცბიერებას
არ აქვს ადგილი, იქ ვერა-რა დაიფარება;
ჩვენც ხომ იქ უნდა გამოვცხადდეთ და ბოროტ საქმეთ

ფარდა ავხადოთ, განძარცვეულნი გამოვამყდვენოთ.
მაშინ რაღა ვქმნა, ან რა ღონეს უნდა მივმართო?
ვცადო, რა ძალუძს სინანულსა? და რა არ ძალუძს?
მაგრამ რა ძალას გამოიჩინს იგი იმისთვის,
ვინც სინანულსა ვერ ახერხებს, ვერ მისწვდომია!
ვაიმე ბედკრულს! ვაი გულო, სიკვდილებრ შავო!
მახეს გაბმულო, სულო ჩემო, სცდილობ თავდახსნას
და ამა ცდითა უფრო ებმი. ოჰ, ანგელოზნო,
სცადეთ, დამიხსნათ! კერპნო მუხლნო, მოიდრიკენით
და ფოლადისა ძარღვებითა ნაქსოვო გულო,
ჩჩვილის ყრმის გულსა მიემზგავსე ღმობიერებით.
იქნება იყოს საშველი რამ?
(კუთხეში დაიჩოქებს და ლოცულობს. შემოდის ჰ ა მ ლ ე ტ).

ჰ ა მ ლ ე ტ

აგერ ლოცულობს!

მარჯვე დრო არის და მარჯვედაც მოვიხმარ ამ დროს:
მოვკლამ და ზეცას ავა იგი. ამითი ვითომ
მერე ჯავრს ვიყრი? მოფიქრება არის საჭირო.
მამა მომიკლა ავაზაკმა და მე კი, ნაცვლად,
მის მკვიდრი შვილი ზეცას ვგზავნი იმავე ავაზაკს.
ეს ხომ ჯილდოა, სად არის აქ შურისძიება!
მამაჩემს სული ამოჰხადა, როდესაც იგი
განცხრომით იყო სადილ შემდეგ და ჰფუფუნებდა,
როცა ყოველნი მის ცოდვანი ისე ჰყვაოდენ,
ვითა ყვავილნი მაისისა და აწ ვინ იცის,
გარდა ზეცისა, რა განკითხვა ერგო მას წილად!
დასაჯერია უფრო იგი, რომ მისი ხვედრი
სამძიმო არის. მერე ამით ვითომ ჯავრს ვიყრი,
რომ აწ სიცოცხლე გამოვწირო, როს მისი სული
განწმედილია და ამოსვლად განმზადებული?
არა და არა! იქით, ხმალო, და მას ეცადე,
ღრო უარესი შეუტრჩიო: ოდეს ლოთობდეს,
შფოთსა და ბრაზსა მისცემოდეს, ან როს ეძინოს,
ან მეძავობდეს თვის საწოლში სისხლის შერევით,
ანუ ღვთის გმობით, თამაშობით გართული იყოს,

ან ჩადიოდეს სხვა უწმინდურს რამ საქციელსა,
მაშინ დაჰკარ და ყირამალად ჩაავდე ქვესკნელს,
რომ მისი სული იქმნეს ბნელი, შეჩვენებულო,
ვით მის სამყოფი ჯოჯოხეთი. — ეხლა წავიდე;
იქ მიმელის მე დედაჩემი. — შენ მაგ წამალმა
კიდევ მცირე ხანს ეგ ბედშავი დღე გაგიგრძელოს.

(პ ა მ ლ ე ტ გადის. ხ ე ლ მ წ ი ფ ე ადგება და წინ მოდის).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

სიტყვა მიფრინავს, მაგრამ ფიქრი აქ, დაბლა, მრჩება;
უფიქროდ სიტყვა ვერ მისწვდება ცას ვერაოდეს.

(გადის).

ს უ რ ა თ ი IV

მეორე ოთახი.

(შემოდინ დ ე დ ო ფ ა ლ ი და პ ო ლ ო ნ ი უ ს).

პ ო ლ ო ნ ი უ ს

იგი ეხლავე გიახლებათ. კარგად გაჰკიცხეთ
და უბრძანეთ, რომ უცნაური იმისი ქცევა
ზომას გადავიდა და მოთმენა ძნელია არის;
თან დაუმატეთ: მე ჩავდექ-თქო შუამავალად
მეფის რისხვასა და შენს შორის. მეც, დედოფალო,
აქ დავიმალვი. გთხოვთ, შერისხოთ გამომეტებით.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მაგას ყველაფერს შევასრულებ, ნუ გეშინიან.
ფეხის ხმა მესმის, დაიმალე; მგონია, მოდის.
(პ ო ლ ო ნ ი უ ს დაიმალება. შემოდის პ ა მ ლ ე ტ).

პ ა მ ლ ე ტ

რა ამბავია, დედაჩემო, რად დამიბარე?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ოჰ, შვილო, დიდად შეუტრაცხჰყვე შენ მამაშენი!

ჰ ა მ ლ ე ტ

არა, დედაო, შამაჩემი შენ შეურაცხვე!

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

არ არის კარგი, უკმეხ ენით რომ მიპასუხებ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

არ არის კარგი, ბოროტ ენით რომ მეკითხები.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

რას ნიშნავს ესა, შეილო ჰამლეტ?

ჰ ა მ ლ ე ტ

რაო, რა გნებავთ?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მე ველარა მცნობ?

ჰ ა მ ლ ე ტ

კარგად გიცნობ, ჯვარს გეფიცები:
დედოფალი ხარ და მეუღლე შენის ქმრის ძმისა.
ესეც არ იყოს, — ხომ ვიცი, რომ დედა ხარ ჩემი.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მაშ კარგი, მე სხვას გამოგზავნი, სათქმელს ის გეტყვის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

აქ იყავ-მეთქი, ადგილიდან ნულარ დაიძვრი.
ვერ წახვალ, ვიდრე შენს თვალთა წინ სარკეს არ დავდგამ,
რამიც შეგეძლოს შენის სულის სიღრმის დახახვა.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

რა გინდა მერე, იქნება თუ მოკვლას მიპირობ?
მომეშველენით!

პ ო ლ ო ნ ი უ ს (ფარდის უკან)

ეი, ჩქარა მოდით, გვიშველეთ!

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეს რაა? თავი?

(მახვილს ამოიღებს და ფარდას მახვილით გახვრეტს).

მოკვდა, მოკვდა, თუნდ ნაძლეგსა ვდებ!

პოლონიუს (ფარდის უკან)

ვაიმე, მოკვდი!

(დაეცემა და ჰკვდება).

დედოფალი

ეგ რა ჰქენი, რა მოიქმედე?

ჰამლეტ

მე თვით არ ვიცი... მეფეა თუ?

(ფარდას ახდის და პოლონიუსს გამოათრევს).

დედოფალი

რისთვის გაცოფდი?

რად შეიბღალე წმიდა სისხლით?

ჰამლეტ

მე შეევიბღალე?

ეგ მართალია და ეს თითქმის იგივე ცოდვაა,
ვით მეფის მოკვლა და მერე ქმრად იმის ძმის შერთვა.

დედოფალი

ვით მეფის მოკვლა?

ჰამლეტ

ღიად, ღიად, ეგ მოგახსენეთ. —

შენ, საცოდავო, მეტიჩარა, უჭკვო მასხარა,
მე სხვა მეგონე, უფრო ღიდი; გთხოვ, რომ 'შემინდო.
ეტყობა, შენი ბედისწერა ეგა ყოფილა,
არ ვარგებულა მეტისმეტი გულმოდგინება. —
რისთვის იკაწრავ აგრე ხელებს, დაწყნარდი, დაჯეგ!
მე მინდა, გული დაგიკაწრო და დაგიღვლარჯნო,
თუკი სინიდისს აქვს მაგაზედ ზედმოქმედება;
თუ ბოროტებამ შეჩვეულმა, ზეცით გამობილმა
ეგ არ გარდაჰქმნა მიუდგომელ, უგრძობელ ზღუდელ!

დედოფალი

რა ვქენ ისეთი, რადა მკიცხავ აგრე სასტიკად,
რისთვის მაკადრებ მაგისტანა შეურაცხებას?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეგეთი საქმე ჩირქსა სცხებს თვით უმანკობას,
უსპობს მორცხვობის სიწითლესა, შევენებას უსპობს;
ფარისევლობის სახელსა სდებს სათნოებასა,
უბიწო ტრფობას ყვავილსა ჰგლეჯს შევნიერს უბლზხედ
და იმის ნაცვლად აჩენს იგი წყლულს და იარას;
ცოლ-ქმართ პირობას მოთამაშეთ ცრუ ფიცს ამზგავსებს,
აუქმებს სრულად ქორწინების წმიდა უღელსა,
სარწმუნობას, სასოს და ტკბილს ფუყე სიტყვად ჰხდის.
ოჰ, მაგგვარ საქმით ზეცის სახე რისხვით ელვარებს
და ესე მყარი დედამიწაც შეჰმუხვნილია
და ნაღვლიანი, თითქო იყოს დღე განკითხვისა.

დ ე ღ ო ფ ა ლ ი

რა საქმე არის ისეთი, რომ ეგრე ლაღადებს,
ან რასა ჰკიცხავ მედგარის და მქუხარე სიტყვით?

ჰ ა მ ლ ე ტ

შეხედე ერთი ამ სურათსაც და მეორესაც,
აი ამ სახეს ორიგ ძმისას. ნახე, თუ პირველს
როგორი მაღლი გადაჰკვრია შარავანდელად;
ჰიპერბიონის ხუჭუჭს თმასა ჰგავს ამისი თმა
და შუბლი თითონ იუპიტრის შუბლს ემზგავსება;
თვალნი მარსისა მრისხანებით ღვთაებრ მჰვრეტელნი,
ახოვანება მერკურისა, ციურთ შიკრიკის,
წარმოგზავნილის ცად მიბჯენილ, მაღალ მთის წვერზიო;
შეხედულობა დიდებული, რომელიც თითქო
თავიანთ ბეჭდით სათითაოდ ღმერთთ აღებეჭდოთ,
რომ კაცის სახედ დაესახათ სრული ქმნილება!
აი ეს იყო შენი ქმარი. ახლა შეხედე
ამ მეორესაც: ეს არ ინდობს თავის ღვიძლ ძმასა
და დაობებულ, წამხდარ პურის თავთავის მზგავსად
სპობს მის სიცოცხლეს. სადა გქონდა შენ ეგ თვალები?
ვით დასტოვე ეს შევნიერი მთის საძოვარი
და ამ მყრალ ჭაობს მიაგენი გამოსაკვებად?
სად გქონდა-მეთქი ეგ თვალები? სიყვარულს ხომ ვერ
მოიმინეზეხე; ხომ იცი, რომ შენს ხანში სისხლი

მიყუჩებული არის და ჭკვას ემორჩილება.
მერე რა ჭკუა უნდა იყოს, ეს აირჩიოს
და ის უარპყოს! უგრძნობელი არა ხარ, ვგონებ, —
გრძნობა თუ არ გაქვს, ვერ შესძლებდი მოძრაობასაც, —
მაგრამ მაგ გრძნობას მოჰკლებია გრძნობიერება,
თორემ გიჟიც კი ამ საქმეში არ შესცდებოდა!
სიგიჟეს გული ისე ხომ ვერ დაემონება,
რომ ველარ შესძლოს გამორჩევა კარგის და ავის,
მაშ რა ეშმაკმა გადაგაკრა თვალებზედ ბინდი?
ვინ შესცდებოდა ასე მწარედ, თუნდ რომ ჰქონოდა
მარტო თვალები, ხელნი მარტო, მხოლოდ ყურები,
ან მხოლოდ ყნოსვა სხვა გრძნობათა დაუმატებლად,
ან თუნდ მცირედი რამ ნაფლეთი ნამდვილ გრძნობისა?
ვაი, სირცხვილო, სადღა არის შენი სიწითლე!
ჰოი, ბიროტო ჯოჯონეთო, თუ შეგიძლიან
დარბაისელის დედაკაცის გულის ანთება, —
მაშ აღტყინებულ სიყმაწვილის გრძნობა ძლიერი
თუნდ ცვილად იქცეს და საკუთარს ცეცხლზედვე გადნეს!
რალად უწოდებ სირცხვილეულს ნორჩ გულთა ღელვას,
რაკი ყინულიც იწვის ასეთ მხურვალე ცეცხლით
და გულისთქმასა ემონება გონიერება?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ოჰ, შეილო ჰამლეტ, ჩუმად იყავ, ნულარას ამბობ,
შენმა სიტყვებმა ჩემს სულშივე ჩამახედვინა
და დამანახვა ცოდვის კვალი ამოუშლელი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

როგორ, განცხრომით უნდა იწვევ ჭუჭყიან საწოლს,
ქონსა და ოფლში უწმინდურად ითხუპნებოდე,
უნდა სტკებოდე მურტალს გუბეს გარყვნილებისას...

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ოჰ, ნულარ მეტყვი, ჰამლეტ, ჰამლეტ, ნულარას მეტყვი;
მე ეგ სიტყვები ხანჯლებივით ყურს მიტრიალებს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ის ავაზაკი, კაცისმკვლელი, უმზგავსი მონა,
შენის პირველის მეუღლისა ფრჩხილის არღირსი,

მეფე-მასხარა, სახელმწიფო ტახტის მპარავი,
ჯიბეს-ჩამდები უძვირფასეს დიადიმისა...

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

კარგია, კმარა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მეფე მჩვრებში გამოხვეული...
(შემოდის ა ჩ რ დ ი ლ ი)

ცის ანგელოზნო, თქვენის ფრთების ქვეშე მიმიღეთ
და მფარველადა მექმენით მე! — რა გსურს, ნეტავი,
რომ ეგეთისა ამო სახით გამომეცხადე?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ვამ ჩემს თავსა, ჭკვიდამ შესცდა!

ჰ ა მ ლ ე ტ

სთქვი, თუ მოხვედი,
რათა შენს შვილსა დააყვედრო დაგვიანება,
დააყვედრო, რომ გულისთქმასა არ აპყვა თვისას
და საშინელი სიტყვა შენი არ აღასრულა.

ა ჩ რ დ ი ლ ი

ნუ დაივიწყებ, რომ ამ მოსვლით მე მწადის მხოლოდ,
მისუსტებული ნებისყოფა გაგიცხოველო. —
მაგრამ შეხედე დედაშენსა, როგორ თრთის შიშით.
ჩადეგ შენ იმის შემკრთალ სულსა და იმის შორის,
თორემ ოცნება სუსტზედ უფრო ძლიერ მოქმედობს.
უთხარი რამე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დედაჩემო, რა გემართება?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

რა გემართება შენ თვითონვე, ოჰ, შვილო ჰამლეთ,
რომ გამტერებით ჩასცქერიხარ ცარიელ წივრცეს
და თითქო ჰაერს უსხეულოს ესაუბრები
შენი თვალეზი გვაუწყებენ სულის კვეთებას
და შენი თმაცა აწეწილა, ყალყზედ დამდგარა,
მზგავსად ძილიდამ აშლილისა ბანაკის ჯარის,

თითქო თვითეულ ბეწვისათვის სული ჩაედგათ.
ოჰ, ტკბილო შვილო, შენის სევდის მწვეავსა ნაღვერდალს,
გთხოვ, მოთმინების ცივი წყარო უხვად აჰკურო. —
რას უკვირდები?

ჰ ა მ ლ ე ტ

იმას, იმას! შეხედე, როგორ
ნაცრისფრად ელავს. იმის სახე რომ დაანახვო
და გააგონო იმის საქმე, მაშინ თვით ქვებსაც
გრძნობიერებას აღუძრავდი. ოჰ, ნუ მიყურებ!
თორემ საბრალო სახე შენი წინ დაუდგება
ჩემის სასტიკის განზრახვისა აღსრულებასა, —
მაშინ, იქნება, სისხლის ნაცვლად ცრემლი ვანთხიო.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ვის ეუბნები მაგ სიტყვებსა?

ჰ ა მ ლ ე ტ

იქ ვერას ჰხედავ?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ვერაფერს, თუმცა უხედავი არა მრჩება-რა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

არცა-რა გესმის?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

არაფერი, ჩვენის ხმის მეტი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ერთი შეხედე, ნახე, როგორ მიიპარება;
მამაჩემია თავისსავე შესამოსელში...
კარგად შეხედე, აი, აი, აგერ გავიდა!
(ა ჩ რ დ ი ლ ი გადის).

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ეგ მხოლოდ შენის წარმოდგენის ნაყოფი არის, —
ბნელით მოცულს ჰკვას მოჩვენება ეწვევა ხშირად.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ბნელით მოცულს ჰკვას! შენ გგონია, მე გიყი ვიყო?
ვით შენი მაჯა, ჩემი მაჯაც ზომიერად სცემს

და თანაბრობით აშტკიცებს ჩემს ჯანის სიმრთელეს.
რაც ეხლა მე ვთქვი, ეს სიგიჟით როდი მომსვლია;
თუნდ გამომცადე, სიტყვა-სიტყვით გაგიმეორებ, —
გამეორებას, აბა მითხარ, გიჟი ვით შესძლებს?
ოჰ, დედაჩემო, გაფიცებ მადლს მაღალს, ზეციურს,
ნუ ინუგეშებ თავს იმითი, ვითომც სიგიჟე
და არა შენი ცოდვა ამას მაღაპარაკებს.
ეს სანუგეშო საცხებელი მაგ შენს იარას
მხოლოდ თხელს კანსა გადააკრავს და შიგნიდამ კი
გარყვნილებისა ბილწი გესლი გულს ჩაგაკვდება.
გაუტყდი ზეცას, შეინანე შენი წარსული;
ზღუდე აღმართე მომავლის წინ და ღვარძლის ბალახს
ნუ აპატივებ — უფრო ძლიერ არ გაღონივრდეს;
ოჰ, მომიტევე მისწრაფება სიმართლისაკენ;
მართლაც, ამ მურტალს და სიმსუქნით დამპალსა დროსა
ხომ სათნოება მუხლმოდრეკით ბიწის წინაშე
კეთილის ქმნისა ნებას უნდა გამოითხოვდეს.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ოჰ, მაგ სიტყვებით გული ჩემი ორად გაგლიჯე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მამ შორს გასტყორცნე უწმინდური ნაგლეჯი მისი
და იმ მეორე ნახევრითა იცხოვრე წმიდად.
მშვიდობის ღამე მოგცეს ღმერთმა, მაგრამ ნუ წახვალ
და ბიძაჩემის საწოლს ნულარ მიეკარები.
თუ სათნო არ ხარ, სათნო სახე მაინც მიიღე;
ეს იცოდე, რომ ეშმაკისა მზგავსად მომქმედი
და ყოველ გრძნობათ შემმუსვრელი კაცთ ჩვეულება
ამ შემთხვევაში ანგელოზის სიკეთეს იჩენს:
იგი კარგსა და კეთილს საქმეს სდებს ისეთს სახეს,
თითქო ეგ სახე დაბადებით შეგვთვისებოდეს.
სცადე, ნუ წახვალ შენ ამალამ და მერე კვლავაც
წაუსვლელობას ეს ადვილად შეგაძლებინებს.
ბუნების სჯულის შეცვლა ძალუძს ჩვეულებასა
და ძლიერებით თვისით იგი ეშმაკულ ძალთ
ან თვის ნებაზედ მოსდრეკს, ანუ სრულად განდევნის.

კიდეც და კიდეც მშვიდობასა ვისურვებ შენთვის,
და თუ სურვილი გულს აღგეძრა დაგლოცოს ვინმემ,
მე თვით მოვითხოვ, დედაჩემო, შენგან დალოცვას.

(პოლონიუსზედ უჩვენებს)

ვწუხვარ, რომ მე ეს შემომმაკვდა, მაგრამ ეტყობა,
ასე განაგეს ზეცის ძალთა: მე აღმირჩინეს
თავიანთ ბჭედ და განზრახვისა აღმასრულებლად;
ამ კაცით მსაჯეს და მეც იგივე დამასჯევენეს.
წავალ, ვიზრუნებ მე იმისთვის და ანგარიშსაც
ვინც მომთხოვს, მევე ჩავაბარებ. დამე მშვიდობის.
თუ სასტიკი ვარ, ეს სიკეთის ნაყოფი არის,
ცუდს შევხვდით კიდეც და უარესს წინ შევეყრებით.
კიდეც ერთი რამ უნდა გითხრა:

დედოფალი

მიტხარი, რა ვქმნა.

ჰამლეტ

ნუ იზამ იმას, რაც მე გითხარ, რაც დაგარიგე.
დეე, იმ მეფემ გარყვნილს საწოლს კვლავ მიგიტყუოს,
გადგისგას ხელი მაგ ლოყებზედ, მოგეაღერსოს;
მაშინ შენ იმის უწმინდურსა, მხურვალე კოცნას
და დაწყევლილის თითებითა გაფუფუნებას
შესწირავ ჩემსა საიდუმლოს, ყველას გაუმხელ, —
ეტყვი რომ გჳი კი არა ვარ, ვიგონებ მხოლოდ, —
კარგი იქნება, ყველაფერი გამოამჳღავნო.
ან ვით შეჰფერის შენებრ ლამაზს, ჰკვიან დედოფალს,
მას დაუმალოს ესოდენნი მძიმე საქმენი,
მას, იმ ლამურას, ჰქემძრომ ჯოჯოს, ჰქეციანს კატას!
ნულარ მიხედავ ნურც ჰკუას და ნურც საიდუმლოს,
ბანზე ყაფაზა აიტანე, გააღე კარი
და ტყვე-ფრინველნი დააფრინე. მერე შენ შეძვერ
იმ ყაფაზაში საარაკო მაიმუნთ მზგავსად
და მალლიდამ ძირს ჩამოვარდი კისრის მტვრევეითა.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

სიტყვა სუნთქვაა, სუნთქვას კიდევ სიცოცხლე მოსდევს,
და მომესპოს მე როგორც სუნთქვა, ისე სიცოცხლე,
შენი ნათქვამი საიდუმლო თუ გავამხილო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე ინგლისს მივალ, ეს ხომ იცი.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ვაიმე ბედკრულს!

ღამევიწყდა, რომ ეგრე არის გადაწყვეტილი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ღაბეჭდილია წერილები და თან ბრძანებაც
მიცემული აქვს ორს თანშეზრდილს ამხანაგს ჩემსას,
რომელთაც ისე ვენდობი, ვით შხამიან გველსა.
გზა იმათ უნდა გამიკვლიონ ჩემის მახისკენ.
დეე, იშრომონ; საამოა, როს მემანქანეს
მისგან ნამზადი იარაღი მალლა აფეთქებს.
ცუდად მომივა საქმე, თუ რომ მეც არ გავთხარე,
არ მოუქციე იმათ ნაღმებს ქვეშით სხვა ნაღმი
და მთვარემდე არ ავაფრინე. რა საამოა,
როს ხედავ როგორ ორი ძალა ერთმანეთს ებრძვის. —
ამ კაცმა ლამის ტვირთთა-მზიდველ მუშად მაქციოს.
მეტი რა გზა მაქვს, უნდა სხვაგან წავიღო იგი.
ღამე მშვიდობის, დედაჩემო. ეს რჩევის წევრი,
როგორც ეხლათ, ისე ჩუმად არსად ყოფილა,
არსად ყოფილა ასე წყნარი მესაიდუმლე, —
სიცოცხლეში ხომ სულელ-ყბედას მას ეძახოდენ. —
წამოდი, ბარემ მაგ შენს საქმეს ბოლო მოვუღო. —
რადას ვუყურებ! დედაჩემო, ღამე მშვიდობის.
(გაღიან სხვადასხვა მხარეს. ჰ ა მ ლ ე ტ პ ო ლ ო ნ ი უ ს ს მხარზემდ
მოიკიდებს და გაიტანს).

მ ო ქ მ ე ლ ე ბ ა მ ე ო თ ს ე

ს უ რ ა თ ი I

ი გ ი ვ ე ო თ ა ხ ი .

(შემოდინ ხ ე ლ მ წ ი ფ ე , დ ე დ ო ფ ა ლ ი , რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ) .

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

უნდა რაღასაც ნიშნავდეს ეგ ოხვრა და კვნესა;
ნამდვილი მითხარ, ვერ დავტოვებთ გაუგებარსა.
ჰამლეტ სად არის?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

(რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც ს და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ ს , რომელნიც გადიან).
ჰატარა ხანს მარტო ყოფნა გვსურს. —
რა საქმე ვნახე ამალამა, ბატონო ჩემო!

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

რა ნახე, მითხარ, ანუ ჰამლეტ როგორღა არის?

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

გაცოფებული არის ისე, ვით ქარიშხალი,
შეჯიბრებული მღელავ ზღვასთან ძლიერებაში;
და როს სიგიჟემ მოუარა, უცებ მოესმა,
რომ ფარდის უკან მორიდებით რაღაც იძვროდა,
მყისვე მახვილი ამოიღო, სთქვა, თავგიაო
და უხილავად, წარმოდგენილ შიშისა ძალით
იგი საბრალო ბერიკაცი მან მოაკვდინა.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ეს რა ამბავი გავიგონე! ხომ ეგეთი დღე
დაგვადგებოდა, ჩვენც რომ იქა ვყოფილიყავით.
თავისუფლება მისი მეტად საშიში არის
შენთვის, თუ ჩვენთვის, ყველასათვის. ახლა არ ვიცი,
ვით უნდა გავცეთ ჩვენ პასუხი ამ კაცისკვლამი.
ცხადი არის, რომ ყველაფერი ჩვენ დავებრალდება,
რაკი იმ გიჟსა აქამომდე ხალხში ვურევდით

და მის შელაგმვას არ ვცდილობდით ყოველის ღონით.
მაგრამ ჩვენ მისმა სიყვარულმა მოგვისპო ხედვა
და ვერ ვამჩნევდით, რომელი გზა რომელსა სჯობდა.
ისე ცუდისა სნეულებით შეპყრობილს კაცსა
ჩვეულებად სჭირს უთქმელობა თავის სენისა,
თუნდაც უღრღნიდეს იგი ჭირი ჩუმად სიცოცხლეს. —
ეხლა სად არის?

დ ე ლ ო ფ ა ლ ი

თან წაიღო საბრალოს გვამი,
რომლის წინაშეც მის სიგიჟემ გრძნობა იჩინა,
როგორც უბრალო მადანთ შორის ძვირფასმა თვალმა
და ეხლა იგი თვის საქციელს მწარედ დასტირის.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

დროა, გერტრუდა, რომ წავიდეთ. იგი აქედგან
გავგზავნოთ, ვიდრე მზე მთის წვერებს მიუალერსებს
და ამ საქმესაც მოვუაროთ, მოვაბოდიშოთ,
ვით ჩაგვაგონებს ჩვენი ჭკუა და ძლიერება.

(შემოდინ რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ო ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ).

აი, გილდენსტერნ; — მეგობრებო! სხვებიც მიიმხრეთ,
და ეხლავ წადით თქვენ ჰამლეტის მოსაძებნელად.
მას სიგიჟეში პოლონიუს შემოაკვდომია
და თავის დედის ოთახიდან იმისი გვამი
თან წაუღია. ნახეთ, ტკბილად ელაპარაკეთ
და მიასვენეთ იგი გვამიც ეკლესიაში.
გთხოვთ, დააჩქაროთ.

(გაღიან რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ).

აწ, გერტრუდა, უნდა შეეყაროთ,
ვინც გონიერნი გვეგულება საქმის მრჩეველნი,
ვაცნობოთ იმათ, თუ რა არის ჩვენი განზრახვა
და სამწუხარო ეს ამბავიც შევატყობინოთ.
იქნება, მაშინ ვერ მოგვწვდეს ჩვენ ცილისწამება,
რაიც სისინით დედამიწას გარშემო უვლის,
თავის ბედკრულ მსხვერპლს ჰგმირავს იგი გესლიან ისრით,
და როგორც ტყვია ზარბაზნისა, ნიშანში შიდის.

იქნება იგი მოხვდეს მხოლოდ უვნებელ ჰაერს.
წავიდეთ, სული მიშფოთავს და მეავადება.

ს უ რ ა თ ი II

მეორე ოთახი იქვე.

(შემოდის ჰამლეტ).

ჰამლეტ

ესლა საიმედო ადგილს არის.

როზენკრანც და სხვანი (გარედა)

ჰამლეტ, ბატონო ჰამლეტ!

ჰამლეტ

ჩემად! ვის უძახიან? ვინ მიძახის ჰამლეტს? აგერ აქ მო-
დიან.

(შემოდის როზენკრანც და გილდენსტერნი).

როზენკრანც

გვამი სად წაასვენეთ, ბატონო ჩემო?

ჰამლეტ

შეეურიე მიწას, რომელიც მას ნათესავად მოხვდება.

როზენკრანც

სწორედ გვიბრძანეთ, სად არის, რომ ეკლესიაში მივასვენ-
ნოთ.

ჰამლეტ

თქვენ ეგ ნუ გჯერათ.

როზენკრანც

რა ნუ გჯერა?

ჰამლეტ

ის, რომ ვითომ მე თქვენის საიდუმლოს შენახვა შემეძლოს
და ჩემისა კი არა. მერე ვინა მკითხამს ამას? — უბრალო ღრუ-
ბელი! რა პასუხი უნდა აღირსოს მას დიდის ხელმწიფის-
შვილმა?

როზენკრანც

ბატონო ჩემო, ღრუბელს მე მიწოდებთ?

ჰამლეტ

დიაღ, შენ გიწოდებ ღრუბელს, რომელიც შეისვამს ხელ-
მწიფის სახის-მეტყველებას, საჩუქრებს და უფლების ნაგლეჯს.
მაგრამ ბოლოს ამისთანა მოხელენი ხელმწიფისათვის მეტად
სასარგებლონი არიან: იგი ამათ მიიმუნევიტ პირის ერთ-ერთ
კუნჭულში ინახავს, ყველაზედ აღრე იღებს პირში და ყველა-
ზედ გვიან კი ჰყლაპავს. როდესაც დასჭირდება, ხელს მოგი-
ჭერთ, გამოგწურავთ, რაც შესმული გაქვთ, და ისევ მშრალ
ღრუბლად გადაგაქცევთ.

როზენკრანც

მე არ მესმის თქვენი ლაპარაკი, ხელმწიფისშვილო.

ჰამლეტ

მით უფრო კარგი: მოსწრებული სიტყვა რეგენის ყურს
ვერ გამოაღვიძებს.

როზენკრანც

ბატონო ჩემო, უნდა გვიბრძანოთ, გვამი სად არის და ხელ-
მწიფესთან წამოგვყვით.

ჰამლეტ

ხელმწიფეს გვამი თანა აქვს, მაგრამ ხელმწიფე კი გვამთან
არ არის. ხელმწიფე რაღაც არის.

როზენკრანც

როგორ თუ რაღაც?

ჰამლეტ

ანუ სრულიად არა არის-რა. წამიყვანე იმათთან, თვალხუ-
ჭობა მინდა ვითამაშო.

(გაღიან).

მეორე ოთახი იქვე.

(შემოდის ხ ე ლ მ წ ი ფ ე ა მ ა ლ ი თ).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

კაცი გავგზავნე ჰამლეტის და გვამის საძებნად. საშიში არის, თავისუფლად რომ დადის იგი, მაგრამ კანონის სრულ სიმკაცრით ვერ მოვეპყრობით: იგი თვის კერპად დაუსახავს უმეცარს ერსა, რომელიცა სჯის მხოლოდ თვლით და არა ჭკუით, რაიც არ იმჩნევს დამნაშავეს დანაშაულსა და თავის სასწორს აწონინებს მძიმედ მის სასჯელს. თუ გვსურს, რომ ყველა დავაწყნაროთ, დავაშოშმინოთ, ჩვენ ეს ხმა უნდა გავავრცელოთ, ვითომც ჰამლეტის აქედამ წასვლა მოხდა დიდის თათბირის შემდეგ. რა სნეულება განწირულსა სახეს მიიღებს, მის განკურნება ძალუძს მხოლოდ გამწირველ წამალს.

(შემოდის რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც).

რა ამბავს მეტყვით?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

ვერ გავტეხეთ, ჩემო ხელმწიფე, და გვამი თუ სად შეუნახავს, ვერ ვათქმევინეთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

თითონ სად არის?

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

გარეთ გახლავთ, ღარაჯის ხელში და იქ მიელის თქვენს ბრძანებას.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

აქ დაუძახეთ.

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

აბა, გილდენსტერნ, მოიყვანე მეფის წინაშე.

(შემოდია ჰ ა მ ლ ე ტ და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

სად არის, ჰამლეტ, პოლონიუს?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ვანშმად არის.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ვანშმად?

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაგრამ ის კი არა სჭამს, იმასა სჭამენ: პოლიტიკოსი მატლები შეკრებილან და ახლო მისხდომიან. თუ ჭამაზე მივარდებოდა საქმე, თქვენი ერთადერთი პატრონი და მბრძანებელი მატლია. ჩვენ სხვა ცხოველებს იმისთვის ვასუქებთ, რომ ჩვენ დაგვასუქონ და ჩვენ თითონ კი მატლებისათვის ვსუქდებით. მსუქანი ხელმწიფე და მჭლე გლახაკი ორივე მათი საქმელია, ეს მხოლოდ ორი თავია ერთსა და იმავე სუფრაზედ მისატანი. ყველას ბოლო ეს არის.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ოლონდაც, ოლონდაც!

ჰ ა მ ლ ე ტ

კაცს შეუძლიან თევზი დაიჭიროს იმისთანა ჭიკაყელათი, რომელსაც ხელმწიფის ხორცი უჭამია და სჭამოს თევზი, ამ ჭიკაყელათი გამაძლარი.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მაგითი მერე რა გინდა სთქვა?

ჰ ა მ ლ ე ტ

არაფერი, იმას გარდა, რომ მინდოდა მეჩვენებინა, ხელმწიფე გლახაკის ნაწლავებში როგორ დაძვრება.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

პოლონიუს სად არის?

ჰ ა მ ლ ე ტ

სამოთხეში. იქ გაგზავნეთ, მოსძებნონ, და თუ თქვენი შიკრიკი ვერ იპოვის, თქვენ თითონ სხვაგან მოსძებნეთ. ამ ერთ თვეში თუ ვერ იპოვით, მაშინ ცხვირით შიკანებთ კიბეზე, ღერეფნის ასავალთან.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე (ზოგიერთა მხლებლებს)
წადით და იქ მონახეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მოგიცდით, თქვენს მისვლამდის არსად არ წავა.

(გადიან რამდენიმე მხლებელნი).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ჰამლეტ, აქედამ შენ საჩქაროდ უნდა წახვიდე,
თორემ ამ საქმეს შეუძლიან რამ აგიტეხოს,
და ეს ამბავი მეტისმეტად გვაფიქრიანებს.
ვსწუხვართ, რომ ვსეთს განსაცდელსა გადაეკიდე.
მაშ მოემზადე წასასვლელად; ხომალდი გელის,
ქარიც საგზაო უბერავს და შენნი მხლებელნიც
სულ მზად არიან. ყველა გიწვევს ინგლისისაკენ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ინგლისისაკენ!

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

სწორედ, სწორედ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ძალიან კარგი.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

კარგი გვსურს ჩვენცა, თუ ჩვენს სურვილს თვალს დააკვირვებ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე ქერუბიმსა ვხედავ და ის ჰხედავს მაგ სურვილს.

კარგი, კმარა, უნდა ინგლისს წავიდე! მშვიდობით, ძვირფა-
სო დედაჩემო!

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ჰამლეტ, მე მოსიყვარულე მამა ვარ შენი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დედაჩემო-მეთქი. მამა და დედა ცოლქმარნი არიან და
ცოლქმარნი ერთს სისხლსა და ხორცს შეადგენენ. მაშ, მშვი-
დობით, დედაჩემო. — წავიდეთ ინგლისს.

(გადის).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

წაპყეთ ფეხდაფეხ, მიიტყუეთ გემზედ საჩქაროდ.
ნულარ აყოვნებთ, ამალამვე მსურს, მოვიშორო.
რაც კი გზისათვის საჭიროა, ყველა მზად არის.
გთხოვთ, დააჩქაროთ, ერთს წუთს აღარ დააგვიანოთ.
(გადიან რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ტ ე რ ნ).

შენ კი, ინგლისო, ჩემს წყალობას თუ იმჩნევ რადმე, —
და ვგონებ დანელთ ხმალმა ჩვენი ძალა გაცნობა,
რაკი ჭრილობა მისგან ჯერ არ ვაგმრთელებია
და ჩვენს ძლიერ ტახტს ხარკსაც აძლევ ქვეშევრდომულად —
შენ გულმხურვალედ მოეპყარ ჩვენს მაღალსა სურვილს,
რაც წარმოგზავნილს წერილებში გამოთქმულია
და სიკვდილს მიეც მყის ჰამლეტი. ასე მოიქეც,
თორემ ვით სენი გესლიანი გულზედ მკბენს იგი
და უნდა მიხსნა ამ სენისგან. მის სიკვდილამდე
გერავითარი სიხარული ვერ გამახარებს.

ს უ რ ა თ ი IV

მინდორი დანიაში.

(შემოდის ფ ო რ ტ ი ნ ბ რ ა ს ჯარით).

ფ ო რ ტ ი ნ ბ რ ა ს

წადი, იახელ, ასისთავო, დანიის მეფეს
და ჩემ მაგიერ მოწიწებით სალამი უძღვენ.
მოახსენე, რომ მე, ფორტინბრასს, მის სამეფოზედ
გავლა მწადიან, ვით დართული მაქვს მისგან ნება.
ხომ იცი, სადაც ვიქნებით ჩვენ და თუ სურს მათსა
დიდებულებას პირისპირად საქმის დაჭერა,
ჩვენ ვიახლებით მყისვე იმათ ჰატივსაცემლად.

ა ს ი ს თ ა ვ ი

ეხლავ მივდივარ.

ფორტინბრას (ჯარს)

თქვენც წამოდით ნელის ნაბიჯით.
(გადის თავის ჯარით და შემოდინა ჰამლეტ, როზენკრანც,
გილდენსტერნ და სხვანი).

ჰამლეტ

ბატონო ჩემო, გთხოვთ მიბრძანოთ, ეს რა ჯარია?

ასისტავი

ნორვეგიიდან გახლავს იგი.

ჰამლეტ

მერე, სად მიდის?

ასისტავი

იგი აპირობს დაიჭიროს პოლონთ ქვეყანა.

ჰამლეტ

ჯარს ვინ უფროსობს?

ასისტავი

ნორვეგთ მეფის ძმის-ძე, ფორტინბრას.

ჰამლეტ

სრულიად პოლონთ დაპყრობა სურს, თუ ნაწილისა?

ასისტავი

თუ სწორე ამბის გაგება გსურთ, ბატონო ჩემო, —
რასაც ჩვენ ვდავობთ, ფრიად მცირე კუნჭული არის,
იგი სახელის მეტს ჯერაფერს ვერავის შესძენს, —
მე ხუთს ოქროსაც არ მივცემდი მისს იჯარაში
და ამაზედ მეტს სარგებლობას, მგონი, ვერ ნახვენ
ვერც პოლონთ შფფე და ვერც მეფე ნორვეგიისა.

ჰამლეტ

თუ აგრე არის, ზომ ზავ ადგილს არც კი დაიცვენ.

ასისტავი

როგორ არ იცვენ, გაამაგრეს ჯარებით კიდეც.

ჰამლეტ

მაშ მავ უბრალო კამათობას ვერ ამყოფინებთ
ორი ათას კაცს და ოქროსაც თუნდ ოცი ათასს.

ეგ სიმდიდრის და მოსვენების ნაყოფი არის, —
იგი მუწუქად შიგნით გვამში რომ დაწყულდება,
გარედამ, თითქო უმიზეზოდ, ჰკლავს ადამიანს. —
გმადლობთ, ბატონო.

ა ს ი ს თ ა ვ ი

ღმერთი იყოს თქვენი მფარველი.
(ა ს ი ს თ ა ვ ი გაღის).

რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც

არ მობრძანდებით?

ჰ ა მ ლ ე ტ

თქვენ წინ წადით, მე მოგეწევით.

(გაღიან რ ო ზ ე ნ კ რ ა ნ ც და გ ი ლ დ ე ნ ს ჭ ე რ ნ).

თითქო ყოველი შემთხვევა მე თვალწინ მესახვის,
რომ დამაყვედროს, რად ვგვიანობ ჯავრისამოყრას...
რა არის კაცი, თუ იგი თვის კმაყოფილებას
ჰამას და ძილში ჰპოობს მხოლოდ? მხეცია, სხვა რა?
ვინც მოგვანიჭა ჭკვა-გონების შორს-მხედველობა,
ჩაგვახედვინა ჩვენს წარსულსა და მომავალში, —
ის არ მოგვცემდა ამ ღვთაებრივს ნიჭიერებას,
თუ სასარგებლოდ მოხმარებას ვერ შევიძლებდით.
მე ეს არ მესმის, მუდამ უქმად რისთვის ვიძახი:
„ეს საქმე უნდა შევასრულო“, როს ყველაფერი
შესასრულებლად ხელს მიმართავს: როგორც მიზეზი,
ისე გულისთქმა, ძლიერება, საშუალება.
მაშ რაღა მიშლის? პირუტყვეული თავმინებება,
თუ რაღაც ეჭვი სიმხდალისა, რაიცა ცდილობს
დასაწყისამდე ზედმიწევნით საქმის შეგნებას?
ამ ეჭვში მხოლოდ ერთი წილი ერგება ჭკუას
და სამი წილი ხომ სიჯაბნის ნაყოფი არის.
ქვეყნის ოდენნი მაგალითნი მე მაქეზებენ:
აი თუნდ იგი გაწყობილი, ძლიერი ჯარი,
თუნდ მის მოთავე, ახალგაზრდა, ნორჩი მთავარი,
რომელს სურვილი ღვთაებრივი სახელის პოვნის
უპირდაპირებს უხილავსა და საშიშ ხიფათს;
იგი არ ინდობს თვის არსებას სუსტსა და მოკვდავს,

და არ არიდებს ფუყე ჩალის ნაფასევისთვის
არც შიშს, არც სიკვდილს, არც მუხთალ ბედს დაუდგრომელსა,
სახელოვანი კაცი მარტო დიდს საქმეს არ სდევს,
იგი უბრალო საქმისთვისაც თავს გამოიღებს,
თუ შელახული არის იმის პატიოსნება.

მე რაღას ვდგავარ? ამ ძილიდამ რად არ მღვიძებს
ან მამის მოკვლა, ან შერცხვენა დედიჩემისა,
ან გონების სჯა, ან მღელვარე სისხლის დუდილი?
ხომ ვხედავ, ჩემდღ სამარცხვინოდ, რომ ამ ურცხვ ჯარს,
რაღაც ოცნების ნაყოფისა — სახელისათვის,
სასიკვდილოდა გაუწირავს თავისი თავი
და საფლავისკენ, როგორც საწოლს, მისწრაფება!
უნდა იბრძოლოს რაღაც მცირე მიწის გულისთვის,
რაიც მაჩხუბარ მეომართა ვერც კი დაიტევს
და არ იკმარებს მისთვის მკვდართა მისაბარებლად! —
ამ დღიდან ჩემ ფიქრს სისხლს გამოვრწყობ, ან მოვსპობ
სრულად.

(გადის).

ს უ რ ა თ ი V

ოთახი ციხე-დარბაზში. ელხინორა.

(შემოდინა დ ე დ ო ფ ა ლ ი და ჰ ო რ ა ც ი ო).

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

არ შემიძლიან, ეხლა იმას ვერაფერს ვეტყვი.

ჰ ო რ ა ც ი ო

აღარ გვეშვება, დედოფალო, სრულად შეშლილა
და რომ შეხედოთ, მეტისმეტად შეგებრალებათ.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მერე რა უნდა?

ჰ ო რ ა ც ი ო

თავის მამას იგონებს მხოლოდ.
ამბობს, ამ ქვეყნად ცბიერებამ დაიბუღაო,

კენესის, გულს იცემს, შფოთავს იგი მცირე მიზეზით, ეჭვიანობით ლაპარაკობს და მის სიტყვებში თუმც ნახევარზედ უაზროა და უმნიშვნელო, მაინც მსმენელნი აზრის პოვნას მათში ცდილობენ და განაგონსა უფერებენ თავიანთ ნაფიქრს. მართლაც, კაცს ძალუძს ოცნებითა წარმოიდგინოს, — მის სახის შეშლას, ხელის ქნევას აქვს რამე აზრი და იქნება რომ დიდ წყენასაც გადავეკიდოთ.

დ ე ღ ო ფ ა ლ ი

მართლა, სჯობიან, ვუთხრათ რამე, თორემ იქნება უმეცარ ხალხში საშიშარი. ხმები გავრცელდეს. უთხარ, მოვიდეს.

(ჰო რ ა ც ი ო გადის).

ეს ყოფილა ცოდვის ბუნება: შემთხვევა მცირე, უმნიშვნელო, ჩემს დატანჯულ სულს ჰგონია დიდის ხიფათისა წინამორბედი, და დაწაშაულს ეს სასჯელი ჰქონია ჭირად, რომ არ-გამხელის მორიდება თვითვე ამხილებს.

(შემოდინა ჰო რ ა ც ი ო და ო ფ ე ლ ი ა).

ო ფ ე ლ ი ა

სად ბრძანდება შვენიერი დედოფალი დანიისა?

დ ე ღ ო ფ ა ლ ი

როგორა ხარ, ჩემო ოფელია?

ო ფ ე ლ ი ა (მღერის)

„ქალო, ვით ვცნა შენი სატრფო,
მიტხარი, რა აქვს ნიშანი?
ყავარჯენი ხელთ უჭირავს,
ფეხთ აცვია ქალამანი“.

დ ე ღ ო ფ ა ლ ი

ვაი ჩვენი ბრალი! რას ნიშნავს, ჩემო ტკბილო ოფელია, ეგ სიმღერა?

ო ფ ე ლ ი ა

რაო, რა ბრძანეთ? გთხოვთ რომ ყური დაუგდოთ,
(მღერის)

„იგი მოკვდა და დამარხეს,
იგი მოკვდა, დამარხეს;
ფეხით დიდი ლოდი დასდევს,
და თავით მწვანე ხე დარგეს“.

ოჰ, ოჰ!

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

შვილო ოფელია...

ო ფ ე ლ ი ა

გთხოვთ, ყური დაუგდოთ. (მღერის)

„თოვლივით თეთრ სუდარაში...“

(შემოდის ხ ე ლ მ წ ი ფ ე).

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

შეხედეთ ერთი, ბატონო ჩემო, რა საშინელი სანახავია!

ო ფ ე ლ ი ა

„ჩვენ იგი გამოვახვიეთ;

ლამაზ ყვავილებით მოვრთეთ

და უხვად ცრემლი ვაფრქვიეთ“.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

როგორა ხარ, საყვარელო ოფელია?

ო ფ ე ლ ი ა

კარგად ვახლავართ, ღმერთმა მშვიდობა მოგცეთ. ისინი ამბობენ, ჭოტი მეპურეს ქალი არისო. ღმერთო ჩემო, ეს ვიცით, რა ვართ, და ის კი არ ვიცით, რა ვიქნებით. ღმერთმა ეგ სუფრა გიკურთხოთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

სულ თავის მამაზედ ჰფიქრობს.

ო ფ ე ლ ი ა

გთხოვთ, ამ ლაპარაკს თავი დავანებოთ და როცა ისინი გკითხავენ, ეს რას ნიშნავსო, აი რა პასუხი მიუგეთ:

„ხვალ ვალენტინას' დღე არის,

მე ვალენტინა ვიქნები,

დილას ადრე შენთან მოვალ

და შენს სარკმელთან დავდგები.“

ტანთ ჩაიცივავ, კარს გაუღებ,
მიიწვევ უმანკო ქალსა
და მანკიერს გაისტუმრებ
საბრალოს, თვალცრემლიანსა“.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ძვირფასო ოფელია!

ო ფ ე ლ ი ა

მართალს მოგახსენებთ; ფიცი რა საჭიროა. აი ეხლავ გავა-
თავებ:

„ზეცის ძალნო, კარგად ჰხედავთ
ყმაწვილკაცთა შერცხვენასა!
ყმაწვილქალნო, ნულარ მისდევთ
იმათ მომხიბვლელ ენასა.

ქალმა უთხრა: აკი ცოლად
მპირდებოდი შერთვასაო.

— გვერდით რომ არ დამწოლოდი,
არ გავტეხდი სიტყვასაო“.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

დიდი ხანია, რაც ამ ყოფაშია?

ო ფ ე ლ ი ა

იმედი მაქვს, ყველაფერს კარგი ბოლო მოსდევს. უნდა მო-
ვითმინო; მაგრამ მე ტირილის მეტი არა დამრჩენია-რა. ის ხომ
ცივს სამარეში ჩააწვინეს. ჩემი ძმა შეიტყობს ამ ამბავს. გმად-
ლობთ კეთილი რჩევისათვის. აბა, სად არის ჩემი ეტლი? მშვი-
დობით, ქალებო; ღამე მშვიდობისა, ჩემნო ძვირფასნო, ღამე
მშვიდობისა, ღამე მშვიდობისა.

(გადის).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

უკან გაჰყევით და თვალყური გეჭიროთ მასზედ.

(ჰო რ ა ც ი ო გადის)

ეგ გესლი არის უდიდესის სატანჯველისა, —
ჭკუა-გონება მამის სიკვდილს წაურთმევია.
ჰხედავ, გერტრუდა, მწუხნარება კაცის გულს როგორ
რაზმად დაწყობილ ჯარივითა მოეჯარება

და არა მარტოდ, ვით ჯაშუში, მალეით მოსული.
 ჯერ ხომ მაგისი მამა მოჰკლეს, მერე ჰამლეტიც
 თვითონვე თვისის განძევის მიზეზი გახდა.
 პოლონიუსის მოკვლამ კიდევ უბრალო ხალხი
 მეტიმეტადა აამღვრია, აამღვარა
 და საშიშ ჭორებს მითქმა-მოთქმით ავრცელებს იგი, —
 ჩვენც ცუდად ვქმენით, რომ ფარულად დავამარხვინეთ.
 ოფელიაც ის აღარ არის, რაც უწინ იყო,
 თავის გონებას გაეყარა, და უგონებოდ
 ხომ სურათნი ვართ, ანუ უფრო მხეცნი, პირუტყვნი;
 ბოლოს ეს უდრის ყოველს ამას, რაც ჩამოვთვალე,
 რომ საფრანგეთით იმისი ძმა ჩუმად მოსულა,
 გაცობულა, ეს ამბები რომ გაუგია
 და შავს ფიქრებში, ვით ღრუბელში, გამოხვეულა.
 ჩამგონებლნი, რა თქმა უნდა, არ მოაკლდება;
 ესენი ლაერტს ყურში მამის მოკვლის შესახებ
 გესლიან ამბებს ჩააწვეთენ, გულს მოუწამლვენ,
 და როდესაც კი დამნაშავე მათ დასჭირდებათ,
 დასაჯერია უფრო, რომ ჩვენ დაგვასახელონ.
 ჰოი, გერტრუდა, სასიკვდილოდ რამდენჯონს მგმირავს
 მე ეს ამბავი, ვით მანქანა ჯოჯოხეთისა.

(გარეთ ხმაურობა. შემოდის ერთი მხლებელი.)

დ ე ღ ო ფ ა ლ ი

ეს ხმაურობა რასა ნიშნავს?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

აქ დაუძახეთ

ჩქარა ჩემ მცველთა და უთხარით კარს უდარაჯონ.
 რა ამბავია?

მ ხ ლ ე ბ ე ლ ი

თავს უშველეთ, ჩემო ხელმწიფევ!

თვით ოკეანე, ოდეს იგი კიდეთ გადახეთქს,
 არ მუსრავს ისეთ სისწრაფითა ნაპირის მინდვრებს,
 როგორც ლაერტი მრისხანებით, გამძვინვარებით
 თქვენთ მსლებელთ პირქვე ამხობს, ახლის ერთი-ერომანეთს.
 ხალხი უწოდებს იმას ბატონს, თავის ხელმწიფეს,

და თითქო ეხლა იწყებოდეს ქვეყნის ტრიალი,
დავიწყებოდეთ ჩვეულება ძველი და წმიდა,
რაც აძლევს კაცის სიტყვას ძალას და მნიშვნელობას, —
ჰყვირიან: „ლაერტ, ლაერტ იყოს ჩვენი ხელმწიფე!“
ქუდების სროლა, ცხარე ტაში ერთვის კიჟინას
და ადის ზეცას ეს ხმა: „ლაერტ იყოს ხელმწიფედ!“

დ ე ღ ო ფ ა ლ ი

ჰხედავ, როგორის სიხარულით მისდევენ ცრუ კვალს! —
დანაის ძაღლნო, ნუ ჰყეფთ, სწორე გზა გაიგენით.
(ხმაურობა უფრო ახლო მოისმის, შემოდის ლ ა ე რ ტ შეჭურვილი.
დანელნი უკან მოსდევენ).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

კარებს ამტვრევენ.

ლ ა ე რ ტ

აქ ნუ მოხვალთ. — მეფე სად არის?

ხ ა ლ ხ ი

ჩვენც მანდ შეგვიშვით.

ლ ა ე რ ტ

დამაცადეთ.

ხ ა ლ ხ ი

კარგი, მოვიცდით.

ლ ა ე რ ტ

მადლობელი ვარ, გადით და კარს უკან დადევით.

(ხალხი გავა)

საზიზღო მეფევე, დამიბრუნე მე მამაჩემი!

დ ე ღ ო ფ ა ლ ი

დამშვიდდი, ლაერტ.

ლ ა ე რ ტ

ერთი წვეთიც ჩემის სისხლისა
რომ მშვიდი იყოს, ჩემს ბუშობას დაამტკიცებდა,
შეურაცხყოფდა მამაჩემსა და თვით დედაჩემს
უმანკო უზბლზედ დასვამდა გარყვნილების დაღს.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

რა მიზეზია, ლაერტ, ეგრე აღბორგებულხარ? —
გერტრუდავ, თავი დაანებე; ჩვენთვის ნუ შიშობ,
მეფეს ისეთი ღვთაებრივი მადლი იფარავს,
რომ ლალატს მარტო შორით ძალუძს იმის შეხედვა,
ახლო კი საქმეს ვერ უფერებს თავის განზრახვას. —
მითხარ, რადა ხარ, ლაერტ, ეგრე აღელვებულნი? —
დაეხსენ-მეთქი, ოჰ, გერტრუდა. — სთქვი და ყურს გიგდებ.

ლ ა ე რ ტ

სად არის-მეთქი მამაჩემი?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ვარდაიცვალა.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მაგისი ბრალი არ ყოფილა.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

დაეხსენ, მკითხოს.

ლ ა ე რ ტ

მერე რამ მოჰკლა? მე თქვენ მაგით ვერ მომატყუებთ.
რად მინდა ფიცი, ანუ გრძნობა ქვეშევრდომული!
ეშმაკებსაც კი წაუღიათ და ღრმა ჯურღმულში
დევ, ჩავარდეს სინიდისიც და მორიდებაც.
არ გავეჭვებ მე დაწყევლას თუნდ საუკუნოს,
არად ჩავაგდებ სააქაოს და საიქიოს,
და რაც მომივა, მომივიდეს. მაგრამ ეს კია,
რომ მამიჩემის სიკვდილს მალე გადვუნდი მკვლელსა.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მერე ვინ გიშლის?

ლ ა ე რ ტ

ცისქვეშეთს არ შევეპოები

და ისე ვიხმარ ამ ჩემს მცირე ღონე-შეძლებას,
რომ ღიდსა საქმეს მოვიქმედებ მის შემწეობით.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ლაერტ, შენ გინდა, რომ შეიტყო სწორე ამბავი
ძვირფასის მამის სიკვდილისა, მაგრამ ეს მითხარ,

განა ვსურს, ყველას შური აგო, ავსაც და კარგსაც
და მტერ-მოყვარე ერთმანეთში არ ვაარჩიო?

ლ ა ე რ ტ

მარტო მტერს ვდეენი...

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

არ გინდა კი, იპოვო იგი?

ლ ა ე რ ტ

და მეგობრებსა აქ, ამ მკერდზედ მაგრად მივიკრავ,
მზა ვარ, ვაწოვო ჩემი სისხლი, მით გამოვკვებო,
როგორც ერთგული ვარხვი თავის ბარტყებსა ჰკვებავს.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

შენ ეხლა ისე ლაპარაკობ, როგორც შეჰფერის
მაშიშენის შვილს, როგორც დიდკაცს, კეთილად აღზრდილს.
დღის წათვლით ცხადი უნდა იყოს ეს შენთვის,
რომ იმსიკდილში უბრალო ვარ, წილი არ მიდევს
გარდა უზომო, ფრიად საგრძნობ, მწუხარებისა.

ხ ა ლ ხ ი (გარედამ)

გზა, გზამიქცით!

ლ ა ე რ ტ

რას ჰყვირიან, რა ამბავია?

(წემოდის ოფელია, უცნაურად მორთული ჩალათი და ყვავილებით).
ოჰ, ცეცხლის ალო, გამომიშრე სრულად გონება,
შენც, ცხარე ცრემლო, ეგ სიმლაშე გაიშვიდკეცე
და ამომიწეი ამ თვალთავან გრძნობა და ხედვა.
ზეცასა ვფიცავ, მე გადვუხდი შენს ჰკვაზედ-შემშლელს,
წონით ზიჯებ, ვიდრე სასწორს ძალზედ არ დავხრი.
მაისის ფარდო, ოფელია, ძვირფასო დაო!
ტკბილო, უმანკო! ჰოი, ზეცავ, ყმაწვილის ქალის
ჰკუა-გონება განა ისე წარმავალია,
როგორც სოცოცხლე მოხუცებულ ადამიანის?!
ნამდვილ სიყვარულს ეს სცოდნია: იგი თვის საგანს,
რაც უფეთსი გააჩნია, უკან აღევნებს.

ო ფ ე ლ ი ა

„კუბოს-მდებარე მიჰქონდათ
პირ-ბადე გადახდილიო,
სამარეში რომ ჩაუშვეს,
მოვრთეთ კვნესა-ტირილიო...“
მშვიდობით, ჩემო მტრედო!

ლ ა ე რ ტ

შენი ჭკუა რომ შეგრჩენოდა და გექადაგნა
შურისძიება, — ვერ გასჭრიდა ეგრე ძლიერად.

ო ფ ე ლ ი ა

უნდა ასე იმღეროთ:
„ქვეით, ქვეით, სამარეში ჩაიხმეთ იგი...“
ოჰ, როგორ მოუხდება ამ ლექსს ჯარას-ტრიალი. ის მატყუ-
არა მოურავია, თავის ბატონის ქალი შეაცდინა და გააპარა.

ლ ა ე რ ტ

ეს უაზრო ლაპარაკი აზრიანსა სჯობს.

ო ფ ე ლ ი ა

აი საკმელას-ბალახი: ეს ნიშნავს, არ დამივიწყო. გთხოვ,
ჩემო საყვარელო, არ დამივიწყო. აგერ კიდევ ქვეყნის-გულა,
გულიდამ არ ამომიღო.

ლ ა ე რ ტ

გიჟია, მაგრამ სიგიჟეშიაც ჭკუა შერჩენია, სულ დავიწყე-
ბასა და მოგონებაზედ ჰფიქრობს.

ო ფ ე ლ ი ა

აი კამა შენთვის და ღიღილოები. აი შენთვისვე მარიამ-
საკმელა; ცოტა მეც დამრჩა... შეიძლება ამას ღვთისმშობლის
ყვავილი დავუძახოთ... შენ გაგახარებს ამის ტარება და მე კი...
მე საკმელად უნდა ვუკმეო. აგერ გულისაბა... მინდოდა იაც
მომეცა, მაგრამ სულ-ერთიანად დაჭკნა, როცა მოკვდა მამაჩე-
მი... ამბობენ, კეთილი ბოლო ჰქონდაო.

(მღერის)

„რობინ, ჩემო სიხარულო,
ჩემო კარგო, თვალისჩინო...“

ლ ა ე რ ტ

სევდას და დარდსა, მწარე ტანჯვას, თვით ჯოჯოხეთსა
იგი სახეს სდებს საამოსა და საკეთილოს.

ო ფ ე ლ ი ა (მღერის)

„მაშ არ მოვა თავის დღეში?
თავის დღეში აღარ მოვა?
წავიდა და გაჰქრა,
სამარეში ჩაძვრა,
თავის დღეში აღარ მოვა!
თმა ჰქონდა თითქო დართული,
წავიდა ის შორსა,
გზას ძნელს, არა-სწორსა,
დაილოცოს იმის სული!“

და ყველა ქრისტიანის სული! ჩემი ლოცვა ეს არის.
ღმერთი იყოს თქვენი მწყალობელი.

(გადის).

ლ ა ე რ ტ

ღმერთო, ჰხედავ კი ამ ამბავსა?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

უნდა გაგიყო,
ლაერტ, ეგ ტანჯვა. შენ ხომ ამის უარს ვერ მეტყვი.
შეჰყარე, ვინც რომ გაგებული. მეგობარი გყავს
და მე და შენი საქმე იმათ გავასჯეინოთ;
თუკი დარწმუნდენ, რომ რაშიმე გარეული ვარ,
ანუ პირდაპირ, ანუ მრუდე, მოხვეულის გზით, —
შენ ხელთა მოგცემთ საზღაურად ჩვენ ყოველსავე,
რაც გვაბადია: ჩვენს სამეფოს, გვირგვინს, სიცოცხლეს.
და თუ გამტყუნდი, მოთმინება სასჯელად გქონდეს
და ერთად ვცადოთ, მოვუპოვოთ შენს სულს მშვიდობა.

ლ ა ე რ ტ

მე თანახმა ვარ. უცნაური მისი სიკვდილი,
ჩუმად დამარხვა უხმლოდა და უსამკაულოდ,
აუგებლობა დიდებულთა შესაფერ წესის, —

ესე ყოველი ცად ღალადებს და მეც მაქეზებს,
რომ ანგარიში მოვიტხოვო.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ძალიან კარგი;

და რომელიც კი ბრალეული აღმოჩნდეს, იმას
სამართლის ცელი, დეე, მოხვდეს. წამოდი ჩემთან.
(გაღიან).

ს უ რ ა ტ ი VI

მეორე ოთახი იქვე.

(შემოდინან ჰორაციო და მსახური).

ჰორაციო

ვის უნდა ჩემთან ლაპარაკი?

მსახური

მეზღვეურებსა.

ასე მითხრეს, რომ წერილებიც ჰქონიათ თქვენთან.

ჰორაციო

შემოიყვანე.

(მსახური გაღის)

მე წერილი სიღამ მომივა,

ანუ რომელი მომიგონებს, თუ არ ჰამლეტი?

(შემოდინან მეზღვეურნი).

პირველი მეზღვეური

ბატონო ჩემო, ღმერთი იყოს თქვენი მწყალობელი.

ჰორაციო

ავრეთვე უენიც.

პირველი მეზღვეური

იყავნ ნება მისი. — აი, ბატონო, თქვენთან ერთი წერილი გახ-
ლავთ. ეს ინგლისში გაგზავნილმა ელჩმა მოგართვათ, თუ თქვენ
მართლა, როგორც მითხრეს, ჰორაციო ბრძანდებით.

„ჰორაციო, როცა ეს წერილი გადაათვალიერო, ისე მოახერხე, რომ ამ მეზღვეურთ ხელმწიფე უჩვენო, — წერილები აქვთ იმასთანაც. ჩვენ ჯერ ორი დღე არ გვევლო ზღვაზედ, როცა უეცრად გამოგვიდგა მეკობართა გემი, მთლად საომრად შეჭურვილი. რაკი მეტად ნელა მივცურავდით, სხვა გზა არ იყო, უნდა ძალად გვემამაცნა და გვებრძოლა. შეტაკების დროს მე იმათს გემზე აგვარდი. მაშინვე მოშორდენ ჩვენს გემს და მარტო მე შევრჩი ტყვედ ხელში. ძალიან ზრდილობიანად მომექცენ ეს ავაზაკები; მაგრამ კარგად იცოდენ, რასაც სჩადიოდენ, — იცოდენ, რომ გადაუხდელს არ დავტოვებდი. ჩემგან გამოგზავნილი წერილები უეჭველად ხელმწიფისათვის ჩააბარებინე და მაშინვე ჩემთან წამოდი ისეთსავე სიჩქარით, რა სიჩქარითაც სიკვდილს გაექცეოდი. მე ისეთი სიტყვები მაქვს შენთვის სათქმელი, რომ ყურებში თითს დაიცობ, თუმცა სიტყვები შორს მოვლენ თვით მათ შინაარსთან. ეს კაცებივე მოგიყვანენ ჩემთან. როზენკრანც და გილდენსტერნ ინგლისისკენ წავიდენ. იმათზედაც ბევრი რამა მაქვს შენთვის სათქმელი. მშვიდობით.

შენი და საუკუნოდ შენად საგულებელი ჰამლეტ“.

წამო, გაჩვენებთ, ეგ წერილნი სად მიიტანოთ და თქვენსა საქმეს საჩქაროზედ ბოლო მოუღეთ. — უნდა წამიძღვეთ მასთან, ვინც რომ აქ გამოგზავნათ.
(გალიან).

ს უ რ ა თ ი VII

სხვა ოთახი იმავე ციხე-დარბაზში.

(შემოდიან ხელმწიფე და ლაერტი).

ხელმწიფე

ეხლა ხომ უნდა გრწამდეს ჩემი უბრალოება და მიგულებდენ შენს განუყრელ, ერთგულ მეგობრად.

რაკი დარწმუნდი, გაიგონე შენის ყურითვე,
რომ მამიშენის მკვლელი სიკვდილს მეც მიპირებდა.

ლ ა ე რ ტ

ცხადია ეხლა, მაგრამ ერთი ესეც მიბრძანეთ,
რად არ მიაგეთ ამ საზარელ ბოროტებისთვის
სამაგიერო დამნაშავეს? ყველა გიწვევდათ,
რომ დაგესაჯათ: როგორც სიბრძნე და ძლიერება,
ისე საკუთარ თქვენის ტახტის უშიშროება.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ორი მიზეზი ხელს მიშლიდა. ამ მიზეზთ შერთვის
იქნება კიდევ მნიშვნელობა არა ჰქონდეთ-რა,
ჩემთვის კი დიდის ყურადღების ღირსნი არიან:
ჯერ ეს რომ დედას უყვარს იგი სულზედ უტკბესად
და ჩემსა სულსა და სიცოცხლეს მეუღლე ჩემი
ისეთის მჭიდრო კავშირითა დაუკავშირდა,
რომ ვით ვარსკვლავი ვერ იძვრის თვის სფერის გარეშე,
ისე უმისოდ სიცოცხლე მე არ შემიძლიან —
არ ვიცი, ეს ბედს დავაბრალო, თუ უბედობას.
კიდევ საქვეყნოდ ვერ დავსაჯე იმა მიზეზით,
რომ დაბალ ხალხსა უყვარს იგი გარდამეტებით,
სიყვარულითა თვისით ჰფარავს ერთგულად მის ბრალს
და წყაროს მზგავსად, რაც ბრწყინვალედ აქვავებს ხესა,
მის ბორკილთ განდის სამკაულად, სადიდებელად.
ჩემნი ისარნი ვერ დასძლევენ ამ ქარიშხალსა
და მის მაგივრად, რომ მივიდენ დანიშნულ მიზანს,
უკანვე ჩემდა გასაგმირად მოისწრაფებენ.

ლ ა ე რ ტ

მაშ აგრე! უნდა დავკარგო მე სულდიდი მამა,
უნდა ვხედავდე განწირულსა საყვარელს დასაც?
დასა, რომელსაც, — თუ წარსულის ქების ნება გვაქვს, —
ტოლს ვერ ვუპოვით ღირსებითა ამ მიწის ზურგზედ...
მაგრამ მე მალე დამიდგება დღე გარდახდისა!

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ნუ შესწუხდები, ნუ გაიტეხ მაგითი ძილსა;
იქნება ჰფიქრობ, ვითომც ვიყოთ ჩვენ შედგენილნი

ისეთის უფხო და უგრძობელ ნივთიერებით,
რომ წვერზედ ხელი ჩვენსა მტერსა წავავლებინოთ
და ჩავთვალოთ ეს თავხედობა დროს-გატარებად?
სხვასაც გაიგებ მალე კიდევ. მე მამაშენი
მიყვარდა ფრიად და არა გვძულს არც ჩვენი თავი...
მგონია, მიხვდი, რასაც ვამბობ. —

(შემოდის შ ი კ რ ი კ ი)

რა ამბავს იტყვი?

შ ი კ რ ი კ ი

ჰამლეტს, მეფეო, წერილები მოუერთმევია,
ერთი საკუთრივ თქვენთვის, ერთიც ღედოფლისათვის.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

რას ამბობ, ჰამლეტს წერილები?!. ვინ მოიტანა?

შ ი კ რ ი კ ი

მეზღვაურები გახლავანო, თუმც არ მინახავს.
ეგ მე კლავდიომ გადმომცა, მას გამოერთმია.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

შენც შეგიძლიან, მოისმინო. — კარგია, წადი.

(შ ი კ რ ი კ ი გადის).

(ჰკითხულობს) „მალალო და ძლიერო ხელმწიფეო. უნდა გაცნობოთ, რომ თქვენს სახელმწიფოში შიშველი გადმომსვეს. ხვალ უნდა ვითხოვო ნება თქვენის დიდებულების თვალთა ხილვისა. მაშინ მოგთხოვთ ჯერ მოტევენას და მასუკან მოგახსენებთ მიზეზს ასე საჩქაროდ და უეცრად დაბრუნებისას.

ჰამლეტ“.

ეს რასა ნიშნავს, მერე სხვებიც უკან დაბრუნდენ,
თუ ყველა ესე სამაცდუროდ მოუგონიათ?

ლ ა ე რ ტ

ხელზედ ვერ იცნობთ?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ეს ჰამლეტის ნაწერი არის.

დახე ამ სიტყვას და მიწერილს: „შიშველი“, „მარტო“.
რას მირჩევ, რა ვქნა?

ლ ა ე რ ტ

მეც, ბატონო, არა მესმის-რა.

დღე, მოვიდეს, ეგ მაღამოდ ეცხება ჩემ გულს,
მიმსუბუქდება სულის ტანჯვა, რაკი შევიძლებ
მაღე ამ სიტყვათ პირში მიხლას: „შენ მოჰკალ იგი!“

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

თუ ეს ამბავი მართალია, — ვეჭობ კი ფრიად, —
მაგრამ არ ვიცი, მამ ტყუილს ვინ მოიგონებდა? —
ხომ ნებას მაძლევ, გიწინამძღვრო?

ლ ა ე რ ტ

როგორცა გსურდეთ,
ოღონდ ჩვენ შორის მშვიდობას კი ნუ ჩამოაგდებთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

შენის სულისთვის მსურს მშვიდობა. — თუ დაბრუნდება
და უარს იტყვის სხვა ქვეყნებში კვალად წასვლისას,
მოფიქრებული მაქვს ერთი რამ ხიფათი მისთვის, —
იგი ამ ხიფათს უსიკვდილოდ ვერ გადურჩება
და ეს სიკვდილი ეჭვს და კიცხვას არ გამოიწვევს, —
თვით დედამისი დააბრალებს მხოლოდ შემთხვევას.

ლ ა ე რ ტ

მე მზა გახლავართ, მაგ საქმეში მოგყვეთ, ხელმწიფევი,
მით უფრო დიდის სურვილითა, თუ მოახერხებთ
და მე მომანდობთ იმის მოკვლას.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ძალიან კარგი. —

მას აქეთ, რაც შენ მოგზაურობ უცხო ქვეყნებში,
ხშირად უქიათ, ჰამლეტისა თანადასწრებით,
შენი სიმარჯვე ერთ საგანში; სხვა შენს ღირსებას
ჰამლეტის გულში არ აღუძრავს ისეთი შური,
როგორც ამ ნიჰსა, ჩემის აზრით, არად-ჩასაგდებს.

ლ ა ე რ ტ

რა ნიჰსა ბრძანებთ, ხელმწიფევი?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ეგ ყვავილია,
ახალგაზრდობის ნიჭთა შორის უქმად ბრწყინვალე,
თუმცა საჭირო არის იგი. ყმაწვილთა კაცთა
აყვავებული სამკაული ისე შეჭფერით,
ვით დარბაისელთ, სუსტთა მოხუცთ თალხი და მძიმე.
ორი თვის წინად საფრანგეთით აქ იყო ერთი
ნორმანდიელი. უნდა გითხრა, მე ვიცნობ ფრანგებს;
მათ წინააღმდეგ მიომნია; ვიცი, მხედარნი
კარგნი არიან, მაგრამ იგი სრულად სხვა იყო.
იტყოდნი, ანუ გრძნება აქესო, ან ბავშვობიდან
უნაგირზედა აღზრდილათ. იგი თავის ცხენს
ისე საკვირვლად, გულმომტაცად ათამაშებდა,
თითქო ბუნება ერთი აქვთო, ერთი სისხლ-ხორცი.
იმდენ სიმარჯვეს, იმდენ ხერხს მე ვით მოვიაზრებ,
რამდენსაც საქმით ასრულებდა იგი ჩვენ თვალწინ.

ლ ა ე რ ტ

ნორმანდიელი გახლდათ იგი?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ნორმანდიელი.

ლ ა ე რ ტ

უთუოდ ლამორდ იქნებოდა.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ის იყო სწორედ.

ლ ა ე რ ტ

ვიცნობ მე კარგად; თავის ხალხის თვალია იგი.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

შენი ამბავი მან გვიამბო: ფრიად გაქებდა,
აქებდა შენსა ხელოვნებას, ხმალში სიმარჯვეს,
მეტადრე უფრო აკვირვებდა დაშნის ხმარება.
სთქვა: ჩინებული სანახავი იქნება მეტად,
თუ ვინმე შესძლებს და მას ხმალში გაუსწორდება.
ჩემ ქვეყანაში ვინც გაპბედავს მასთან ცილობას,
თვალთ უბნელდება და ესპობა მოძრაობათ.

ჰამლეტს ამ ამბით შურის გესლი გულს ჩაებულა და ღმერთსა სთხოვდა მალე შენსა დაბრუნებასა, რომ შენზედ თავის ხმლის სიმარჯვე გამოეცადა. ამას რად ვამბობ, ხომ მიმიხვდი?

ლ ა ე რ ტ

ვერა, ბატონო.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ლაერთ, ეს მითხარ, მამაშენი მართლა გიყვარდა, თუ ჰგავხარ სურათს მწუხარების გამომხატველსა, მაგრამ უგულოს?

ლ ა ე რ ტ

მაგას, აბა, როგორა მკითხავთ!

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

არა იმისთვის, შენს სიყვარულს ვითომ ვეჭვობდე, მაგრამ ეს ვიცი, სიყვარული დროს ნაყოფია და მას ამტკიცებს მაგალითიც, გამოცდილებაც, რომ დრო ასუსტებს მისგან ნაკვესს ცეცხლს და ნაპერწკალს. თვით სიყვარულის ალში არის პატრუქი, ნამწვი, რაიც სპობს იმის ბრწყინვალეობას, მის ძლიერებას. ვერას ვუწოდებთ გამუდმებით თანაბრად კარგსა, რადგან სიკეთეს მოსპობს ხშირად მისივე ჭარბობა. რაკი საქმესა რომელსამე გულს განვიზრახავთ, მაშინვე უნდა შევასრულოთ; თორემ განზრახვა ანუ უქმდება, ან იმდენგზის სახესა ცვლილობს, რამდენს ენასაც, ხელს, შემთხვევას იგი შეხვდება. მაშინ სურვილი ეგვანება მხარჯავ კაცთ ოხვრას და უფრო მეტი ვნება მოაქვს შემსუბუქებით. სჯობს, ეხლა ისევ დავუბრუნდეთ ჩვენს სატკივარსა: ჰამლეტ აქ მოდის, აბა, მითხარ, რას მოიქმედებ, რით დაამტკიცებ, რომ შენ მართლა არა თუ სიტყვით, საქმიტაც სწორედ მამიშენის ღირსი შვილი ხარ?

ლ ა ე რ ტ

ეკლესიაში რომ გამექცეს, იქაც კი მოვკლავ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

წმიდა-წმიდათაც ვერ დაიცეავს მართლაც კაცის-მკვლელს და შურისგებას ხომ საზღვრები არ უნდა ჰქონდეს. — ლაერთ, თუ მისი მოკვლა გასურს შენ, ნუ ეჩვენები და როცა ჰამლეტ, დაბრუნების შემდეგ, შეიტყობს შენს აქ მოსვლასაც, ჩვენ დაგიწყებთ უზომო ქებას და ერთიორად, რაც ფრანგმა სთქვა, გავაზვიადებთ. მასუკან ერთად შეგყრით ხმალში გამოსაცდელად და ნაძლევს დავდებთ, თუ რომელი რომელს აჯობებს ის ეშმაკობას მოკლებული, მიმნდობი არის და არ გასინჯავს კარგად დაშნებს. შენ კი, თუ იხმარ ცოტაოდენ ხერხს, იმისთანა დაშნას აირჩევ, რომელიც განგებ არ იქნება დაჩლუნგებული და ერთის დაკვრით გადაუხდი მამის მოკვლისთვის.

ლ ა ე რ ტ

მე თანახმა ვარ და რომ უფრო ადვილად შევძლო ამა განზრახვის შესრულება, მოვიშველიებ ერთგვარ საცხებელს, — ის მომყიდა ქუჩის ექიმმა, — დანა ოდნავ რომ იმ საცხებელს ამოაწებოთ და სისხლს შეეხოთ მერე იმით, მის განკურნებას ვერა წამალი ვეღარ შესძლებს, თუნდ რომ ცისქვეშეთ რაც სამკურნალო ბალახია, ერთადა სცადოთ. იმით შეხება და სიკვდილი ერთი იქნება. მე ჩემსა დაშნას ზედ წაუუსვამ სწორედ ამ შხამსა და თუ გავკაწრე, უსიკვდილოდ ვერ გადამრჩება.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ჩვენ ესე საქმე კარგად უნდა ავწონ-დავწონოთ, მხედველობაში მივიღოთ დროც, გარემოებაც და თუ იმედი არა გვაქვს-რა, ან საიდუმლოს უხერხულობით გავამჟღავნებთ, სჯობს, არ დავიწყოთ. ანუ დაგებულს ესრეთ მახეს სხვაც მიგაყოლოთ და ვცადოთ იგი, თუ პირველი არ გამოგვადგა. აბა, ვიფიქროთ... დამაცადე... თქვენს სიმარჯვეზედ ჩვენ დიდის ამბით ერთმანეთში ნაძლევსაც დავდებთ... კარგად მივაგენ: მამ ეცადე, ცხარედ იბრძოლო

და ამ ბრძოლის და სიციხარის დროს რომ მოგწყურდებათ,
ის ხომ მოითხოვს სასმელს რასმე... მეც მზად ვიქნები
და მივაწოდებ სავსე ჭიქას... ოღონდ ამ ჭიქას
როგორმე ტუჩი დააკაროს... მორჩა, გათავდა.
ჩვენი განზრახვა შესრულდება, თუნდ შენი დაშნა
შხამით ნამზადი აიცილინოს. — ჩუმაღ, მოიცა...

(შემოდის დ ე ლ ო ფ ა ლ ი)

რა ამბავია, დედოფალო, ვინა ხმაურობს?

დ ე ლ ო ფ ა ლ ი

ერთი მეორეს მწუხარება ფეხდაფეხ მოსდევს:
ლაერთ, შენი და, ოფელია, წყალში დაიღრჩო.

ლ ა ე რ ტ

რაო, დაიღრჩო?... ოჰ, საღ, როგორ?!

დ ე ლ ო ფ ა ლ ი

მდინარის პირად

ერთი ტირიფი დგას მკრთალ ფოთოლთ წყალში მჩინარე;
იქ მისულიყო ოფელია და მოეგროვა
ჭინჭარ-ყაყაჩო, გულისაბა, ჭრელი ბალახი,
რომელსაც მწყემსნი ენამეტნი ცუდს სახელს სდებენ
და ჩვენნი მორცხენი სოფლის ქალნი უხმობენ ჯიკას.
დაუწნავს მათგან გვირგვინები სხვადასხვა ფერი,
ასულა ხეზედ, იქ ნდომია მათ დაკიდება,
მაგრამ უეცრად მოტეხილა ბედკრული ხის შტო
და ოფელიაც ყვავილებით თან ჩაჰყოლია.
წყალზედ სამოსი გარდაშლია, არ ჩაუძირავს,
და სირინოზის მზგავსად იგი ძველსა სიმღერებს,
თვის ბედშაობის უგრძნობელი, ამბობდა თურმე; —
იგი ჰგავდაო წყალში აღზრდილს მდინარის შვილსა,
მაგრამ როდესაც გაქდენთია ტანთ-სამკაული,
საცოდავს უცბად შესწყვეტია ტკბილი გალობა
და შლამიანს ფსკერს მიუზიდავს უსულო გვამი.

ლ ა ე რ ტ

ნუთუ დაიღრჩო და საშველი არა არის-რა?!

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მკვდარია იგი.

ლ ა ე რ ტ

ოფელია, წყალმა გიმსხვერბლა, —
 რა საჭიროა კიდევ ჩემი წყალწყალა ცრემლი?!
 მაგრამ ბუნება ეს ყოფილა და ჩვეულებას
 იგი თავისას ვერ გადავა. დეე, გამკიცხონ!
 რაკი დავაფრქვევ ამ ცრემლთ, კიდევ გავვაჟაკადები.
 მშვიდობით, მეფეე; თვალის წყალს რომ არ გაენელა,
 გულით სახმილებრ მწვავესა სიტყვებს ამოვანთხევდი.
 (გადის).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

გავყვეთ, გერტრუდავ, ძლივს რაგვარ ცდით დავაშოშმინე
 და ვშიშობ კიდევ, ამ ამბავმა არ ააღლეგოს.
 (გადიან).

მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა მ ე ს უ თ ი ე

ს უ რ ა თ ი I

სასაფლაო.

(შემოდის ორი მესაფლავე ბარებით, ნიჩბებით და სხვ.).

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

მაშ იმ ქალს ქრისტიანულად დამარხავენ? თითონვე რომ მოუკლავს თავი?!

მ ე ო რ ე მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

გეუბნები, ქრისტიანულადა-მეთქი. ნულარ უყურებ, თხარე საფლავი. ხელმწიფის მოხელემ აკი შეამოწმა და სთქვა, ქრისტიანულად უნდა დაიმარხოსო.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

რა ვიცი, რა ვიცი! თავის უნებურად რომ დამღრჩვალიყო, მაშინ სხვა იყო.

მეორე მესაფლავე

მანც აგრე მოიგონეს, ვითომ თავის უნებურად დაიღრჩო.

პირველი მესაფლავე

საიდან, მერე! ხომ თითონ მივიდა წყალთან! აი, გამიგონე: თუ მე განგებ თავს ვიღრჩობ, ამას მოქმედება ჰქვიან და ყოველ მოქმედებაში სამი ნაწილია: ესე იგი, მოქმედება, საქმობა და შესრულება, მამასაღამე, განგებ დაუღრჩვია თავი.

მეორე მესაფლავე

ახლა, ძმობილო, ერთი ჩემიც გაიგონე.

პირველი მესაფლავე

დამაცადე. ვთქვათ, აქ წყალია, — კარგი. აქ კაცი დგას, — ძალიან კარგი. თუ კაცი მიდის ამ წყალთან და, უნდა თუ არ უნდა, თავს იღრჩობს, სჩანს, თითონვე მიდის. ყური დამიგდე: და თუ წყალი მოდის და აღრჩობს, მაშინ თითონ არ იღრჩვება. მაშ ვინც თავს არ მოიკლავს, არც სიცოცხლეს მოისპობს.

მეორე მესაფლავე

განა კანონი ეგრეა?

პირველი მესაფლავე

ეგრეა, მაშ. მოხელეების კანონი ეგრეა.

მეორე მესაფლავე

იცო, რა გითხრა: თავადის ქალი რომ არ ყოფილიყო, ქრისტიანულადაც არ დამარხავდენ. მართალი თუ გინდა, ეს არის.

პირველი მესაფლავე

მეც მანდა ვარ. ეგ მაწუხებს, რომ დიდკაცებს სააქაოში თავის დაღრჩობასა და ჩამოღრჩობაშიც კი მეტი უფლება ჰქონიათ, სანამ ჩვენისთანა საწყალ ხალხსა. აბა ერთი ბარს ხელი გავკრათ. — ყველაზე დიდი თავადები მეზღვეები, მიწის-მთხრელები და მესაფლავეები არიან, ამათ ადამის ხელობა უჭირავთ.

მეორე მესაფლავე

მერე, ადამი თავადი იყო?

პირველი მესაფლავე

თავდაპირველად ის გაჩნდა და თავადი არ იქნებოდა? თავადიც ის იყო, მთაც იმას ეჭირა ხელში და ბარიც.

მეორე მესაფლავე

სტყუი.

პირველი მესაფლავე

ურჯულო ხომ არა ხარ. საღმთო წერილი არ იცი? იქა სწერია, ადამი მიწას სთხრიდაო. რით გასთხრიდა, თუ ბარი ხელში არა სჭეროდა? კიდევ ერთს რასმე გკითხავ. თუ რიგიან პასუხს ვერ მეტყვი, მაშინ გატყდი, რომ...

მეორე მესაფლავე

სტყვი.

პირველი მესაფლავე

ვინ აშენებს კალატოზზედაც, მენავეზედაც და ღურგალზედაც უფრო მაგარ შენობას?

მეორე მესაფლავე

საღრჩობელას დამდგმელი. ეს შენობა ათასს თავის მდგმურს ამოიჭამს.

პირველი მესაფლავე

ეგ კარგად მოგივიდა, ბაოაქალა! მართლა რომ საღრჩობელა კარგი რამ არის. მაგრამ ვისთვის არის კარგი? იმისთვის, ვინც ცუდს ჩადის; და აი შენც ცუდს ჩადიხარ, რომ ამბობ საღრჩობელა საყდარზედ მაგარიაო. მაშ საღრჩობელა შენთვისაც კარგი იქნება. ჯერ იფიქრე ხოლმე და ისე სტყვი.

მეორე მესაფლავე

შენა მკითხავ კალატოზზედ, მენავეზედ და ღურგალზედ უფრო მაგარ შენობას ვინ აშენებსო?

პირველი მესაფლავე

ჰო, მითხარ და გაათავე.

მეორე მესაფლავე

ეხლავ გეტყვი.

პირველი მესაფლავე

აბა?

მეორე მესაფლავე
ვერა, ვერ გეტყვი.
(შემოღიან ჰამლეტ და ჰორაციო).

პირველი მესაფლავე

ფიქრით თავს ნუ იხეთქ; შენს ზარმაც ვირს ცემით ნაბიჯს ვერ მოამატებინებ და თუ კვლავ ეგევ გკითხოს ვინმემ, უპასუხე, — მესაფლავე-თქო. ამისგან გაკეთებული სახლი მეორედ მოსვლამდისა სძლებს. წადი ერთი იოგანთან და პატარა ყელის ჩასაკოკლოზინებელი მომიტანე.

(გადის მეორე მესაფლავე).

პირველი მესაფლავე

(სთხრის და მღერის)

„ჩემ ბიჭობას გოგოებსა
გულიანად დავდევიო,
ვთამაშობდი, მიხაროდა, —
ვაჟ რა ცუდს დროს დავბერდიო!“

ჰამლეტ

ნუთუ ამას გრძნობა არა აქვს, რას ჩადის; მღერის საფლავის თხრის დროს?

ჰორაციო

ჩვეულება კაცს გულცივობასაც ადვილად შეუთვისებს.

ჰამლეტ

ეგ მართალია. ვინც კი ხელებს ნაკლებად ამუშავებს, მას გრძნობა უფრო მღვიძარე აქვს.

პირველი მესაფლავე

„უძლურებამ და სიბერემ
კლანჭი მაგრად ჩამჭიდაო,
უცხო მხარეს. გადამტყორცნა,
უცნობ ხეზედ დამკიდაო.“
(ამოავდებს ადამიანის თავის ქალას).

ჰამლეტ

ამ თავს ერთხელ პირში ენა სდებია და სიმღერაც შესძლებია. როგორ ისერის ეს ბრიყვი მიწაზედ, თითქო პირველ კა-

ცისმკვლელის კაენის თავი იყოსო. ვინ იცის, იქნება ეს თავი პოლიტიკოსის თავი იყო და ეს ვირბ კი როგორ უმართებულოდ ეპყრობა! იქნება თავის დროზედ იგი ღმერთთანაც გაბჭობას არ ერიდებოდა. არა, ჰორაციო?

ჰორაციო

შესაძლებელია, ბატონო ჩემო.

ჰამლეტ

ანუ ერთ-ერთ კარისკაცისა, რომელიც ყოველდღე ამბობდა: „დილა მშვიდობისა, ხელმწიფეო ჩემო!“ „როგორა ბრძანდებით, ბატონო ჩემო?“ იქნება ესა და ეს დიდებული იყო და ამა და ამ დიდებულის ცხენს აქებდა, როცა სურვილი მოუვლიდა, საჩუქრად მიეღო. ესეც ხომ შესაძლებელია, ჰორაციო?

ჰორაციო

რატომ?

ჰამლეტ

და ესლა კი ბატონ მატლების ულუფაა, კანშემხმარი, მესაფლავის ნიჩბის სასროლ-საგდებელი. აი, ამასა ჰქვიან გარდაცვლა, რომ თვალი გვიჭრიდეს და დანახვა შეგვეძლოს. განა ამ ძვლების პატრონი თავის ძვლებს იმისთვის უვლიდა, რომ ამ უმზგავსებს კოჭებევით ეთამაშებინათ! მე თითონ ძვლები მტკივა, ამას რომ ვფიქრობ.

პირველი მესაფლავე

(მღერის)

„ამისთანა ძვირფას სტუმრის
დასახვედრად თურმე კმარა,
თოხ-ნიჩაბი, ბნელი ორმო,
ფიცრის კუბო და სუდარა“.
(კიდევ თავის ქალას ამოაგდებს).

ჰამლეტ

აი კიდევ... იქნება ეს თავი რომელიმე ვექილის თავი იყო. სად არის ახლა ამის კილოს-გამობმა, სიტყვების რახარტუხი, ამის შეკამათება, სამართალზედ ლაპარაკი და ათასი სხვა ვშმა-

კობა? რად ამღვეს ამ წუწკს ნებას, რომ მის კანონებით სავსე თავს ტალახიანდ წიხით ისვრის და მოქმედებით შეურაცხები-სათვის დავას არ აუტეხს? ან იქნება ეს ვაჟბატონი თავის დრო-ში მამულებს ჰყიდულობდა და მისდევდა კანონის მუხლებს ვალდებულობის ქალაღებს, გარდასახადებს, თავდებებს, წა-მოდევებებს... მაშ ეს არის იმის გარდასახადების გარდასახადი, რომ ამისი კანგარდახდილი თავი ესლა მიწითა და მტვრით არის ზავსე? მაშ ამის თავდებები სხვა ნასყიდობაში არ უთავდებე-ბენ, თუ არ ამ ერთ მტკაველ მიწაში? ამას ხომ სიგარძე-სიგანე-ზედ ორი ნასყიდობის წერილი კარგად დაჰფარავს; მთელი ამი-სი ეტრატები ამოდენა ყუთში ძლივს ჩაეტეოდა და თვით მფლობელსაც მეტი ადგილი არ უნდა ეჭიროს?!

პ ო რ ა ც ი ო

ეგ არის ადამიანის ბოლო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეტრატს, მგონი, ცხვრის კანისას აკეთებენ, არა?

პ ო რ ა ც ი ო

ღიად, ბატონო, ცხვრის კანისასაც აკეთებენ და ხბოს კანი-სასაც.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ვინც კი მაგ ეტრატის საბუთებს ერწმუნება, ისიც ცხვარი და ხბო უნდა იყოს. ერთი ამ კაცს გამოველაპარაკები. — ვისი საფლავია ეგ, ჩემო ძმაო?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

ჩემი (მღერის)

„თოხ-ნიჩაბი, ბნელი ორმო,
ფიცრის კუბო და სუღარა“.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რასაკვირველია, ჯერ შენია, რაკი შიგ გაწოლილხარ.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

შენ შიგ არა წევხარ და არც შენია და მე თუმცა შიგ არა გწევარ, მაინც ჩემია.

ჰამლეტ

სტყუი რომ შენია. საფლავი მკვდრისთვის არის და არა ცოცხლისთვის.

პირველი მესაფლავე

ახლა, ვითომ, დიდ ცოცხალ ტყუილში დამიჭირე, რომ ეგრე სწყრები?! გინდა, შენი წყრომა უკანვე დაგიბრუნო?

ჰამლეტ

რა კაცისათვის სთხრი მაგ საფლავს?

პირველი მესაფლავე

ის კაცი არ არის.

ჰამლეტ

მაშ დედაკაცია?

პირველი მესაფლავე

არც დედაკაცია.

ჰამლეტ

მაშ ვისთვისა სთხრი?

პირველი მესაფლავე

ერთი ვისმისთვის, რომელიც, — ღმერთმა ულხინოს იმის სულსა, — დედაკაცი იყო და ეხლა კი მიოვრია.

ჰამლეტ

ამ წუწუკს რა თავისებური სიტყვა-პასუხი აქვს! უნდა რუკა ავიღოთ ხელში და ისე ველაპარაკოთ, თორემ კილოს-გამომბოთ ლამის გადაგვრიოს. მართლაც და ჰორაციო, ეხლა ხალხი თითქო ისე გაოსტატდა, რომ გლეხებიც კი ცდილობენ თავადებს უკან აღარ ჩამორჩენ და ოხუნჯობაში ლამის გააფასონ. — რა ხანია, რაც მესაფლავე ხარ?

პირველი მესაფლავე

მთელი წელიწადი რომ გადავთვალო, მე სწორედ იმ დღეს დავიწყე საფლავეების თხრა, რა დღესაც ჩვენმა მეფემ ჰამლეტმა ფორტინბრასი დაამარცხა.

ჰამლეტ

რამდენი ხანი იქნება მას შემდეგ?

პირველი მესაფლავე

შენ კი არ იცი? ვინ არის იმისთანა გამოყვეყიებული, რომ არ იცოდეს. ეგ სწორედ იმ დღეს მოხდა, როცა ახალგაზრდა ჰამლეტ დაიბადა, — აი ისა, რომ გაგიყდა და ინგლისს გაგზავნეს.

ჰამლეტ

მართლა? რად გაგზავნეს მერე ინგლისს?

პირველი მესაფლავე

იმად, რომ ჭკუა აერია და იქ უნდა დაილაგოს. თუ ვერ მოჭკვიანდა, იქ არც ამითი უჭირს რამე.

ჰამლეტ

როგორ თუ არ უჭირს?

პირველი მესაფლავე

ისე რომ იქ სიგიჟეს ვერავინ შეამჩნევს, იქ ყველანი გიჟები არიან.

ჰამლეტ

მერე, რამ გააგიჟა?

პირველი მესაფლავე

ამბობენ, გადაირიაო.

ჰამლეტ

როგორ თუ გადაირია.

პირველი მესაფლავე

ისე, ჭკუა დაჰკარგაო.

ჰამლეტ

რაზედ დაჰკარგა?

პირველი მესაფლავე

რაზედ და აი ამ დანის მიწაზედ. — მე ოცდაათი წელიწადია მესაფლავე გახლავარ, ბიჭობიდანვე ვადგავარ ამ ხელობასა.

ჰამლეტ

აღამიანის გვამი რამდენი ხანი გასძლებს გაუხრწნელი მიწაში?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

თუ სიცოცხლეშივე არ გაიხრწნა, — ესეც ხშირად მოხდება ხოლმე, — რვა-ცხრა წელიწადი გასძლებს; — დაბალი ცხრას გასძლებს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დაბალი სხვებზედ მეტი რით არის?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

იმას ტყავი ისე აქვს გათელილი თავის ხელობაში, რომ დიდხანობამდის წყალს არ შეუშვებს და რა გახრწნის კაცის გვამს, ის შეჩვენებული წყალი რომ არ იყოს. აი ეს თავი, სწორედ ოცდასამი წელიწადია, რაც მიწაში ძევს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეგ ვისი თავი იყო?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

ერთი სულელი ტაკი-მასხარასი. როგორა გგონიათ, ვისი უნდა იყოს?

ჰ ა მ ლ ე ტ

არ ვიცი სწორედ.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

დასწყევლოს ღმერთმა იმისი ჩერჩეტა თავი! ერთხელ მთელი ბოთლი რაინის ღვინო ზედ გადმომასხა. ეს თავი იორიკის თავია, ხელმწიფის ხუმარასი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

(თავის ქალას ხელში აიღებს)

ესა?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ე ს ა ფ ლ ა ვ ე

სწორედ ეგა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

საბრალო იორიკ! მე მახსოვს იგი, ჰორაციო. საკვირველი ხუმარა და შვენიერი ამბების მომგონი იყო. ათასჯერ მეტად უტარებვიარ თავის მხარზედ და ეხლა როგორ მეზიზღება იმისი ნახვა. ლამის გული ყელში მომეხვინოს. აი აქ ჰქონდა ის ტუჩები, რომლისთვისაც, ვინ იცის, რამდენჯერ მიკოცნია. სად

არის ეხლა შენი მხიარულება, შენი სიცელქე, შენი სიმღერა? ნაპერწკლები შენის ოხუნჯობისა, რაც ყველა მონადიმეთ აცინებდა, ახარხარებდა? რატომ ეს მაინც არ შეგიძლიან, რომ სასაცილოდ შენი კბილების კრეჭა აიგდო? სად არის შენი საესე, მოცინარი ლოყები? წადი ეხლა ამა და ამ ქალბატონის ოთახში და უთხარ, რომ თუნდ ერთი ადლის სისქე ფერ-უმარილი წაიჭო თხუპნოს, იმის ბოლო მაინც ეს არის. უთხარ ეს ამბავი და გააცინე. ჰორაციო, თუ გიყვარდე, ერთი რამ მიუთხარ.

ჰორაციო

მიბრძანეთ, რა გნებავთ.

ჰამლეტ

როგორ გგონია, ვითომ დიდი ალექსანდრეც საფლაგში ამას ეგვანებოდა?

ჰორაციო

უეჭველად.

ჰამლეტ

და სუნიც ასეთი ექნებოდა? ფუჰ!

(თავის ქალას ძირს დააგდებს).

ჰორაციო

სწორედ ეგეთი.

ჰამლეტ

ოჰ, ჰორაციო, როგორ ადვილი ყოფილა ჩვენი გარდაცვლა უბრალო სახმარ ნივთად! რატომ არ შეიძლება ვითომ, რომ გონებით მივყვეთ და დიდი ალექსანდრეს ნაშთი ლუდის ჭურჭლის საცობში ვიპოვოთ?!

ჰორაციო

კაი ძალი საბუთები დაგჭირდებოდათ მაგისტვის.

ჰამლეტ

ეგ ისე ძნელი არ არის, როგორც გგონია. არც გადაჭარბება დამჭირდება და არც დაუჯერებელი საბუთების მიდევნა. აი იფიქრე: ალექსანდრე მოკვდა, ალექსანდრე დამარხეს, ალექსანდრე მტვრად იქცა. მტვერი და მიწა ერთი და იგივეა. მიწისას თიხას აკეთებენ და რა არის აქ დაუჯერებელი, რომ ალექსანდრეს მტვრისგან შექმნილ თიხით ჭურჭელს პირი დაუცონ?

„თიხად გარდიქვა კეისარი ყოვლად ძლიერი
და სახლთ სალესად ხმარობენ მას, მას ქვეყნის მზარავს!
ის, ვის წინაშეც შიშით ძრწოდა ურიცხვი ერი,
ზამთრის სუსხისგან უბრალო ქოხს ეხლა ივარავს“.
ჩუმად, ჩუმად, შორს მივდგეთ. აქ ხელმწიფე მოდის.

(შემოდის პროცესია; წინ პასტორები მოუძღვიან; მოაქვთ კუბო
ოფელიასი; უკან მოსდევინ: ლაერტ, მოზარენი, ხელმწიფე,
ფე, დედოფალი, ამალა და სხვ.)

ოჰ, დედოფალიც... კარისკაცი... ნეტა ვის მარხვენ?
მერე ესეთის მოკლე წესით. ეს იმას ნიშნავს,
რომ მიცვალებულს თვით მოუკლავს თავისი თავი.
უეჭველია, დიდიკაცი იქნება ვინმე.
იქით მივდგეთ ჩვენ, ჰორაციო, და ყური ვუვდეთ.

(კუთხეში დადგებიან).

ლაერტ

დარჩა რამ წესი ასაგება?

ჰამლეტ

აი ლაერტიც,

კეთილშობილი, სულმალალი, ყმაწვილი კაცი.

ლაერტ

დარჩა რამ-მეთქი კიდევ წესი?

პირველი პასტორი

ჩვენ შევასრულეთ ყოველივე, რის ნებაც გვქონდა.
საეჭვო იყო მის სიკვდილი და ეკლესიის
წესი უმალლესს ბრძანებას რომ არ შეეცვალა,
მეორედ მოსვლის დღემდე იგი წეს-აუგებლად
სამარეს უნდა დებულიყო, ლოცვის მაგივრად,
უნდა აგვევსო მის საფლავი ქვებით, კენჭებით;
მაგრამ გვირგვინი უბიწობის წილად ვარგუნეთ,
ყვავილებითა მოვრთეთ იგი და ზართა რეკით
ამ უკანასკნელ სადგურამდე გამოვაცილებთ.

ლაერტ

მაშ ყველაფერი შეასრულეთ?

პირველი პასტორი

ყოველისფერი.

ჩვენ რომ მაგისტვის გვეგალობა სავალობელი
და უფლისაგან მოგვეთხოვა იგი მშვიდობა,
რაიც კეთილად განტევებულთ სულთ უნდა ერგოთ, —
მიცვალებულთა წირვას მაგით შევაგინებდით.

ლ ა ე რ ტ

კუბო სამარეს ჩაასვენეთ. მაგის შევნიერ,
უმანკო სხეულს ზედ ამოვა ია და ვარდი. —
შენ კი, მამაო უღმობელო, მე ამას გეტყვი:
ჩემი და ნეტარ ანგელოზთა დასში იქნება,
შენი ხვედრი კი ჯოჯოხეთში კბილთა ღრჭენაა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რაო, ეს რა სთქვა, ჩემი დაო! ოჰ, ოფელია!

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

(ყვავილებს აბნევს კუბოზედ)

მშვიდობით, ტკბილო ოფელიაჲ, და ეს ყვავილნი
სიშვენიერეს შენსას ერგოს შევნიერ ხარკად.
მე ვიმედობდი, რომ ჩემს ჰამლეტს შეგერთავდი ცოლად,
შევამზადებდი საქორწილო შენსა საგებელს,
ის კი არა თუ მორთვა მერგო შენის სამარის.

ლ ა ე რ ტ

ოჰ, ათასკეცო მწუხარებაჲ, თავზედ დაატყდი
მრავალ ათასჯერ იმ წყეულ სულს, ვის ბოროტებამ
გონება შენი გამოგწირა, ჰკვა შეგირყია.
მიწას ნუ ჩაჰყრით, დამაცადეთ კიდევ ცოტა ხანს,
რომ ერთხელ კიდევ დაწყლულებულს მკერდზედ მივიკრა.

(ჩახტება საფლავში)

გადმოგვაყარეთ უხვად ეხლა ცოცხალსაც, მკვდარსაც,
ვიდრე ამ ვაკე ადგილს მიწის მთად არ გარდაჰქმნით,
რაიც ზემოდამ დაჰყურებდეს მაღალს პელიონს
და თვით ზეცამდე აღმართულსა ლაჟვარდსა ოლიმპს.

ჰ ა მ ლ ე ტ (წინ წამოდგება)

ვინ არის იგი, ვისიც სევდა ასე ღაღადებს,
ვისიც გოდება მიმომავალთ ვარსკვლავთ აძრწუნებს
და ერთ ადგილას აჩერებს, ვით შემკრთალსა მგზავრსა?
მე ვარ დანიის პრინცი, ჰამლეტ. (საფლავში ჩახტება).

ლ ა ე რ ტ

ოჰ, მაგ შენს სულსა

ტარტაროზების კერძად გავხდი.

(შეეტაკება).

ჰ ა მ ლ ე ტ

იქით დადევი.

ლოცვა-ვედრება არ გცოდნია. გაუშვი ხელი,
ყელში ნუ მიჭერ; თუმც არა ვარ ავი და ცხარე,
მაგრამ გირჩევ, რომ მომერიდო, არ ამაღლეგო.
ხელი გაუშვი.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

გააშველეთ.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ოჰ, ჰამლეტ, ჰამლეტ!

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

როგორ კადრულობთ!

ჰ ო რ ა ც ი ო

ნუ ინებებთ, ბატონო ჩემო.

(კ ა რ ი ს კ ა ც ნ ი გააშველებენ და საფლავიდან ამოიყვანენ).

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე ამ საგნისთვის მზა ვარ, ბრძოლად გავიხმო იგი,
ვიდრე თვალთ ჩინი საუკუნოდ არ მომეშლება.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

რა საგანს ამბობ, შვილო ჩემო, გამაგებინე.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე ოფელია მიყვარდა და ორმოც-ათას ძმას
ერთად მოგროვილთ ჩემსავით ვერ ეყვარებოდათ. —
მითხარ შენ იმის გულისთვის რას მოიქმედებდი?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ლაერტ, ეგ ჭკვიდამ შემცდარია.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

გემუდარები,

ღვთის გულისათვის მოუთმინო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

აბა მაჩვენე,

შენ რას იზამდი? იტირებდი? იმარხულებდი?
იბრძოდი, ანუ დაიგლეჯდი კბილით შენს სხეულს?
შესვამდი სრულად მდინარესა, ჯოჯოებს სჭამდი?..
მეც მას ვიზამდი. თუ, მოხვედი აქ სავალალოდ
და მის საფლავში ჩახტი ჩემის გამოჩავრებით?
გინდა, ცოცხალი დაიმარხო? მეც შენთანა ვარ.
შენ კიდევ მთებზედ ლაპარაკობ და მეც თანხმა ვარ,
ურაცხვნი ქედნი თავს დაგვატყდენ, ზე აღიმართონ,
ვიდრე თვის წვერით მგზნებარე მზეს არ მისწვდებიან,
ვიდრემდე ოსა ფეტვის მარცვლად არ გამოჩნდება.
შენ ჰყვირი, მაგრამ მეც შევიძლებ შენოდენ ყვირილს.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

ეს ჭკვიდამ შეშლის ბრალი არის. ხშირად სიგიჟე
მოუფლის ხოლმე ცოტა-ხნობით, თუმც მალე ჰქრება
და მაშინ იგი მოთმინებით ემზგავსება მტრედს,
თვის ოქროსფრთიან ბარტყებისთვის გულშემატკივარს
და არის ხოლმე მოღრუბლული, გაჩუმებული.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეს მითხარ, ლაერტ, აგრე მტრულად რისთვის მეპყრობი?
მე ხომ ყოველთვის მიყვარდი შენ, მაგრამ დავეხსნათ...
დეე, თვის ძალა ჰერკულესმა გამოიჩინოს,
დეე, კატამაც იკნავლოს და ძალმაც იყეფოს.
(გადის).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

გთხოვ, ჰორაციო, უკან გაჰყვე და ყური უგდო. —

(ჰ ო რ ა ც ი ო გადის. ლ ა ე რ ტ ს)

გაიძლიერე მოთმინება წუხანდელ სიტყვით

ღაიმ განზრახვას სჯობს ამ ამბავს დავამყარებდეთ. —
გერტრუდავ, შენს შვილს შენც ადევნე ერთგულად თვალი. —
ამ საფლავს, მგონი, დასჭირდება ცოცხალი მსხვერპლი...
სჯობს, მოთმინებით ვიმოქმედოთ, იმედი ვზარდოთ, —
მაღე დადგება ჩვენთვისაც ხომ მშვიდობის წამი.

ს უ რ ა თ ი II

დიდი დარბაზი.

(შემოდინან ჰორაციო და ჰამლეტ).

ჰ ა მ ლ ე ტ

კმარა ამაზედ ლაპარაკი, ახლა სხვას გეტყვი.
ხომ გახსოვს ყველა, რაც გიამბე?

ჰორაციო.

მახსოვს, ბატონო.

ჰ ა მ ლ ე ტ

გამიტყდა ძილი, გულს მქენჯნიდა რაღაც ვარამი,
სევდა მომაწვა მეტად მძიმე, თითქო ხელ-ფეხში
ბორკილი მქონდა მე გაყრილი ავაზაკისა.
წამოვხტი ჩქარა... დაილოცოს იგი სიჩქარე...
ეს უნდა გითხრა, ჰორაციო, — ხშირად განზრახვა
მოფიქრებული ყოველის მხრით უქმად ჩაგვივლის
და გვშველის მხოლოდ აჩქარებით საქმის დაჭერა.
ეს მოასწავებს, რომ განგება თვით აწყობს საქმეს,
რა გზასაც უნდა ავირჩევდეთ.

ჰორაციო

ჭეშმარიტია.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მსწრაფლად ჩავიცივი მე სამგზავრო ტანისამოსი,
გამოველ ჩემის ოთახიდან და სიბნელეში
ხელის ფათურით ძებნას მოვყევი, მივაგენ კიდევ
იმათ საბუთებს, ვტაცე ხელი, ჩუმიად დავბრუნდი

ჩემსავ ოთახში, დამავიწყა შიშმა ზრდილობა და უკრძალველად უმთავრესი ქაღალდი გავხსენ. ამოვიკითხე იმ ქაღალდში მე, ჰორაციო, ამ უმზგავს მეფის სიავკაცე. იქ ჩაეწერა მკაცრი ბრძანება, ვითომ იმით გამოწვეული, რომ ეს ინგლისის და დანიის კეთილდღეობას მოუხდებოდა; ვითომ ჩემი სიცოცხლე იყოს შიშის აღმძრავი საფრთხობელა მთელის ერისთვის; — იგი ბრძანებდა: წაიკითხავთ რამწამს ამ ქაღალდს, ნულარ აღროგებთ თვით ჯალათსაც ცულის გალესას და ჰამლეტს მყისვე თავი ტანით განაშორეთო.

ჰორაციო

მაგას რას ბრძანებთ?

ჰამლეტ

აი თითონ იგი ბრძანებაც;

როცა დრო გქონდეს, წაიკითხე. ეხლა არ გინდა, ისიც გაიგო, მე რა ვქმენი?

ჰორაციო

გთხოვ, რომ მაუწყოთ.

ჰამლეტ

რაკი მათ სწადდათ ჩემი ასე მახეში გაბმა, გონებაც ჩემი სისწრაფითა შეუდგა საქმეს, ვიდრე ამ საქმეს გავსინჯავდი, მოვიაზრებდი: დავჯგე, დავწერე სხვა ბრძანება საუკეთესოდ, — მე უწინ თუმცა, ვით დიდკაცებს აქვთ ჩვეულებად, სუფთად წერასა ვთაკილობდი, ვცდილობდი კიდევ გადავიწყებას, მაგრამ იმ დროს ეს ხელოვნება გამოვიყენე, — რა დავწერე, გინდა, შეიტყო?

ჰორაციო

დიად, ბატონო.

ჰამლეტ

დიდი თხოვნა თვით ხელმწიფის მხრივ, თუ ერთგულება აქვსო ჩემი ინგლისთ სამეფოს, თუ სურს ბზასავით სიყვარული ჰყვოდეს მულამ

ორ ქვეყნის შორის, მეგობრობა განმტკიცდებოდეს და მშვიდობასა ედგას მუდამ თავთავთ გვირგვინი, — კიდევ სხვაც იყო ამისთანა ფიცი, ვედრება — რამწამს ამ წერილს გადიკითხავთ, მყისვე მომტანნი მოაკვლევინეთ, ვითარების განუხილავად, ისე სწრაფად, რომ არ ჰქონდეთო მონანების დროც.

პო რ ა ც ი ო

როგორ დაბეჭდეთ მერე იგი?

პ ა მ ლ ე ტ

კიდევ ეგ არის, რომ მაგაშიაც შემეწია თითონ განგება: მე ჩემ ქისაში მამიჩემის ბეჭედი მელო, რომლის ყალიბზედ ასხმენ ბეჭედს სახელმწიფოსას; ჩემი წერილი გადავკეცე მეორესავით, ზედ წავაწერე, დავბეჭდე და მყის იქვე ჩავდე. ისე დავცალე, რომ ვერავინ ეს ვერ შეიტყო. მეორე დღეს ხომ მეკობრებთან ბრძოლა მოგვიხდა და რაც შეგვემთხვა, ყველა იცი შენ დაწვრილებით.

პო რ ა ც ი ო

მაშ როზენკრანცსა და გილდენსტერნს ეგ მისცა ბედმა?

პ ა მ ლ ე ტ

მაინც ისინი მაგგვარ საქმეს სუნით ეძებდენ და სინიდიც არა მტანჯავს იმათ გულისთვის, — მეტიჩრობასა დააბრალონ მათი დაღუპვა. საშიში არის, როდესაც სუსტ-ბუნებიანი ჩაუვარდება შუაში ორს მოპირდაპირეს, მოპირდაპირეს ძლიერს, მედგარს, ხმალამოწვდენილს.

პო რ ა ც ი ო

ღმერთო მაღალო, რა ხელმწიფის ხელში ჩავცვივდით!

პ ა მ ლ ე ტ

ეხლა ხომ მაინც ცხადი არის, რაცა მდევს ვალად: იგი, ვინც მოჰკლა მამაჩემი, გამირყვნა დედა, ვინც გამიმტყუნა მე იმედი მეფედ აღჩემვის,

ვინც მანქანებით სასიკვდილოდ შახე დაშიგო, —
ნუთუ არ არის იგი ღირსი, რომ ამ მარჯვენით
ესრეთ დიადი ბოროტება გადავუხადო?
განა კარგია, ამ იარამ ჩვენს ბუნებაში
დაისადგუროს და საზარელ გესლად გადგვექცეს?!

ჰორაციო

ჟეჭველია, აცნობებენ მალე ინგლისით,
თუ ვით გათავდა მინდობილი მაგისგან საქმე.

ჰამლეტ

ინგლისით მალე აცნობებენ, მაგრამ იმ დრომდე
კიდევ მაქვს ვადა: კაცს სიცოცხლეც მალე ესპობა;
ხშირად ამისთვის კმარა თვალის დახამხამება.
მე ამას ვწუხვარ, ჰორაციო, რომ წელან ლაერტს
თავდავიწყებით ვაწყეინე; მას თანავუგრძნობ,
რადგან მის ხვედრში სარკესავით ჩემ ხვედრსა ვხედავ.
მე მსურს მოვიგო მისი გული და თუ გავცხარდი,
ეს გაცხარება, დამერწმუნე, გამოიწვია
მისგან სიტყვებით მწუხარების დაფერადება.

ჰორაციო

ბატონო ჩემო, მოითმინეთ, აქ ვილაც მოდის.

(შემოდის ოსრიკ).

ოსრიკ

ნება მიბოძეთ, ხელმწიფეო ჩემო, მოგილოცოთ დანიაში
კეთილად დაბრუნება.

ჰამლეტ

უმდაბლესად გმადლობთ, ხელმწიფეო ჩემო. — იცნობ, ჰო-
რაციო, ამ ჭრიჭინას?

ჰორაციო

არა, ბატონო, ვერ ვიცნობ.

ჰამლეტ

ნეტავი შენ, რომ არ იცნობ. მაგისი ცნობა სირცხვილია. მა-
გას დიდძალი მამული აქვს და ჩინებული მამულიც და ეს ხომ
ასეა: თუნდა მხეცა იყო, ოლონდ სხვა მხეცების პატრონად

ითვლებოდე და შენს ახურს მეფის სუფრასთან გამოსჭიმვეწ, ეგ თუმცა ჭილყვავია, მაგრამ მრავალს მტვერსა და ტალახს ბატრონობს.

ო ს რ ი კ

მოწყალეო ბატონო, თუ თქვენს უმაღლესობას დრო და ეამი აქვს, უნდა რაიმე მოგახსენოთ, დიდებულის ხელმწიფისაგან დაბარებული.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ბრძანეთ. მე მოგისმენთ სრულის ჩემის ყურადღებით. — რატომ ქუდს თავის დანიშნულებას არ ასრულებინებთ? ეგ ზომ იმიტომ არის გაკეთებული, რომ კაცს თავზედ ეხუროს.

ო ს რ ი კ

გმადლობთ, თქვენო უმაღლესობავ, მეტად ცხელა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

რასა ბრძანებთ? ძალიან ცივა და ჩრდილოეთის ქარიც უბერავს.

ო ს რ ი კ

დიად, მართლა, რომ საკმაოდ ცივა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მაგრამ მე ისე მეჩვენება, თითქო შეხუთული ჰაერი და სიციხეაო. ან იქნება, ჩემი აგებულება...

ო ს რ ი კ

სწორედ ნამდვილსა ბრძანებთ, შეხუთული ჰაერია თითქო — არ ვიცი რას დავამზავსო. — ბატონო ჩემო, მათმა დიდებულებამ მიბრძანა, მოგახსენოთ, რომ თქვენის გულისთვის ისინი დიდს ნაძლევსა სდებენ. ესა მქონდა მოსახსენებელი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

(ცდილობს, ქული დაახურვინოს)

ნუ დაივიწყებთ, რაც გითხარით.

ო ს რ ი კ

არა, მიჭირს-რა, ჭეშმარიტად ასე მირჩევნიან. — დიდხანი არ არის, ბატონო ჩემო, რაც სასახლეში ლაერტ გიანლათ. ეს

ყმაწვილი კაცი, ნება მიბოძეთ მოგახსენოთ, ჩინებულად გაზრდილია, შემკული მრავალ სხვადასხვა ღირსებით, ზრდილობიანი და შვენიერის სანახაობისა. სამართლიანად უნდა ითქვას, იგი დღიურად საგონებელი წიგნია ჩვენთა დიდკაცთათვის; მასში გამოხატულია ყოველივე ღირსება, რაც კეთილად აღზრდილს დიდისკაცის შვილს უნდა ჰქონდეს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

თქვენთა ბაგეთ იმის წარმატება უკლებლად აღრიცხეს, თუმცა ამ აღრიცხვას შეეძლო მენსიერების ანგარიში სრულიად დაეზნია და მაინც უკან ჩამორჩენოდა იმის ნიჭიერებათა აღფრთოვანებას. ნამდვილად მოგახსენებთ, რომ მე იგი სულდიდ აღამიანად მიმაჩნია და ისეთის ძვირფასის ღირსებით აღსავსედ, რომ სამართლიანად ითქმის: მისი მზგავსი მხოლოდ იმისივე სარკეა და ვინც მისდამი მიბაძვას მოინდომებს, იგი მხოლოდ იმისი ჩრდილი შეიქნებაო.

ო ს რ ი კ

თქვენმა უმაღლესობამ უნაკლოდ განსაჯა იგი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

საქმე ბრძანეთ, ბატონო ჩემო. რისთვის ვახვეთ იმ ყმაწვილკაცს ჩვენის სუნთქვის ხამ სამოსელში?

ო ს რ ი კ

რა მიბრძანეთ?

ჰ ო რ ა ც ი ო

რატომ გასაგონის ენით არა ბრძანებთ?

ჰ ა მ ლ ე ტ

რისთვის დავიწყეთ იმ ყმაწვილკაცზედ ლაპარაკი?

ო ს რ ი კ

ლაერტზედ?

ჰ ო რ ა ც ი ო

ქისა შეუხუსტდა, ოქროს სიტყვები ყველა შემოეხარჯა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დიად, იმაზედ.

ოსრიკ

მე ვიცი, რომ თქვენ გაგებული ბრძანდებით...

ჰამლეტ

მე მიხარია, რომ ეგ თქვენ იცით, თუმცა მაგით ვერაფერი შემემატება. მერე?

ოსრიკ

თქვენ, ბატონო, გაგებული გექნებათ ლაერტის სიმარჯვე...

ჰამლეტ

მე მაგას ვერ ვიტყვი, რადგან არ მინდა კვეხნაში ჩამომართვას ვინმემ, ვითომ მე მას სიმარჯვეში ვეცილებოდე. კაცი სხვას კარგად ვერ გაიცნობს, თუ თავის თავსაც არ იცნობს.

ოსრიკ

მე, ბატონო, იარაღის ხმარებაზედ მოგახსენებთ; როგორც ხალხი ლაპარაკობს, ამ საგანში იმას ბადალი არავინა ჰყავს.

ჰამლეტ

რა იარაღსა ხმარობს?

ოსრიკ

დაშნასა და ხანჯალს.

ჰამლეტ

მაშ სჯობს, ასე ვთქვათ, ორგვარ იარაღსა ხმარობსო. მერე?

ოსრიკ

ხელმწიფემ ინება და სანაძლოდ დასდვა ექვსი არაბული ცხენი და ლაერტ კი სამაგიეროდა სდებს, როგორც ვცანი, ექვსს წყვილს ფრანგულ დაშნა-ხანჯალს თავიანთ მოწყობილობით: ქამრებით, სათრეველებით და სხვანი. სამი სათრეველა მაინც შევნიერი რამ არის, შესაფერი იარაღის ტარისა და თავისუფალ გემოვნებით შექმნილი.

ჰამლეტ

სათრეველას თქვენ რას უწოდებთ?

ჰორაციო

მე ვიცოდი, რომ ვიდრე მაგასთან ლაპარაკს გაათავებდით, სხოლიოები დაგჭირდებოდათ.

ო ს რ ი კ

სათრეველა საბმური გახლავთ, ჩემო ხელმწიფევ.

ჭ ა მ ლ ე ტ

ეგ სახელი მაშინ იქნებოდა შესაფერი, ხმლის მაგივრად რომ ზარბაზნები გვეკიდოს გვერდზედ. მინამდის კი, მოდი ისევ საბმური დარჩეს. მაშ ეგრე: ერთის მხრით ექვსი არაბული ცხენი და მეორეს მხრით ექვსი ფრანგული საჭურველი თავის მოწყობილობით და სამიც თავისუფალ გემოვნებით შექმნილი საბმური. ეგ ხომ ფრანგულისა და დანურის სანაძლეოს ცილობაა. რა სთქვით თქვენ, სანაძლეო რამ გამოიწვია?

ო ს რ ი კ

ხელმწიფემ იმაზე ინება სანაძლეოს დადება, რომ ლაერტ თქვენ თორმეტში სამზედ მეტს ვერ დაგკრავთ და ის კი ცხრაჯერ დაკვრას იქადის. თუ თქვენის უმაღლესობის ნება იქნება, ამ საქმეს ეხლავ შეუდგებიან.

ჭ ა მ ლ ე ტ

მე რომ უარი ვთქვა?

ო ს რ ი კ

მეც ის მოგახსენეთ, ხელმწიფეო ჩემო, თუ თქვენ წინ არ აღუდგებით ამ სანაძლეოს-მეთქი.

ჭ ა მ ლ ე ტ

კარგი, მაშ მე ამ დარბაზში ვივლი; მათ დიდებულებას ნუ ეწყინება, ეხლა ჩემი დასვენების დროა. დაშნები მოათაინონ და თუ იმ ყმაწვილს კიდევ სურვილი აქვს და მეფესაც არ გამოუტყვლია თვისი განზრახვა, ვეცდები, სანაძლეო მოვუგო. თუ საქმე კარგად ვერ მომიხდა, მე მოვიგებ მხოლოდ ჩემს შერცხვენას და რამდენსამე დაშნის ნაკრავს.

ო ს რ ი კ

მაშ ეგრე მოგახსენო?

ჭ ა მ ლ ე ტ

აზრი ეგ არის და თქვენ იცით, სიტყვით როგორც გააშვენიერებთ.

რ ს ტ ი კ

ნუ მომეშალოს, ხელმწიფეო ჩემო, ნურაოდეს თქვენი წყალობა.

(გადის).

ჰ ა მ ლ ე ტ

გმადლობთ, გმადლობთ. — კარგად ჩადის, რომ ფიფონვე ზრუნავს თავის თავისთვის, თორემ ერთს კაცსაც ვერ იპოვი, მაგის სასარგებლოდ ხმა ამოიღოს.

ჰ ო რ ა ც ი ო

სწორედ წიწილასა ჰგავს, რომელსაც ვერ კიდეც კვერცხის ნაჭუჭი სრულად ვერ მოუშორებია.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეგ ბავშვობისას რძესაც ვერ მოსწოვდა ისე, რომ ძუძუსთვისაც კი ქება-დიდება არ ეთქვა. ეგ და მრავალნი მაგის მზგავსნი, რომელთაც ეს წამხდარი საუკუნე სწყალობს, აპყვენენ დროების ჰანგს, შეითვისეს მხოლოდ მისი გარეგანი სახე და მზგავსად შუშხუნა სასმელისა, პატივეცემულნი არიან საუკეთესო საზოგადოებაში, მაგრამ აბა გამოსაცდელად შეუბერეთ და ნახათ, რომ ეს გარეგანი ბრწყინვალება საპნის ბუშტებივით საჩქაროდ გაჰქრება.

(შემოდის ერთი დიდებული).

დ ი დ ე ბ უ ლ ი

ბატონო ჩემო, მათმა დიდებულებამ გაახლათ ახალგაზრდა ოსრიკ, რომელმაც ამბავი მოართვა, რომ თქვენ ამ დარბაზში ელით მათ განკარგულებას. ესლა მე მიბრძანეს, თქვენთან გაახლოთ და მოგახსენოთ, გაქვთ სურვილი ამ ჟამადვე შეებათ ლაერტს, თუ სხვა დროსთვის გადადებას ინებებთ?

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე მტკიცედ ვადგავარ ჩემ განზრახვას და ეს განზრახვა ხელმწიფის სურვილს ემორჩილება. თუ ამ ჟამად იმათთვის კარგი დროა, მეც მზადა ვარ. ჩემთვის სულ ერთია, ესლა იქნება თუ მერე, ოღონდ იარაღის ხმარება მერეც ესლანდელივით შემეძლოს.

დი დ ე ბ უ ლ ი

ყველანი აქ მობრძანდებიან: ხელმწიფეც, დედოფალიც და ამაღაც.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მობრძანდენ.

დი დ ე ბ უ ლ ი

დედოფალსა სურს, ვიდრე ერთმანეთს შეებმოდეთ, ლა-
ერტს რამდენიმე მეგობრული სიტყვა უბრძანოთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეგ რჩევა სასიამოვნო რჩევაა. (დი დ ე ბ უ ლ ი გადის).

ჰ ო რ ა ც ი ო

წააგებთ ამ სანაძღოს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მე არა მგონია. მას აქეთ, რაც ის საფრანგეთში წავიდა, სულ მუდამ ვარჯიშობაში ვარ და ჩემის ანგარიშით მე უნდა ვაჯობო. მაგრამ ვერ წარმოიდგენ, ჰორაციო, გულს რა რიგი დარდი შემომმაწვა, თუმცა ამითი არა უჭირს-რა.

ჰ ო რ ა ც ი ო

თუ ეგრეა...

ჰ ა მ ლ ე ტ

უბრალო ფიქრებია, სხვა არაფერი, თუმცა ამგვარ წინად-
გრძნობას დედაკაცის შეშინება შეუძლიან.

ჰ ო რ ა ც ი ო

თუ გული რაზედმე არ გერჩით, არ უნდა გაუჭირვეულდეთ. წავალ, ვეტყვი, აღარ მოვიდენ, შეუძლოდა ბრძანდება-
მეთქი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

არამც და არამც არ წახვიდე. მე წინადგრძნობებისა არ მეშინიან. ხომ იცი, ჩიტიც კი უგანგებოდ არ მოკვდება. თუ ეხლა მოხდება, მერე ხომ აღარა იქნება-რა; თუ მერე არ იქნე-
ბა, ხომ ეხლა უნდა მოხდეს; და თუ ეხლა არ იქნება, მერე ხომ მაინც არ აგვცდება. საქმე ეს არის, ყოველთვის მზად უნდა ვიყოთ და რაკი კაცმა არ იცის, თუ სიცოცხლესთან ერთად რა-

სა ჰკარგავს, — რა მოხდება, რომ ეს უცნაური საქონელი ჰკარგა ადრე დაჰკარგოს!

(შემოდინ ხელმწიფე, დედოფალი, ლაერტი, დიდებულნი, ოსრიკ და მხლებელნი, რომელთაც დაწნები მოაქვთ).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

აქ მოდი, ჰამლეტ, ჩაიბარე ეს ხელი ჩემგან!

(ხელმწიფე ლაერტსა და ჰამლეტს ერთმანეთს ხელს მიაცემინებს).

ჰ ა მ ლ ე ტ

ბრალი მიმიძღვის, ლაერტი, შენთან, — მოტევენას გოხვო.

მე ვითხოვ შენგან მოტევენას, ვით ვაჟკაცისგან.

მთელმა ამ კრებამ იცის და შენც გაგეგონება, გონების სენით საშინელით ცამ ვით დამსაჯა.

რა საქმითაც კი მე შევბლაღე ბუნება შენი, შევბლაღე შენი სახელი და პატიოსნება, —

მე აქ ვაცხადებ საქვეყნოდ, რომ ყოველ ამ საქმეს მიზეზად მხოლოდ ჰქონდა ჩემის გონების შეშლა.

ჰამლეტმა ლაერტი შეურაცხჰყო? არა, არას დროს.

როდესაც ჰამლეტი ის არ არის, რაც უნდა იყოს

და შეურაცხჰყოფს იგი ლაერტს ესრეთ შეცვლილი, —

ამის ბრალს ჰამლეტი ვერ იკისრებს, ეს ბრალი უნდა

იმის სიგიჟეს კისრად დავდოთ. თუ ეს ასეა,

თითონ ჰამლეტიც გულნატკენთა დასში ჩასთვალეთ, —

საბრალო ჰამლეტს მტრად ჰყოლია თვისივ სიგიჟე.

ამხადე ბრალი ამ ბრწყინვალე კარის წინაშე;

ნუ ირწმენ, ვითომც განზრახ ცუდი რამ მომექმედოს

და დააჯერე, ლაერტი, შენი მაღალი სული,

რომ მე ისარი გადატყორცნე სასახლის ბანსა

და იგი ჩემდა უხილავად ჩემსავ ძმას მოხვდა.

ლ ა ე რ ტ

ჩემი ბუნება დამიწყნარდა, თუმც ამ საქმეში

უფრო ის უნდა მაქეზებდეს შურისძიებად.

მაგრამ ვით ითხოვს ვაჟკაცთ წესი, მე შორს გავდგები

და შეერივებას უარსა ვყოფ, ვიდრე უფროსნი,

პატივემულნი და განთქმულნი გამოცდილებით

თვით არ მეტყვიან: „შერიგდიო“. მაშინ ეს სიტყვა
ჩემსა სახელსა დაიფარავს შერცხვენისაგან.
იმ დრომდე შენი სიყვარული მე მიმიღია
და უარყოფას მაგისას გულს არ გავიტარებ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

სიამოვნებით მესმის ეგ მე, მაშ ჩვენ ამ უამად
ქმურად შევიბათ სანაძლეოს მოგებისათვის. —
ჩქარა დაშნები მოიტანეთ. — აბა, დავიწყეთ.

ლ ა ე რ ტ

კარგი, დავიწყეთ. — ერთი დაშნა მეც მომაწოდეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ლაერთ, ამ შებმით შენს შევენებას შევმატებ მხოლოდ:
უხერხულობა ჩემი მოჰფენს უფრო ნათელს შუქს
შენს ხელოვნებას, ვით ვარსკვლავსა მწყვდიადი ღამე.

ლ ა ე რ ტ

რისთვის დამცინი?

ჰ ა მ ლ ე ტ

არ დაგცინი. ვფიცავ მარჯვენას.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ოსრიკ, მიაართვი მათ დაშნები. — ხომ იცი, ჰამლეთ,
რა სანაძლეოც დავაწესეთ?

ჰ ა მ ლ ე ტ

ვიცი, ბატონო,

თუმც ამას გეტყვით, რომ თქვენ სუსტის მხარე გიჭირავთ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

არ მეშინიან მე მაგისი, ორივეს გიცნობთ
და რადგან იგი ამ ბოლოს დროს მეტს ვარჯიშობდა,
ჩვენ ვეცადეთ და ორთავ მხარე გავათანაბრეთ.

ლ ა ე რ ტ

ეს მძიმე არის, სხვა მაჩვენეთ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ეს ხელში მომწონს.

ხომ ყველა ერთის სიგრძისაა?

(საბრძოლველად ემზადებიან).

ოსრიკ

დიალ, ბატონო.

ხელმწიფე

ღვინით აავსეთ ფიალები და აქ დამიდგით. —
თუ ჰამლეტ დაჰკრავს ან პირველად, ანუ მეორედ,
ანუ მესამედ პასუხს უგებს, მაშინ ციხიდამ
ასტეხონ სროლა ზარბაზნების; თითონ ხელმწიფე
დალევს ჰამლეტის სადღეგრძელოს და ძვირფასს თვალსა,
ისეთს, რის ცალიც მათ გვირგვინში ოთხს უკანასკნელს
ხელმწიფეს დიდის დანიისას არა ჰქონია, —
ჩაადგებს იგი ფიალაში. — ფიალა-მეთქი!
წინწილ-ებნის ხმას ბანი მისცეს საყვირის ხმამა,
საყვირმა კიდევ მეზარბაზნეთ შეატყობინოს,
ზარბაზნის სროლამ ცას აცნობოს და ცამ ქვეყანას,
რომ ჰამლეტისა სადღეგრძელოს მეფე მიირთმევს.
დაიწყეთ. და თქვენ, მსაჯულებო, აღევნეთ თვალი,

ჰამლეტ

აბა, მობრძანდი.

ლაერთ

მზად გახლავარ. (იბრძვიან).

ჰამლეტ

ერთი ხომ დაგკარ.

ლაერთ

არ მომხვედრია.

ჰამლეტ

მსაჯულთ საჯონ.

ოსრიკ

მოხვდა ნამდვილად.

ლაერთ

კარგი. ხელახლად ვცადოთ, აბა.

ხელმწიფე

ჯერ შეიცადეთ.

მომეცით ღვინო. — შენი არის, ჰამლეტ, ეს თვალი.

შენს სადღეგრძელოს ვსვამ ამ ჭიქით. —
(საყვირის ხმა. გარეთ ზარბაზნებს ისვრიან).

მხარეთით ჰამლეტს

ესე ფიალა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მერე იყოს, ჯერ გავათავო.

აბა, კვლავ ვცადოთ.

(იბრძვიან).

მოგხვდა კიდევ, უარს ვერ მეტყვი.

ლ ა ე რ ტ

მართალი არის, მომხვდა სწორედ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

ჩვენი ძე სჯობნის.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მძიმეა იგი, დაიღალა და ძლივსლა სუნთქავს. —

აქ მოდი, შუბლი შეიწმინდე ამ ხელსახოცით.

დედოფალი სვამს, ჰამლეტ, შენის დღეგრძელობისთვის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

დიდადა გმადლობთ, დედაჩემო.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

გერტრუდავ, ნუ სვამ...

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

უნდა დავლიო. გთხოვთ, ბატონო, ნუ ამიკრძალავთ.

(სვამს).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე (იქით)

ეს მოწამლული ფიალაა, გვიანდა არის.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ჯერ ვერ გავბედავ მე დალევას, მასუკან დავლევ.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

მოდი აქ, სახე შეგიწმინდო.

ლ ა ე რ ტ

ბატონო ჩემო,

ენლა კი დავკრავ.

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მე მგონია, გაგიძნელდება.

ლ ა ე რ ტ (იქით)

ამ საქმეს თითქო სინილისი ჩემი უარობს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მესამედ ვცადოთ, ლაერთ, კიდეც. შენ თითქო ხუმრობ.

გთხოვ, ყოველივე მოიხმარო ხერხი და ძალი,

მე მეშინიან, ეგ ცელქობით არ მოგდიოდეს.

ლ ა ე რ ტ

ეგრე გგონია? კარგი, ვნახოთ.

(იბრძვიან).

ო ს რ ი კ

ორივეს ასცდა.

ლ ა ე რ ტ

ეხლა ხომ მოხვდა!

(ლ ა ე რ ტ დასჭრის ჰ ა მ ლ ე ტ ს. ჩხუბში და არეულობაში დაშვებს დასცვლიან და ჰ ა მ ლ ე ტ ი ც ლ ა ე რ ტ ს დასჭრის).

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

გააშველეთ. მეტად გაცხარდენ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

კვლავ მივყოთ ხელი.

(დ ე ლ ო ფ ა ლ ი დაეცემა).

ო ს რ ი კ

ოჰ, მიჰხედეთ ჩქარა დედოფალს, —

ჰხედავთ, რა მოსდის?!

ჰ ო რ ა ც ი ო

ორსავ მებრძოლს სისხლი ჩამოსდის —

ბატონო ჩემო, როგორა ხართ?

ო ს რ ი კ (ლაერთს)

თქვენ როგორა ხართ?

ლ ა ე რ ტ

მე ჩემს დაგებულს მახეშივე თავი გავიბი
და რაც რომ სხვისთვის განვიზრახე მოღალატობით,
სამართლიანად მისპობს იგი თვით მე სიცოცხლეს.

ჰ ა მ ლ ე ტ

როგორ ბრძანდება დედოფალი?

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

სისხლის დანახვამ

წაუღო გული.

დ ე დ ო ფ ა ლ ი

არა, არა, ეს სასმელმა ჰქმნა.

ოჰ, შეილო ჰამლეტ, იმ სასმელით მტკივიწამლე მე.

(ჰკვდება).

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, ავკაცობაე! გადაჰკეტეთ ყველა კარები.
აქ ლალატია, უნდა იგი მოგნახოთ ყველგან.

[(ლაერტი ეცემა)]

ლ ა ე რ ტ

აქ არის იგი, ჰამლეტ, ჰამლეტ, და შენც მკვდარი ხარ,
ვერა წამალი ველარ გიხსნის სიკვდილისაგან;
ნახევარ საათს რომ იცოცხლო, ისიც ბევრია.
ხელში გიპყრია შენ ამ ჟამად ის იარაღი,
რამაც გვიმუხთლა, მოწამლული, შუბივით მკვეთი.
ხომ ჰხედავ, ჩემი ბოროტება მევე გადამხდა
და აქა ვწევარ სასიკვდილოდ გადადებული.
მოწამლულია დედაშენიც... აღარ მაქვს ღონე...
ეს ყველაფერი ბრალი არის თვით ხელმწიფისა.

ჰ ა მ ლ ე ტ

მოწამლულია ეს დაშნაცა! — მაშ, საწამლაგო,
ჰქმენ შენი საქმე!

(ხ ე ლ მ წ ი ფ ე ს დაშნას ჩასცემს).

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

ოჰ, ლალატი, დიდი ლალატი!

ხ ე ლ მ წ ი ფ ე

მომეშველენით, მეგობრებო, მე დამჭრა მხოლოდ.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, კაცისმკვლელო, დაწყევლილო, სისხლის-შემრევო!
აჰა, დალიე! შიგ იპოვი შენს ძვირფასს თვალსაც.

დედიჩემის კვალს გაჰყევ შენცა!

(ხ ე ლ მ წ ი ფ ე ჰკვდება).

ლ ა ე რ ტ

მაგისტვის ეგე

სამართლიანი ულუფაა. ეგ საწამლავი
თავის ხელითვე შეამზადა. — ჰამლეტ, მე და შენ
ერთმანეთს უნდა მიუტუტევოთ. ნუ მოგეკითხოს
ნურც მამიჩემის სიკვდილი შენ და ნურცა ჩემი
და შენც შემინდე შენი სისხლი.

(ჰკვდება).

ჰ ა მ ლ ე ტ

შეგინდოს ზეცამ;

მეც ეხლავ მოგდევე. — ჰორაციო, ვკვდები, მივიღვარ. —
მშვიდობით შენცა, დედოფალო საწყალობელო.
თქვენ, ვინც აქ დგახართ ფერმკრთალნი და ძრწით ამ ამბითა,
ვინც კი უსიტყვოდ მოწმობთ ამა საშინელებას, —
ჟამი რომ მქონდეს... ოჰ, სიკვდილი მკაცრი ყოფილა,
მზგავსი მძვინვარე ციხის მცველის... მე გიამბობდით...
მაგრამ დავეხსნათ... ჰორაციო, ვკვდები და მას გთხოვ,
შენ იცოცხლე და შეასმინე ჩემზედ ნამდვილი;
ჩემი ამბავი უთხარ ყველას, ვინც კი მოისმენს.

ჰ ო რ ა ც ი ო

აბა, რას ბრძანებთ, კიდევ დარჩა ამ ფიალაში...
მე ძველს რომაელს უფრო ვგავარ, ვიდრე დანელსა!

ჰ ა მ ლ ე ტ

გაფიცებ შენს ქველ ვაჟკაცობას, მომეც ფიალა,
მომეცი-მეთქი ზეცას ვფიცავ, არ დაგანებებ.
ოჰ, ჩემო კარგო ჰორაციო, რა საზიზღ სახელს

დავტოვებ, თუკი ეს ამბავი არ გამჟღავნდება.

მაშ თუ როდისმე გყვარებივარ, რამდენიმე ხნით განშორდი მუდმივს ნეტარებას, ტანჯვით იცხოვრე და ამ კრულ მიწას მიმოჰფინე ჩემი ამბავი.

(მოისმის შორიდან მარში და ზარბაზნების სროლა).

ეს რა ხმა არის? ომისას ჰგავს.

ო ს რ ი კ

ინგლისის ელჩებს

საომარ სალამს უძღვნის ამით პრინცი ფორტინბრას, პოლონთ ქვეყნიდამ გამარჯვებით დაბრუნებულნი.

ჰ ა მ ლ ე ტ

ოჰ, ჰორაციო, იმ სასმელმა სრულად შემხუთა.

მე ვერ ვიცოცხლებ კიდევ იმდენს, რომ ინგლისიდან მოტანილ ამბებს ყური მოვკრა, მაგრამ კი გეტყვი, რომ არჩევანი უნდა ერგოს სწორედ ფორტინბრასს. მე ჩემს მომაკვდავს ხმას მას ვაძლევ. ეს ასე უთხარ და მიზეზებიც აუხსენ, მას რად ვამჯობინებ.

სხვა რაღა დარჩა? საუკუნო სიჩუმე მხოლოდ.

(ჰკვდება).

ჰ ო რ ა ც ი ო

ჩაქრა ლამპარი დიდებული! მშვიდობით, პრინციო; ანგელოზთ გუნდთა განგასვენონ ტკბილის გალობით. — სიღამ მოისმის ასე ახლო დაფდაფების ხმა?

(გარეთ მარშს უკვრენ. შემოდინ ფ ო რ ტ ი ნ ბ რ ა ს, ინ გ ლ ი ს ი ს ე ლ ჩ ე ბ ი და სხვ.).

ფ ო რ ტ ი ნ ბ რ ა ს

აბა სად მოხდა ეგ ამბავი?

ჰ ო რ ა ც ი ო

რა გნებავთ, ნახოთ?

თუ ეძებთ რასმე საკვირველსა, ან სამწუხაროს, შორს ნულარ წახვალთ, აქ გაჩერდით.

ფ ო რ ტ ი ნ ბ რ ა ს

რა საშინელი

სანახავია! ოჰ, სიკვდილო ამპარტავანო,

შენ საუკუნო სადგომში რა ნადიმს იმართავ,
რომ ერთის დაკვრით სპობ სიცოცხლეს ამდენ დიდებულთ?

პ ი რ ვ ე ლ ი ე ლ ჩ ი

სწორედ საზარელს საქმეს ვხედავთ. — დაგვიგვიანდა,
ინგლისის მიერ მონღოზების ამბის მოტანა.
უქმნი არიან იგი ყურნი, რომელთაც უნდა
მოესმინათ, რომ ნაბრძანები აღსრულდა მათი,
რომ როზენკრანცი და გილდენსტერნ მკვდარნი არიან.
ამის მაღლობას ვილა გვეტყვის?

ჰ ო რ ა ც ი ო

ის არ გეტყვოდათ,
ვისგანც ელოდით, მაღლობის თქმაც თუნდ რომ შეეძლოს.
მას სრულიადაც მათ მოკვლა არ უბრძანებია,
მაგრამ სჯობს, ისევ დავუბრუნდეთ ამ ბედშვავ საქმეს.
რაკი ზოგნი ხართ აქ მოსულნი ინგლისის ქვეყნით,
ზოგნი პოლონში ნაომარნი, — მის გასაგებად
ბრძანეთ, რომ გვამნი გამოაწყონ ერთ მაღალ ადგილს
და მე ყველაფერს გავუშვალავნებ უმეტარ ერსა,
თუ ეს ამბავი როგორ მოხდა. მაშინ გაიგებთ,
სისხლის-შემრევთა, უბუნებოთ ნამოქმედარსა, —
განსამართლებას უცაბედსა, შემთხვევით სიკვდილს,
კაცთკვლას ბოროტის მანქანებით, ძალდატანებით,
ბოლოს განზრახვას ჯოჯოხეთურს, თვით მომგონთ თავზედ
რისხვით მოსეულს, მე გიამბობთ ყველას სიმართლით.

ფ ო რ ტ ი ნ ბ რ ა ს

აბა, საჩქაროდ მოვემზადოთ და მოვისმინოთ;
უხმეთ დიდებულთ, აქ დაესწრენ. მე მწუხარებით
ჩემს ბედისწერას უნდა ავყვე. ამ სამეფოზედ
მაქვს რამ უფლება და ვაცხადებ ამას საქვეყნოდ.

ჰ ო რ ა ც ი ო

მე მაგაზნედაც სათქმელი მაქვს. უნდა გაუწყოთ,
რომ თქვენ იმანაც აღვირჩიათ. რომლის მძლავრსა ხმას
მოწიწებთა მოისმენდა მთელი სამეფო.
მაგრამ დაჩქარდით, შეასრულეთ ეხლავ ეგ აზრი,

ვიდრე მღელვარე არის ხალხი და ბოროტება
ვერ იმოქმედებს ხერხით, ანუ სხვა მანქანებით.

ფორტინბრას

უბრძანეთ, ოთხმა ასისტანტმა ჰამლეტის გვაში
მალა საკაცეს ასვენონ, როგორც სარდალი.
მას რომ ხელმწიფედ ტანტზე ჯდომა დასცალეოდა,
ეჭვი არ არის, განაგებდა დიდებულებით.
უნდა მიაგონ დამარხვის ჟამს მხედართ პატივი
და სამარემდე მიაცილონ გლოვის მუსიკით.
უბრძანეთ კიდევ, გაასვენონ ეს გვამნიც გარეთ.
ამგვარს სანახავს ბრძოლის ველი უფრო შეშვენის,
ვიდრე დარბაზი დიდებული. ჯარსაც აცნობეთ,
რომ მიცვალებულთ პატივი სცეს ზარბაზნის სროლით.

(სამგლოვიარო მარშს უკრავენ. გადიან და გააქვთ
მიცვალებულნი. გარედამ მოისმის ზარბაზნის ხმა).